בעזהשי"ת

ספר

עֲצָתוֹ אֱמוּנָה

אִידִישׁ

פָּרָשַׁת מִקֵּץ - וַיִּגַּשׁ

תשע"ח

היכל הקודש

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים

To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש וויליאמסבורג
HEICHAL HAKODESH WILLIAMSBURG
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש מאנסי
HEICHAL HAKODESH MONSEY
32 Dolson Rd.
347-733-7551

היכל הקודש קרית יואל
HEICHAL HAKODESH KIRYAS JOEL
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש קרית יואל
HEICHAL HAKODESH KIRYAS JOEL
8 Premishlan Way
845-243-0563

בארץ ישראל:
מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב
שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגליל"
בהסייתדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל
רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225
טלפון רב קווי 04-6708356
פקס: 04-6708359

Visit our new website: www.breslevcenter.com
לשמוע השיעורים 212-444-9191

Find our entire book selection at:
AMAZON.COM
To donate and/or sponsor one of our books please call:
845-248-1651

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת מקץ, כ״ב כסליו, שנת תשע״ח לפרט קטן
לכבוד ... נרו יאיר

מיר האלטן יעצט בעפאר דעם הייליגן יום טוב חנוכה; חנוכה איז א לשון פון באנייען, חנוכה איז א צייט וואס א מענטש קען זיך אויפפרישן און אנהייבן פון דאסניי.

דער רבי האט געזאגט אויף זיך (שבחי הר״ן, סימן ו) אז ער פלעגט שטענדיג אנהייבן פון דאסניי דינען דעם אייבערשטן, און ער פלעגט מאכן עטליכע מאל א טאג א פרישע התחלה; ״אלט טאר מען נישט זיין״ - האט דער רבי געזאגט (שיחות הר״ן, סימן נא), דער יצר הרע וויל נאר אריין ווארפן דעם מענטש אין א זקנה, אז דער מענטש זאל שפירן ביי זיך אז ער קען שוין נישט ארויס קריכן פון זיין פלאנטער.

מיין נישט אז צדיקים האבן נישט קיין שווערע ביטערע נסיונות, מיין נישט אז זיי האבן נישט קיין נפילות וכו׳, דער חילוק איז, אז די צדיקים שטארקן זיך, זיי הייבן זיך אויף, אזוי ווי עס שטייט (משלי כד, טז): ״כִּי שֶׁבַע יִפּוֹל צַדִּיק וָקָם״, אפילו ער פאלט אראפ הייבט ער אן פון דאסניי; ער קוקט נישט אויף צוריק, אויף וואס איז געווען, נאר ער קוקט אויף פאראויס. דערפאר זענען זיי זוכה צו שיינע זאכן, ווייל זיי שטארקן זיך.

א שטארקער מענטש איז נישט איינער וואס איז נישט אראפ געפאלן, שטארק מיינט, אז ווען מען פאלט הייבט מען זיך הייבט אויף, איינער וואס פאלט און הייבט זיך אויף - דער איז א שטארקער מענטש.

דער הייליגער ר׳ נתן זכרונו לברכה האט געהאט א תלמיד וואס האט געהייסן ר׳ שאול מטעפליק זכרונו לברכה, ער איז געווען א גרויסער עובד ה׳, ער האט געדאווענט און געלערנט מיט א געוואלדיגער ברען. איינמאל איז ר׳ נתן געווען אין טעפליק, און צוזעהנדיג זיינע עבודות, ווי ער דינט דעם אייבערשטן מיט אזא התלהבות, האט אים ר׳ נתן געזאגט: ״שאול שאול, איך האב פון דיר נאך נישט קיין הנאה; ווען איך וועל זען ווי שאול פאלט אראפ און הייבט זיך צוריק אויף און דינט ווייטער דעם אייבערשטן, דאמאלט וועל איך הנאה האבן״; ר׳ נתן האט אים געוואלט אנגרייטן פארן לעבן. ווייל נישט אייביג קען מען ברענען צום אייבערשטן ברציפות, עס קומט א מאל א צייט ווען מען פאלט אראפ, און דעמאלט - אויב מען איז שטארק - איז מען א ריכטיגער העלד.

עס איז א גרויסער טעות דאס וואס מענטשן טראכטן אויף זיך: ׳פון מיר וועט שוין גארנישט זיין׳, וואס איז א תוצאה פון דאס וואס מען קוקט זיך אן, און מען זעט זיך אנגעפולט מיט פראבלעמען, נסיונות, נפילות, וכו׳ וכו׳, מען טראכט: ׳וואס וועט שוין זיין פון מיר׳. דאס איז אבער א שטארקער טעות, ווייל דוקא א מענטש וואס פאלט

אראפ און ער הייבט זיך אויף, דער מענטש איז א העלד. איינער וואס האט נישט קיין שווערע נסיונות, דער איז בכלל נישט שטארק, שטארק איז דער וואס הייבט אן פון דאסניי, ער קוקט נישט אויף גארנישט, ער איז ביי זיך שטארק ווי א לייב אז וואס עס זאל נאר זיין וועט ער נישט אפלאזן דעם אייבערשטן.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ב׳ פרשת מקץ, כ״ג כסליו, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

פאריגע וואך בין איך געווען אין ארץ ישראל, איך בין געפארן צו די לויה פון מיין באבע עליה השלום; דו קענסט זיך נישט פארשטעלן וואס הפצה איז, וואו איך בין געגאנגען זענען צוגעקומען מענטשן זיך באדאנקען פאר די שיעורים, זיי זאגן אז זייער לעבן האט זיך געטוישט מן הקצה אל הקצה אדאנק די שיעורים.

איך בין געפארן קיין בני ברק און קיין ירושלים צו מחזק זיין די וואס זענען עוסק אין מתרגם זיין די שיעורים אויף לשון הקודש, ווייל אונזער זאך איז נאר ״הפצה״, מיר דארפן אלע עוסק זיין אריין צו ברענגען דעם הייליגן רבינ׳ס עצות אין די גאנצע וועלט.

דער הייליגער ר׳ נתן האט געזאגט ממש פאר זיין הסתלקות: ״עזרא הסופר גייט אוועק פון דער וועלט, טריף פסול איז זיך מתגבר אזוי פיל, עס איז היינט דא אלפים ורבבות טריף פסול, נאר איך האף אז איין בלעטל פון הייליגן רבי׳ן וועט זיין א תיקון אויף אלסדינג״; אויב אין ר׳ נתנ׳ס צייטן איז געווען אלפים ורבבות טריף פסול, וואס זאלן מיר זאגן אין אונזערע צייטן... נאר מיר דארפן געדענקען אז דער רבי מיט זיינע עצות איז שטערקער פון אלע נסיונות וכו׳. אז מען לערנט דעם רבינ׳ס ספרים האט מען די ריכטיגע עצות געראטעוועט צו ווערן פון אלעם שלעכטס.

וויסן זאלסטו אז דער וואס איז עוסק אין הפצה קומט צום אייבערשטן מיט גאר אסאך זכותים, ווייל אז מען איז זוכה און מען ברענגט צוריק א איד צום אייבערשטן, דער איד הייבט אן לערנען און דאווענען, דער איד לעבט מיט תשובה, ער האט חרטה אויף זיינע מעשים וכו׳, די אלע זכותים גייען אויפן חשבון פון דער וואס האט אים צוריק געברענגט. און עס איז נישט דא קיין גרעסערע נחת רוח ביים אייבערשטן ווי אז איינער ברענגט צוריק מענטשן צו אים.
~~~~~~~~~~~

דער רבי זאגט (ספר המידות, אות ניאוף, סימן מא): "תִּקּוּן לְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה - שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל לְהַחֲזִיר בְּנֵי-אָדָם בִּתְשׁוּבָה", צוריק ברענגען מענטשן צום אייבערשטן און צו די תורה איז א תיקון אויף פגם הברית; עס איז נישט דא קיין גרעסערע זאך וואס א מענטש קען טוהן צו פארעכטן וואס ער האט פוגם געווען, ווי עוסק זיין אין הפצה.

א מפיץ דערציילט מיר, ער איז געווען אין א רעסטוראנט הפצה, און ער האט געגעבן א קונטרס "סדר דרך הלימוד" פאר איינעם, זאגט אים יענער מיט איבעראשונג: "לאמיר דיר דערציילן עפעס, פאר דרייסיג יאר צוריק האב איך געזען דעם קונטרס "סדר דרך הלימוד" אויף ענגליש און איך האב עס דורך געליינט, עס איז מיר זייער געפאלן ווייל איך האב נישט פארשטאנען קיין לערנען אין ישיבה וכו׳, און בזכות דעם קונטרס האב איך מסיים געווען ששה סדרי משנה", ער האט גענומען פון אים דעם קונטרס און אים געגעבן א שיינע סכום געלט פאר צדקה.

ווען איך האב געהערט די מעשה האב איך געזען וואס הייסט הפצה, ווי גרויס הפצה איז; ווען דו געבסט פאר א מענטש א קונטרס, האסטו בזכות דעם קונטרס אים מזכה געווען מיט לימוד התורה, בזכות דעם האסטו אים מחזק געווען ער זאל ווייטער גיין אין שול דאווענען און לערנען.

דערפאר בעט איך דיר דו זאלסט אויך עוסק זיין אין הפצה; קוק אריין אין זוהר הקדוש (תרומה קכח:): "תָּא חֲזֵי, כָּל מַאן דְּאָחִיד בְּיָדָא דְּחַיָּיבָא וְאִשְׁתְּדַל בֵּיהּ, לְמִשְׁבַּק אָרְחָא בִּישָׁא, קום און זע, זאגט דער הייליגער זוהר: א מענטש וואס ברענגט צוריק זינדיגע מענטשן צום אייבערשטן, אִיהוּ אִסְתַּלָּק בִּתְלַת סִלּוּקִין, מַה דְּלָא אִסְתַּלָּק הָכִי בַּר נָשׁ אַחֲרָא. גָּרִים לְאַכְפְּיָיא סִטְרָא אַחֲרָא. וְגָרִים דְּאִסְתַּלַּק קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיקָרֵיהּ. וְגָרִים לְקַיְּימָא כָּל עָלְמָא בְּקִיּוּמֵיהּ לְעֵילָּא וְתַתָּא, דער מענטש איז זוכה ארויף צו גיין צו א פלאץ וואס קיין שום מענטש איז נישט זוכה; דער מענטש נעמט אוועק טומאה פון דער וועלט, ער מאכט אז דעם אייבערשטנ׳ס נאמען זאל ווערן געהייליגט אויף דער וועלט, און ער איז גורם אז אלע וועלטן שטייען אויף זיין זכות. וְזָכֵי לְמֶחֱמֵי בְּנִין לִבְנוֹי, ער איז זוכה צו זען קינדער און אייניקלעך, וְזָכֵי בְּהַאי עָלְמָא, וְזָכֵי לְעָלְמָא דְּאָתֵי, און ער איז זוכה צו אלע גוטע זאכן אויף דער וועלט און אויף יענער וועלט, כָּל מָארֵי דִּינִין, לָא יַכְלִין לְמֵידָן לֵיהּ, בְּהַאי עָלְמָא וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי, קיינער קען אים נישט שלעכט׳ס טון, נישט אויף דער וועלט און נישט אויף יענער וועלט, עָאל בִּתְרֵיסַר תַּרְעֵי, וְלֵית מַאן דְּיִמְחֵי בִּידֵיהּ, ער גייט אריין אין דרייצן טויערן פון שערי רחמים, און קיינער קען אים נישט צוריק האלטן".

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תנא דבי אליהו רבה, פרק יא): "וְשֶׁמָּא תֹּאמַר אוֹתָן שִׁבְעִים אֶלֶף שֶׁנֶּהֶרְגוּ בְּגִבְעַת בְּנֵי בִּנְיָמִין מִפְּנֵי מַה נֶהֶרְגוּ? פארוואס איז געשען די ביטערע גזירה אז זיבעציג טויזנט אידן זענען געשטארבן ביי די מעשה פון 'פלגש בגבעה'? הָיָה לָהֶן לְסַנְהֶדְרִין גְּדוֹלָה שֶׁהִנִּיחַ מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ וּפִנְחָס בֶּן אֶלְעָזָר עִמָּהֶם שֶׁיִּקְשְׁרוּ חֲבָלִים שֶׁל בַּרְזֶל בְּמָתְנֵיהֶם וְיַגְבִּיהוּ בִּגְדֵיהֶם לְמַעְלָה מֵאַרְכּוּבוֹתֵיהֶם וִיחַזְּרוּ בְּכָל עֲיָרוֹת יִשְׂרָאֵל, יוֹם אֶחָד בַּבֵּית אֵל, יוֹם אֶחָד לְחֶבְרוֹן, יוֹם אֶחָד לִירוּשָׁלַיִם, וִילַמְּדוּ אֶת יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ אֶרֶץ בַּשָּׁנָה בִּשְׁתַּיִם בְּשָׁלֹשׁ, עַד שֶׁיִּתְיַשְּׁבוּ בְּאַרְצָם כְּדֵי שֶׁיִּתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּבָּ"ה בָּעוֹלָם כּוּלוֹ שֶׁבָּרָא מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ, ווייל ווען די אידן זענען אריין אין ארץ ישראל וואלטן די סנהדרין געדארפט גיין 'הפצה' יעדן טאג צו א צווייטע שטאט - איין טאג צו ירושלים, איין טאג צו חברון, בית קל, און לערנען מיט אידישע קינדער תורה. און זיי וואלטן זיך געדארפט מאכן גוטע שיך אז מען זאל האבן כח צו גיין.

הֵן לֹא עָשׂוּ כֵּן. אֶלָּא כְּשֶׁנִּכְנְסוּ לְאַרְצָם, כָּל אֶחָד וְאֶחָד נִכְנַס לְכַרְמוֹ וּלְיֵינָם, אָמַר שָׁלוֹם עָלַיִךְ נַפְשִׁי - כְּדֵי שֶׁלֹּא לְהַרְבּוֹת אֶת הַטּוֹרַח, אבער זיי האבן נישט אזוי געטון נאר יעדער האט זיך באשעפטיגט מיט זיינע ענינים, און געזאגט שלום עלי נפשי; דערפאר איז געקומען די ביטערע גזירה".

דערפאר ליגט א חוב אויף אונז ארויס צו גיין אין די גאסן און פארשפרייטן פאר יעדן איינעם אז עס איז דא א באשעפער אויף דער וועלט.

איך בעט דיר אז דו זאלסט אויך גיין יעדן טאג אביסל הפצה, וועסטו האבן הצלחה אין אלע דיינע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת מקץ, כ"ד כסליו, ערב חנוכה, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

היינט נאכט צינדן מיר אן דעם ערשטן לעכטל פון די הייליגע מנורה; עס ווערט געברענגט אין די ספרים הקדושים אז חנוכה שיינט דער אור הגנוז וואס האט געשיינט ווען דער אייבערשטער האט באשאפן דער וועלט (עיין בני יששכר מאמרי חודש כסלו - טבת, מאמר ב - אור תורה, אות כא).

חנוכה איז א צייט וואס מען קען זיך צוריקקערן צום אייבערשטן; מען הייבט אן זען אז די גאנצע טבע איז דער אייבערשטער, אלעס וואס פאסירט איז נאר דער
~~~~~~~~~~~

אייבערשטער. דער אייבערשטער האט געמאכט אז אויל וואס דארף ברענען איין טאג האט געברענט אכט טאג, אונז צו ווייזן אז עס איז נישט דא קיין 'טבע', מקרה', 'מזל'; אלעס איז נאר דער אייבערשטער.

חנוכה איז א צייט פון חינוך, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שבת כא:): "נֵר אִישׁ וּבֵיתוֹ"; ווען עס קומט די צייט ווען מען דארף אנצינדן די מנורה, דארף מען אלעס לייגן אין דער זייט, מען דארף אהיים קומען צו די ווייב און קינדער אנצינדן די מנורה.

דו זאלסט רעדן אין שטוב וואס חנוכה איז, אז די יוונים האבן געוואלט אויסרייסן די אמונה, זיי האבן געוואלט אריין ברענגען כפירות ואפיקורסות, מיר זאלן מיינען אז דער וועלט פירט זיך מיט טבע - ווער עס איז שטארק דער געווינט, ווער עס האט א גרויסער מיליטער דער איז מצליח, אבער דער אייבערשטער האט געוויזן אז מיט אפאר חשמונאים האט מען זיי באזיגט, אזוי ווי מיר זאגן: "מָסַרְתָּ גִבּוֹרִים - בְּיַד חַלָּשִׁים, וְרַבִּים - בְּיַד מְעַטִּים וְכוּ'", האסט איבער געגעבן גבורים אין די הענט פון שוואכע, און אסאך מענטשן אין די הענט פון ווייניג מענטשן, אלעס צו ווייזן אז דער אייבערשטער פירט דער וועלט, דער אייבערשטער קען יעדן איינעם העלפן; דאס זאלסטו פארציילן אין שטוב פאר די קינדער, אז דער אייבערשטער העלפט יעדן איינעם.

עס איז א שיינע זאך צו געבן חנוכה געלט פאר די מלמדים; וואויל איז פאר די עלטערן וואס זענען מכיר טובה די מלמדים פון זייערע קינדער וואס ארבעטן מיט זיי אזוי געטריי. הכרת הטוב איז די שענסטע מידה; עס איז גרינגער פארן מלמד צו ארבעטן מיט קינדער ווען ער זעט ווי די עלטערן אינטערסירן זיך און זענען זיי מכיר טוב. ווען דער מלמד זעט ווי עלטערן אינטערעסירן זיך אויף זייער קינד, געבט דער מלמד מער אכטונג אויף דעם קינד.

איך בין געווען א מלמד יארן צוריק, איך געדענק די הרגשה וואס איך האב געהאט ווען איך האב זיך אפגעגעבן מיט קינדער וואס דער טאטע האט זיך נישט וויסנדיג געמאכט א גאנץ יאר וכו', איך פלעגט טראכטן צו זיך: 'איך ארבעט ביטער שווער מיט דיין קינד, און עס אינטערעסירט נישט דעם טאטן קיין כי-הוא-זה', איך האב דאס פשוט נישט געקענט פארשטיין. ביז היינט טראכט איך פון דעם, וואס איז פשט פון עלטערן וואס אינטערעסירן זיך נישט ביי די מלמדים אויף זייער קינד.

זע צו שיקן מיט דיין קינד כסדר 'מצוה צעטלעך' און שרייב אפאר ווארעמע ווערטער פארן מלמד; די פאר ווערטער וואס די עלטערן שרייבן איז מער ווי די חנוכה געלט וכו', ווייל ווען א מענטש לייגט אריין בלוט און שווייס פאר א צווייטן וויל ער אז מען זאל עס אנערקענען. ווען יענער אנערקענט דאס, איז דאס זייער געשמאק, און אז

נישט טוט עס זייער וויי. עס איז נישט דא קיין תירוץ: "איך בין פארנומען", "איך האב נישט קיין צייט" וכדומה. עס נעמט נישט לאנג צו שרייבן אפאר ווערטער פארן מלמד.

איך וויל דיר פרעגן, מאך זיך א פשוט'ער חשבון; דו האסט נישט קיין געדולד די פאר שעה שבת ווען דו ביסט אין שטוב צו זיצן מיט דיינע קינדער, אדער ווען דיין ווייב בעט דיר א טובה דו זאלסט אכטונג געבן אויף די קינדער ווען זי דארף ארויסגיין וכו', דו ווערסט אזוי נערוועז, דו שפירסט ווי דו גייסט פשוט אראפ פון זינען; און דא זיצט א מלמד א גאנצן טאג מיט דיין קינד, נישט נאר מיט איין קינד, נאר מיט א גאנצע כיתה. ווען דו שפירסט אז דו קענסט מער נישט נעמען אז די קינדער פאלגן נישט, וואס טוסטו? דו שלאגסט דיין קינד, דו האסט נישט מורא אז איינער וועט דיר פארהאלטן וכו', אבער דער מלמד שלאגט נישט, ביי אונז שלאגן נישט די מלמדים, ווייל דער רבי האט געזאגט: "א קינד שלאגט מען נישט".

הלואי זאלן עלטערן זיך צוזאמנעמען און העלפן די מלמדים אז מען זאל זיי קענען באצאלן צייטלעך, און מען זאל קענען העכערן זייער געהאלט. כדי דער מלמד זאל האבן אביסל הרחבת הדעת, ער זאל זיין רואיג אין כיתה מיט די קינדער, און נישט האבן קיין דאגה אז ער קען נישט איינקויפן אויף שבת וכו'.

דערפאר אז מיר גייען יעצט אריין אין יום טוב חנוכה, זאלסטו זען צו געבן חנוכה געלט פאר די מלמדים, טיטשערס, מנהלים וכו', וועסטו האבן נחת פון דיינע קינדער.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת מקץ, כ"ה כסליו, א' דחנוכה, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

אשרינו מה טוב חלקינו אז מיר זענען מקורב צום הייליגן רבי'ן; דער רבי לערנט אונז אויס אז מיר זאלן לעבן מיטן אייבערשטן, מיר זאלן דאנקען דעם אייבערשטן אויף יעדע זאך וואס מיר האבן.

דער רבי גרייט אונז אן אז מיר זאלן לעבן דא אויף דער וועלט אזוי ווי מען לעבט אין גן עדן. אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ב): "וואס איז עולם הבא? ווען א מענטש דאנקט און לויבט דעם אייבערשטן"; ווי מער א מענטש דאנקט דעם אייבערשטן איז דער מענטש נענטער צום אייבערשטן. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ויקרא
~~~~~~~~~~

רבה ט, ז): "לֶעָתִיד לָבוֹא כָּל הַקָּרְבָּנוֹת בְּטֵלִין, וְקָרְבַּן תּוֹדָה אֵינוֹ בָּטֵל; כָּל הַתְּפִלּוֹת בְּטֵלוֹת, הַהוֹדָאָה אֵינָהּ בְּטֵלָה", לעתיד לבוא וועלן אלע קרבנות בטל ווערן, חוץ קרבן תודה וועט איבערבלייבן. קומט אויס - זאגט דער רבי - אז לעתיד לבוא וועט אלעס בטל ווערן, נאר איין זאך וועט זיין, תודה והודאה, דאנקען און לויבן דעם אייבערשטן.

חנוכה איז א צייט פון דאנקען און לויבן דעם אייבערשטן, אזוי ווי מיר זאגן (בנוסח על הניסים): "וְקָבְעוּ שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנוּכָּה, לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל", די הייליגע חכמים האבן קובע געווען די טעג פון חנוכה צו דאנקען און לויבן דעם אייבערשטן אויף אלע ניסים וואס ער האט געטון מיט אונז, און וואס ער טוט שטענדיג מיט אונז. יעצט איז א צייט וואס מען דארף זיך מתבונן זיין אין די ניסים וואס דער אייבערשטער טוט מיט אונז, און אים דאנקען און לויבן אויף אלע חסדים.

וויסן זאלסטו, אז חנוכה איז א צייט פון חינוך; דער אייבערשטער האט דיר געהאלפן האסט חתונה געהאט, דו האסט ליכטיגע קינדער, דארפסטו אלעס לייגן אין דער זייט צו קענען זיין גרייט צו צינדן די מנורה מיט דיינע קינדער. מען דארף אהיים קומען צייטליך פון דער ארבעט אז מען זאל קענען צינדן די מנורה מיט די קינדער.

מען זעט היינט ליידער אז זייער אסאך קינדער פאלן אוועק פון אידישקייט השם ירחם, יעדער פרעגט וואס מען קען טון צו ראטעווען אונזערע קינדער, וואס מען קען טון אז די קינדער זאלן נישט אוועקפאלן; אויב די קינדער האבן א ווארעמע שטוב, די טאטע מאמע פארברענגען מיט זיי, דער טאטע מאמע געבן אוועק זייער צייט פאר זיי, דעמאלט וועלן די קינדער זוכן אהיים צו קומען, און וועלן מאכן נחת פאר זייערע עלטערן. קלוגע עלטערן וועלן ענדערש פארברענגען מיט די קינדער ווי צו גיין פארברענגען מיט חברים, ווייל יעדע מינוט וואס מען געבט אוועק פאר די קינדער איז א זיכערע און אייביגע ריווח.

דערפאר בעט איך דיר זייער, זאלסט אהיים קומען חנוכה צייטליך אנצוצינדן די מנורה; מיר פירן זיך אנצוטון בגדי שבת בשעת מען צינדט אן די מנורה, און מען בלייבט מיט די בגדי שבת במשך די האלבע שעה וואס מען זיצט ביי די ליכט.

די סדר הזמירות וואס מען זינגט, דאס איז אפגעדרוקט אין ספר נר להצדיק; אויך האבן מיר ארויס געגעבן אין אידיש "סדר הדלקת נר חנוכה", דארט איז דא דער סדר פון די זמירות. נאכדעם ווען מען ענדיגט זינגען די זמירות, פארציילט מען פאר די קינדער די נס פון חנוכה, כדי אריין צו ברענגען אין זיי אמונה פשוטה, זיי זאלן לעבן מיטן אייבערשטן, זיי זאלן וויסן אז דער אייבערשטער פירט דער וועלט.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בראשית רבה ב, ד) אז די יוונים האבן גוזר געווען "כִּתְבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר, שֶׁאֵין לָכֶם חֵלֶק בֶּאֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל", מען זאל אויפשרייבן אויפן הארן פונעם קו ווערטער אנטקעגן די אמונה; לכאורה דארף מען פארשטיין, וואס עפעס האבן זיי דאס געהייסן אויפשרייבן אויף די הארן פונעם קו. נאר מוהרא"ש זאגט, אז די יוונים האבן געוואלט אויסרייסן די אמונה שוין פון די גאר קליינע קינדער וואס זענען נאך אין וויגעלע, וואס טרינקען פון א באטל. אמאליגע צייטן פלעגט מען מאכן פונעם הארן א באטל פאר קינדער, אזוי ווי מען זעט אין די גמרא (שבת לה:) אז א קרן איז נישט מוקצה, ווייל עס איז ראוי פאר א קינד צו טרינקען פון דעם; דאס האבן די יוונים געוואלט, אז אפילו די גאר קליינע קינדער וואס ליגן נאך אין וויגעלע, זיי טרינקען נאך פונעם באטל, אויף זייער מילך באטל זאל שטיין אויסגעקריצט אז מיר גלייבן נישט וכו'.

דערפאר דארפן מיר טון פונקט דאס פארקערטע פון זיי, אריין לייגן אין די גאר קליינע קינדער אמונה, ווי מער זינגען ניגונים פון אמונה, רעדן פון אמונה, אזוי ווי דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מד): ווי מער מען רעדט דיבורי אמונה איז מען זוכה צו א שטערקערע אמונה, אזוי ווי עס שטייט (תהלים פט, ב): "אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי", דוד המלך זאגט, איך גלייב אינעם אייבערשטן ווייל איך רעד דיבורי אמונה; דערפאר איז זייער גוט צו דערציילן פאר די קינדער מעשיות פון תפילה - יעדע זאך וואס דו האסט געבעטן דעם אייבערשטן און דו האסט עס באקומען, ווייל ווען מען רעדט פון תפילה, מען רעדט פון אמונה, ברענגט דאס אריין אין די וואס הערן די מעשיות - זייער א שטארקע אמונה.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

א פרייליכן חנוכה.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת מקץ, כ"ה כסליו, א' דחנוכה, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד יואל נרו יאיר

איך האב געהערט דיין מעסידזש.

איך זע אז דו ווייסט נישט וואס חינוך איז, און דו ביסט דיר אליין שולדיג; אז א קינד זאל ביי די ניין יאר רעדן צו א טאטע מיט אזא חוצפה, איז א סימן אז די עלטערן
~~~~~~~~~~~

ווייסן נישט ווי אזוי מען איז מחנך די קינדער. דער רבי זאגט זאגט (ספר המידות, אות בנים, סימן סה): "צָרִיךְ לְלַמֵּד אֶת הַתִּינוֹק דֶּרֶךְ אֶרֶץ מִנְּעוּרָיו", מען דארף אויסלערנען דעם קינד דרך ארץ ווען ער איז נאך יונג; זייער אסאך עלטערן זענען זיך טועה מיט דעם וואס זיי טראכטן אז חינוך הייבט זיך אן שפעטער ווען די קינדער זענען שוין גרעסער, עס איז נישט אזוי, חינוך הייבט זיך אן ווען מען איז נאך גאר יונג.

א מענטש ווערט באשאפן מיט שלעכטע נאטורן, און מען דארף דאס אויסארבעטן; עלטערן דארפן העלפן זייערע קינדער אויפוואקסן געזונט. ווי קען זיין אז א קינד פון ניין יאר זאל רעדן מיט אזא חוצפה צו זיין טאטע?! עס גייט מיר נישט אריין אין קאפ אז עס איז דא אזא זאך בכלל, דאס איז נאר ווייל דו ביסט אים נישט מחנך, דו מיינסט אז מיט דעם וואס דו מוסר'סט אים נישט, וועט ער דיר ליב האבן. שלמה המלך זאגט (משלי יג, כד): "חוֹשֵׂךְ שִׁבְטוֹ שׂוֹנֵא בְנוֹ, וְאֹהֲבוֹ שִׁחֲרוֹ מוּסָר", ווער עס האט ליב זיין קינד, זאגט אים מוסר, און ווער עס זאגט נישט קיין מוסר, איז א סימן אז ער האט פיינט זיין קינד.

דאס וואס דו זאגסט מיר אז דו פירסט זיך מיט דיינע קינדער אזוי ווי מוהרא"ש האט געלערנט, מען זאל גיין בדרכי נועם און מען זאל האבן סבלנות וכו', דאס רעדט מען ווען דער קינד האט עפעס צעבראכן, דער קינד האט עפעס אויסגעגאסן, דער קינד טאנצט, דער קינד שפרינגט - אויף דעם דארף מען האבן סבלנות, אבער ווען א קינד רעדט צו די עלטערן מיט חוצפה, דארף מען אים באשטראפן, און אויב מען מאכט זיך נישט וואוסענדיג וועלן די קינדער ארויס גיין לתרבות רעה רחמנא לצלן.

ווען עס קומט צו דרך ארץ, טאר מען קיינמאל נישט נאכגעבן. ווען דער טאטע זעט ווי דער קינד פאלגט נישט די מאמע, דארף דער טאטע זיך שטעלן זייער שטארק אויף דעם, און אויסלערנען דעם קינד אז מען דארף פאלגן מאמי; ווער רעדט נאך אויב דער קינד האט זיך מתחצף געווען פאר די מאמע אדער טאטע, דארף מען אים מחנך זיין אז מען טאר נישט צוריק ענטפערן פאר א טאטע אדער מאמע.

די הייליגע חכמים לערנען אונז (תנא דבי אליהו רבה, א): "דֶּרֶךְ אֶרֶץ קָדְמָה לַתּוֹרָה"; דאס איז א' ב' פון חינוך. א קינד דארף וויסן אז א ווארט פון טאטע מאמע איז א ווארט, נישט דא קיין ויכוחים, נישט דא קיין הסברים און נישט דא קיין טעמים, ווען א קינד פרעגט: "פארוואס דארף איך דאס טון?" איז דא איין תירוץ: "ווייל טאטע מאמע האבן אזוי געזאגט", אן קיין פארוואס און אן קיין פארווען; וואויל איז פאר עלטערן וואס זענען מחנך די קינדער ווען זיי זענען יונג.

דריי שנעל צוריק דעם זייגער, ווייל נאך אביסל איז שוין שפעט. איינמאל די קינדער ווערן גרויס דעמאלט איז שוין אן אנדערע מעשה; אויב מען האט מחנך געווען די קינדער פון ווען זיי זענען יונג קען מען זיי נאך אפשר ווייטער מחנך זיין, אבער אז מען וועקט זיך אויף און מען וויל אנהייבן מחנך זיין פערצן יעריגע קינדער, דאס איז שוין נישט אזוי פשוט, דעמאלט קען מען שוין נישט וכו'.

מען טאר נישט מורא האבן צו פארלאנגען פון קינדער זיי זאלן זיך אויפפירן מיט דרך ארץ; א טאטע דארף אויסלערנען פאר זיינע קינדער אז ווען א טאטע רעדט טאר מען נישט אריין רעדן, א טאטע דארף מחנך זיין זיינע קינדער אז ווען דער טאטע קומט אריין אין שטוב דארף מען זיך אויפשטעלן.

עס זענען דא עלטערן וואס טראכטן: 'עס פאסט מיר נישט צו פארלאנגען פון מיינע קינדער זיי זאל מיר מכבד זיין, עס זעט אויס ווי לכבוד עצמו אני דורש'; עס איז נישט אזוי, ווייל ווער דען זאל אויסלערנען פארן קינד ווי אזוי זיך צו פירן?

עס קומט מיר אויס צו שמועסן מיט בחורים, און אסאך מאל שטיי איך און איך וואונדער זיך, זעענדיג ווי קיינער האט זיי נישט אויסגעלערנט די א-ב פון כיבוד אב ואם, א-ב פון דרך ארץ; עס זעט אסאך מאל אויס ווי די קינדער זענען עזות פנימ'ער, עס איז אבער נישט אזוי, די קינדער זענען נישט שולדיג אז זייערע עלטערן האבן זיי נישט מחנך געווען.

איך האף אז דו האסט פארשטאנען וואס איך שרייב דיר; איך וויל רעדן מיט דיר און דיין ווייב אויב מעגליך פערזענליך.

א פרייליכן חנוכה.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת מקץ, כ"ו כסליו, ב' דחנוכה, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

עס שטייט אין די הייליגע ספרים (עיין בני יששכר מאמרי חודש כסלו - טבת, מאמר ב - אור תורה, אות כא) אז חנוכה ווערט נתגלה דעם אור הגנוז פון ששת ימי בראשית; ווען דער אייבערשטער האט באשאפן דער וועלט האט ער באהאלטן די ליכטיגקייט אז די רשעים זאלן נישט הנאה האבן פון דעם (חגיגה יב.), אבער חנוכה ווערט דאס אנטפלעקט פאר
~~~~~~~~~~

יעדן איינעם, חנוכה איז יעדער איינער זוכה צו שפירן אז עס איז גארנישט דא אויף דער וועלט נאר דער אייבערשטער, עס איז נישט דא קיין טבע, מקרה, מזל, נאר אלעס איז דער אייבערשטער אליינס.

חנוכה איז א צייט וואס מען קומט זיך צוזאמען משפחות, מען מאכט מסיבות וכו׳, אבער מען דארף אכטונג געבן ווען מען גייט צו מסיבות אז עס זאל זיין מיט יראת שמים. עס דארף זיין אפגעטיילט מענער פון פרויען, מען קען נישט שפילן קיין געימס צוזאמען מענער און פרויען. אז מען געבט אכטונג און מען פירט זיך אויף הייליג, דעמאלט איז מען זוכה צו אלע ברכות און ישועות, אבער אויב מען פירט זיך נישט אויף בצניעות וכו׳, זאגט דער פסוק (דברים כג, טו): ״וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ״, כביכול דער אייבערשטער גייט אוועק פון דעם פלאץ.

יעצט אין די טעג פון חנוכה איז א צייט וואס מען דארף אנהייבן א פרישע התחלה צו לערנען די הייליגע תורה; די יוונים האבן געוואלט אויסרייסן די תורה, אזוי ווי עס שטייט (בנוסח על הניסים; רמב״ם פרק ג׳ מהלכות חנוכה, הלכה א): ״לְהַשְׁכִּיחָם תּוֹרָתֶךָ״; דארפן מיר יעצט טון דאס פארקערטע, מיר דארפן אנהייבן שיעורים כסדרן בכל התורה כולה. דער רבי האט אונז געגעבן א סדר דרך הלימוד (שיחות הר״ן, סימן עו), א וועג ווי אזוי יעדער מענטש קען זוכה זיין צו לערנען און ענדיגן די גאנצע תורה, דער רבי זאגט אז מען זאל לערנען כסדרן, אפילו מען פארשטייט נישט וואס מען לערנט - זאל מען ווייטער לערנען; מען זאל זאגן די ווערטער פון די תורה ביז מען וועט ענדיגן וואס מען לערנט, און דעמאלט זאל מען נאכאמאל אנהייבן דעם לימוד, אזוי זאל מען האלטן אין איין לערנען ביז מען וועט פארשטיין.

דער רבי זאגט (שיחות הר״ן, סימן כו; כח): אפילו מען וועט נישט זוכה זיין צו פארשטיין וואס מען לערנט, זאל מען ווייטער לערנען, ווייל לעתיד לבוא וועט דער אייבערשטער אויסלערנען דעם מענטש אלעס וואס ער האט געלערנט און נישט פארשטאנען.

איך ווייס אז זייער אסאך לאכן פון דעם סדר דרך הלימוד, אפילו אין ברסלב קענסטו טרעפן עמי הארצים וואס שפעטן אפ פונעם סדר דרך הלימוד, אבער זאלסט גוט געדענקען דעם כלל: ״לאכן, לאכט דער וואס לאכט ביים סוף״, ווען עס וועט קומען די לעצטע טאג, דעמאלט וועט מען זען פון וועם מען קען לאכן, איינער וואס האט געפאלגט דעם הייליגן רבי׳ן, ער האט יעדן טאג געלערנט אביסל מקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכה, וכו׳, דער וועט קענען לאכן פון דער וועלט, אבער נעבעך איינער וואס האט נישט געלערנט, ער האט פארברענגט זיינע טעג און יארן מיט נארישקייטן, ער פלעגט לאכן פונעם ״סדר דרך הלימוד״ פון הייליגן רבי׳ן, ער האט געשפעט פון די

וואס זאגן משניות, ער וועט אוועק גיין פון דער וועלט נאקעט, אן קיין קליידער, אן קיין עסן, און עס וועט זיין אויף אים א גרויס רחמנות.

אין ברסלב זינגט מען זייער אסאך דעם ניגון (משלי לא, כה): "עֹז וְהָדָר לְבוּשָׁהּ, וַתִּשְׂחַק לְיוֹם אַחֲרוֹן"; וואס זינגט מען עפעס דעם ניגון מער פון אלע ניגונים? נאר מוהרא"ש פלעגט שטענדיג חזר'ן דעם מאמר חז"ל (שמות רבה נג, ב): "ווען לאכט די תורה צום מענטש, ווען זעט דער מענטש וואס ער האט גוטס געטון אין זיין לעבן? "הֱוֵי לְיוֹם אַחֲרוֹן", ביים לעצטן טאג; דעמאלט וועט אפיר קומען אלע פרקים משניות, דעמאלט וועט מען זען וואס איז געווארן פון אלע דפים גמרא, דעמאלט וועט מען זען דאס ווארהייט פונעם סדר דרך הלימוד, דאס גרויסקייט פון די וואס האבן געפאלגט דעם רבי'ן בתמימות ופשיטות. ביי די לויה, ווען מען וועט באגלייטן דעם נפטר, וועט מען נישט סתם טראגן דעם ארון, עס וועט זיין אן ארון הקודש, א ארון מלא ספרים, עס וועט ליגן אינעם ארון גאנץ תנ"ך, ששה סדרי משנה, בבלי, ירושלמי, תוספתא, רמב"ם, טור, שלחן ערוך, כל המדרשים, זוהר ותיקונים, כל ספרי רבינו, וכו' וכו'. דעמאלט וועט מען זען ווער עס איז דער געלעכטער. דער וואס האט נישט געפאלגט דעם רבי'ן, דער וועט זיין פארשעמט, ווען מען וועט אים טראגן אינעם ארון וועט מען טראגן א טויטע נבילה, דעמאלט וועט מען זען ווער עס איז דער געלעכטער.

יעצט איז א צייט וואס מען דארף זיך נעמען אין די הענט, אנהייבן לערנען די הייליגע תורה; טייערער ..., זיי נישט קיין בטלן, הייב אן לערנען יעדן טאג דעם דף גמרא; אפילו דו פארשטייסט נישט וואס דו לערנסט, דאך זע צו זאגן די ווערטער פון די הייליגע תורה, די ווערטער פון תורה וועט דיר אפרייניגן פון אלע דיינע זינד, די ווערטער פון תורה וועט דיר רייך מאכן, עס וועט דיר ברענגען ישועות און הצלחה אין אלע דיינע ענינים.

א פריילעכן חנוכה.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת מקץ - חנוכה, ד' דחנוכה, כ"ז כסליו, שנת תשע"ח לפ"ק

לכבוד ... נרו יאיר

די וואך שבת איז זייער א גרויסער שבת; החכם עיניו בראשו, דארף מען זען אלעס אנצוגרייטן געננוג פרי אז מען זאל קענען מקבל שבת זיין בשמחה ובטוב לב. זע
~~~~~~~~~~

אנצוגרייטן די מנורה געננג פרי אז דו זאלסט נישט צוקומען צו חילול שבת חס ושלום; קודם צינדט מען די מנורה און נאכדעם צינדט מען אן די שבת ליכט.

דער הייליגער חיד"א שרייבט אין זיין ספר עבודת הקודש (מורה באצבע, סימן קמ) אז ערב שבת פארן זמן שבת איז א צייט וואס עס איז זייער איינגעשטעלט עס זאל אויסברעכן א מחלוקת צווישן מאן און ווייב, דער ס"מ פרובירט מיט אלע כוחות עס זאל אויסברעכען א פייער פון מחלוקת, דערפאר זאגט דער חיד"א, זאל יעדער מענטש אכטונג געבן נישט צו מאכן קיין מחלוקת און נישט מקפיד זיין אין שטוב ערב שבת.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (אבות ה, ו) אז די שדים און מזיקים זענען באשאפן געווארן ערב שבת בין השמשות; זאגט מוהרא"ש, אז מען קען זען יעדע וואך בין השמשות ווי מענטשן לעבן אין א בהלה; מען לויפט אין מקוה, מען לויפט ערלעדיגן זאכן, ווייל דעמאלט איז א צייט וואס די שדים זוכן וואו זיי קענען צעטומלען מענטשן.

שבת חנוכה איז זייער א גרויסער שבת, דעם שבת איז איינע פון די זמנים וואס מען פלעגט קומען צום הייליגן רבי'ן. ווען דער הייליגער רבי האט געלעבט, פלעגן די תלמידים זיך צוזאמקומען זעקס מאל א יאר - דריי מאל איז מען געפארן צום רבי'ן, ראש השנה, שבת חנוכה, און שבועות. און דריי מאל פלעגט דער רבי פארן צו די תלמידים - שבת שירה, שבת נחמו, און נאך א שבת.

עס איז באוואוסט דעם סיפור וואס דער רבי האט פארציילט, עס איז געוועזן א רב וואס האט געהאט זייער א נאנטער חבר, און זיי האבן צווישן זיך אפגעמאכט מיט א 'תקיעת כף', אז ווער עס וועט פריער נסתלק ווערן, וועט קומען דערציילן פארן צווייטן וואס עס טוט זיך אפ אויבן אין הימל. דער רב איז קודם נפטר געווארן, און עס איז אריבער געלאפן גאנצע אכט און צוואנציג יאר ביז ער איז געקומען אין חלום צו זיין חבר, דער רב האט בכלל נישט געוואוסט אז ער איז נפטר געווארן, ער איז נעבעך געוועזן אין עולם התוהו אכט און צוואנציג יאר; ווען דער רבי האט אויסגעפירט די מעשה, האט דער רבי געזאגט בזה הלשון: "ווער עס וועט קומען צו מיר דריי מאל א יאר - 'ראש השנה', 'שבת חנוכה', און 'שבועות', וועט געראטעוועט ווערן פון דעם עונש פון עולם התוהו.

קוק אריין אין ספר פעולת הצדיק (סימן תתמו) די גאנצע מעשה באריכות; א פחד פון א מעשה. א מענטש גייט אוועק מזה העולם, און זיין נשמה דרייט זיך אין 'עולם התוהו', דער נשמה ליידט שרעקליכע יסורים בשעת דער מענטש מיינט אז ער לעבט נאך.

די מעשה האט פאסירט מיט א רב, כל שכן וכל שכן סתם א מענטש, וואס דארף ער אלץ אריבערגיין ביז ער קומט אן צום בית דין של מעלה; דער רבי האט אמאל

געזאגט: "עס איז דא א רב וואס האט שוין באזוכט אסאך בתי חיים", דאס הייסט ער איז שוין אסאך מאל מגולגל געווארן רחמנא לצלן.

ווען דער רבי האט געלעבט איז מען געקומען צום רבי'ן די דריי זמנים 'ראש השנה', 'שבת חנוכה', און 'שבועות', אבער נאכן רבינ'ס הסתלקות - שרייבט ר' נתן - קומט מען ווייטער צום רבי'ן נאר אויף ראש השנה. אויף שבת חנוכה און יום טוב שבועות פארט מען נישט צום רבי'ן, חנוכה און שבועות דארף דער טאטע זיין אין שטוב; בפרט חנוכה. ווייל חנוכה איז א יום טוב פון חינוך, און מען דארף זיין אין שטוב מיט די ווייב און קינדער.

מוהרא"ש איז געווען זייער דערקעגן פון די וואס פארן אויף אומאן אויף חנוכה; מילא א בחור אדער א אינגערמאן וואס האט נאך נישט קיין קינדער, אזא איינער קען פארן ווען ער וויל צום הייליגן רבי'נס ציון, אבער אויב מען האט קינדער, דארף מען זיין אין שטוב מיט די ווייב און קינדער, זיי מחנך זיין ווי אזוי צו צינדן די הייליגע חנוכה ליכט, און פארברענגען מיט זיי יעדע נאכט.

מוהרא"ש זאגט אז זייט דעם רבינ'ס הסתלקות פירן זיך אנשי שלומינו צו קומען דאווענען אין א ברסלב'ער שטיבל מיט אנשי שלומינו, ווייל וואו צען מענטשן פון אנשי שלומינו קומען זיך צוזאמען, דארט איז דער רבי. ווען דער רבי איז אוועק געפארן פון ברסלב קיין אומאן, האט דער רבי געלייגט זיין האנט אויף די מזוזה און געזאגט: "תִּרְאוּ לְהִתְקַבֵּץ יַחַד, וּלְהִתְפַּלֵּל יַחַד" איר זאלט זיך האלטן צוזאמען, און דאווענען צוזאמען, "כִּי אִם תִּתְפַּלְלוּ בְּכַוָּנָה, אוּלַי תּוּכְלוּ לְהַמְשִׁיךְ אוֹתִי לְכָאן עוֹד הַפַּעַם". אויב איר וועט זיך האלטן צוזאמען, און דאווענען צוזאמען, וועט איר מיר קענען ממשיך זיין צו אייך (חיי מוהר"ן קפז)".

עס איז געווען א איד א ברסלב'ער חסיד ר' סענדר'ל פון טיראוויצע זכרונו לברכה, ער איז געווען א גרויסער עובד השם. סוף ימיו האט ער געוואוינט אין אומאן, און זיין סדר איז געווען אז יעדן פארטאגס פלעגט ער קומען צום ציון פון הייליגן רבי'ן זיך מתבודד זיין וכו'. איינמאל ווען דער עולם איז געקומען צום ציון פארטאגס, האט מען געזען אן אינטערעסאנטע זאך, מען האט געזען ווי א ווייסע געשטאלט נעבן ציון שאקלט זיך, קודם האט מען מורא געהאט, מען האט נישט געוואוסט וואס דאס איז, אבער נאכדעם האט מען באמערקט אז דאס איז ר' סענדר'ל, ער איז באדעקט מיט שניי פון קאפ ביזן פיס. האט מען אים געפרעגט: "ר' סענדר, וואס טוט איר דא? עס איז קאלט און עס שנייט, איר ווערט דאך באלד פארפרוירן", האט ער זיי געזאגט: איך בין געקומען פארטאגס צום ציון, און דער ציון איז געווען פארשפארט, האב איך

אפגעמאכט זאל זיין וואס זאל זיין - איך גיי נישט אוועק פון רבינ׳ס ציון, עס האט אנגעפאנגען צו פאלן א שניי האב איך געוואלט אהיים גיין, אבער איך האב געטראכט צו מיר ׳ווען איך וועל אוועק גיין מזה העולם, איך וועל ארויף קומען אויבן אין הימל, און איך וועל בעטן די מלאכים: ׳איך וויל גיין צום הייליגן רבינ׳ס היכל׳, וועט מען מיר ענטפערן תירוצים: ׳עס רעגנט׳; ׳עס שנייט׳; ׳עס איז ווייט׳; ׳עס איז קאלט וכו׳ וכו׳׳, וועל איך זיי זאגן אזוי: ״ווען איך האב געלעבט, האב איך נישט געקוקט אויף גארנישט, איך בין יעדן טאג געקומען צום רבינ׳ס היכל, איך וויל יעצט אויך גיין צום הייליגן רבי׳ן, אן קיין תירוצים״, וועט מען מיר לאזן גיין צום רבי׳ן.

דער הייליגער רבי זאגט (ספר המידות, אות צדיק, סימן עד): ״הַמְקֹרָבִים שֶׁיֵּשׁ לַצַּדִּיק בְּחַיָּיו, הֵם יִהְיוּ מְקֹרָבִים בְּמוֹתָם״; ווער עס איז מקורב צום צדיק אויף דער וועלט וועט זיין מקורב צום צדיק אויף יענע וועלט.

א פרייליכן חנוכה, און א פרייליכן שבת.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת ויגש, כ״ט כסליו, ה׳ דחנוכה, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק ב׳, סימן ב): **חנוכה איז א צייט פון דאנקען און לויבן** דעם אייבערשטן, וואס דאס איז דער תענוג פון עולם הבא - צו דאנקען דעם אייבערשטן און אים צו לויבן, וויסן אז אלעס איז ער און ער איז אלעס. דורכן דאנקען דעם אייבערשטן ווערט מען נאנט צום אייבערשטן, ווייל ווי מער מען ווייסט אז אלעס איז נאר דער אייבערשטער אליין, איז מען נענטער צו אים.

חנוכה איז א צייט פון חינוך; דער רבי זאגט (ספר המידות, אות בנים, סימן נד): ״עַל יְדֵי חֲנוּכָּה וְנֵר שַׁבָּת הֲוֵי לֵהּ בָּנִים תַּלְמִידֵי חֲכָמִים״, מוהרא״ש איז דאס מסביר לויט ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (פסחים ז:): ווען מען וויל עפעס טרעפן, מען זוכט עפעס זייער שטארק, דארף מען זוכן מיט א ליכט; דאס מיינט דער רבי צו זאגן, אז ווען עלטערן זוכן מיט לעכט, זיי אינטערעסירן זיך וואס דער קינד טוט, מיט וועם דער קינד חבר׳ט זיך, מיט וועם ער דרייט זיך, וועלן זיי זוכה זיין צו ערליכע קינדער.

עלטערן דארפן זיך אינטערעסירן כסדר ביי די מלמדים און ביי די מנהלים אויף זייערע קינדער, מען קען נישט סתם שיקן קינדער אין חדר און זיך נישט אינטערעסירן,
~~~~~~~~~~~

נאר מען דארף זיך כסדר אינטערעסירן ביי די מלמדים און טיטשער׳ס: ״וואס מאכט מיין קינד?״ ״ער איז וואויל?״ ״ער פירט זיך מיט דרך ארץ?״ ״ער האט גוטע חברים?״ מען דארף האלטן די אויגן אפען און זען זיי זאלן האבן גוטע חברים, זיי זאלן בלייבן הייליג און ריין.

מוהרא״ש זכרונו לברכה איז געווען זייער ברוגז אויף די וואס פארן אוועק חנוכה פון שטוב, און לאזן איבער די ווייב און קינדער. אפילו מוהרא״ש האט אונז כסדר מעודד געווען מיר זאלן פארן אויף קברי צדיקים, מיר זאלן זיך אריבער כאפן קיין אומאן צום הייליגן רבינ׳ס ציון, אבער חנוכה - האט מוהרא״ש געזאגט - דארף א טאטע זיין אין שטוב מחנך זיין זיינע קינדער.

די בעסטע זאך און די געזונסטע זאך פאר קינדער איז צו פארברענגען מיט זייערע עלטערן. מענטשן מיינען אז מען דארף ארויס גיין פון שטוב וכו׳ פרייליך צו מאכן די קינדער, אבער באמת האבן קינדער ליב א ווארעמע שטוב, א שטוב וואו טאטע מאמע זענען זיך מכבד איינער דעם צווייטן. דערפאר בעט איך דיר, זוך דיר נישט וואו אוועק צו פארן יעדן שבת, דו צעטיילסט דיינע קינדער יעדע שני וחמישי וכו׳; ענדערש בלייב אין שטוב, מאך דיר פרייליך אין שטוב.

די וועלט זאגט: ״אשרי - יושבי ביתך״, וואויל איז דעם מענטש וואס זיצט זיך אינדערהיים מיט זיין ווייב און קינדער, ער דאנקט און לויבט דעם אייבערשטן יעדן טאג אויף די חסד וואס דער אייבערשטער טוט מיט אים, אז ער האט חתונה געהאט און ער האט אן אייגענעם טיש, ער איז נישט אנגעהאנגען בשלחן חבירו.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ביצה לב:): ״הַמְצַפֶּה לְשֻׁלְחָן חֲבֵרוֹ עוֹלָם חָשׁוּךְ בַּעֲדוֹ״; בפשטות גייט דאס ארויף אויף א בחור, ווייל אים איז ׳עולם חשוך בעדו׳. קיינער ווייסט נישט וואס גייט אריבער אויף א בחור; עס איז נישט דא נאך אזא צער ווי א בחור, א בחור האט נישט קיין לעבן. ער וויל זיין ערליך, ער וויל נישט פוגם זיין בברית, אבער ער האלט אין איין נכשל ווערן נאכאמאל און נאכאמאל אין פגם הברית; אזוי אויך זאגן חכמינו זכרונם לברכה (יבמות סב:): ״הַשָּׁרוּי בְּלֹא אִשָּׁה, שָׁרוּי בְּלֹא שִׂמְחָה, בְּלֹא בְּרָכָה, בְּלֹא טוֹבָה״, איינער וואס האט נישט קיין ווייב האט נישט די אלע גוטע זאכן.

מען קען זאגן נאך א פשט אין דעם מאמר חז״ל: ״הַמְצַפֶּה לְשֻׁלְחָן חֲבֵרוֹ עוֹלָם חָשׁוּךְ בַּעֲדוֹ״; דאס גייט ארויף אויף איינער וואס זוכט אלץ צו גיין מיט חברים, דער האט נעבעך א פינסטער לעבן. איינער וואס איז נישט צופרידן צו זיצן אין שטוב מיט זיין ווייב אין קינדער, ער ווארט כסדר ווען עס וועט שוין זיין עפעס א מסיבה דא און דארט, ער טראכט שטענדיג: ׳וואו קען איך גיין אויף א שבת מיט חברים וכו׳׳, דער

האט נישט קיין לעבן, אים איז שטענדיג פינסטער. חוץ פון דעם וואס עס איז פשוט אן עקל צו זען ווי מען קומט זיך צוזאמען קָאפֶּעל'ס; מען עסט צוזאמען, מען שמועסט צוזאמען, מען לאכט צוזאמען וכו' - אן קיין יראת שמים.

שלמה המלך זאגט (משלי ו, כז): "הֲיַחְתֶּה אִישׁ אֵשׁ בְּחֵיקוֹ וּבְגָדָיו לֹא תִשָּׂרַפְנָה, קען דען א מענטש האלטן פייער אויפן שויס און זיינע קליידער וועלן נישט פארברענט ווערן? אִם יְהַלֵּךְ אִישׁ עַל הַגֶּחָלִים וְרַגְלָיו לֹא תִכָּוֶינָה, קען דען א מענטש שפאצירן אויף ברענעדיגע קוילן און זיינע פיס זאלן נישט פארברענט ווערן? כֵּן הַבָּא אֶל אֵשֶׁת רֵעֵהוּ, לֹא יִנָּקֶה כָּל הַנֹּגֵעַ בָּהּ", דאס זעלבע סוף וועט זיין מיט א מענטש וואס זאגט: איך שמועס נאר, איך פארברענג נאר, רחמנא לצלן.

וואויל איז פאר די עלטערן וואס געבן אכטונג אויף זיך, מען פירט זיך מיט יראת שמים; אפילו ווען מען גייט צו חנוכה מסיבות פירט מען זיך איידל, מיט צניעות; וואויל איז פאר די עלטערן וואס געבן אכטונג אויף זייערע קינדער פון קליינוויז אן זיי זאלן האבן גוטע חברים. די עלטערן וועלן זוכה זיין צו (תהלים קכח ב-ג): "יְגִיעַ כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ, אֶשְׁתְּךָ כְּגֶפֶן פֹּרִיָּה בְּיַרְכְּתֵי בֵיתֶךָ, בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ".

א פרייליכן חנוכה.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת ויגש, ל' כסליו, א' דר"ח טבת, ו' דחנוכה, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

הגם איך האב דיר שוין נעכטן געשריבן א בריוו אז דו זאלסט אכטונג געבן אויף דיינע קינדער, שפיר איך אז איך דארף דיר נאכאמאל מחזק זיין. ווייל ווען מען האט קליינע קינדער כאפט מען נאך נישט וואס חינוך איז, מען מיינט אז דאס איז נישט אזוי וויכטיג, מען טראכט: 'וואס איז דען? זיי זענען נאך קליין, עס איז נישט געפערליך וכו'', אבער שפעטער רייסט מען זיך די האר פון קאפ.

עלטערן מיינען אז מיט דעם וואס מען לאזט קינדער טון וואס זיי ווילן איז מען גוטע עלטערן. עס איז נישט אזוי, נאר פארקערט; אז מען געבט אלעס נאך פאר די קינדער הייסט מען נישט קיין גוטע טאטע מאמע, מיט דעם וואס מען געבט נאך פאר די קינדער אלע זייערע קאפריזן, מיט דעם איז מען נישט קיין רחמנות'דיגע מאמע, אויף דעם איז געזאגט געווארן דער פסוק (איכה ד, י): "יְדֵי נָשִׁים רַחֲמָנִיּוֹת בִּשְּׁלוּ יַלְדֵיהֶן",
~~~~~~~~~~

רחמנות׳דיגע מאמעס האבן מיט זייערע אייגענע הענט גע׳הרג׳ט זייערע קינדער; ווען מען איז נישט מחנך קינדער, איז מען גורם אז זיי זאלן ארויס גיין לתרבות רעה.

מען טאר נישט ווייזן פאר קינדער קיין שום ווידיאו, מאווי, אדער קליפ; א קינד טאר נישט קוקן קיין שום זאך אויפן קאמפיוטער, טעלעפאן, אייפאד, אייפעד וכדומה, א קינד׳ס מח פארנעמט גאר אנדערש ווען ער קוקט אויפן סקרין, ווי אן ערוואקסענער מענטש - אפילו כשר׳ע זאכן, למשל פארשטעלונגען, אדער קליפס וואס היימישע ארגענעזאציעס שטעלן ארויס פאר צוזאמנעמען געלט; דאס אלעס איז גוט פאר ערוואקסענע מענטשן, אבער נישט פאר קינדער. זייער מח קען דאס נישט נעמען, זיי בלייבן פאר׳מח׳ט און פאר׳חלומ׳ט נאכן קוקן אויפן סקרין, און נאכדעם קומען זיי אין חדר אן א קאפ, די מלמדים זעען גלייך אויף א קינד צי ביי זיי אין שטוב איז דא א קאמפיוטער.

בכלל טאר מען נישט האבן אין שטוב קיין שום זאך וואס מען קען קוקן אויף דעם ווידיאו, מאוויס, קליפס; צענדליגער שטובער זענען שוין ליידער חרוב געווארן פון דעם וואס מען האט אריין געברענגט אין שטוב א קאמפיוטער, טעבלעט, אייפאד, אייפעד וכו׳ וכו׳, עס רייסט ארויס יעדעס ברעקל יראת שמים, עס קילט אפ די אמונה, עס איז גורם אז די גאנצע שטוב זאל צעפאלן ווערן, און צום סוף פאלט מען אראפ אין זייער א טיפע אפגרינד. דערפאר איז אסור צו האבן אין שטוב סיי וואסערע כלי וואס מען קען מחבר זיין צום אינטערנעט, אדער וואס מען קען זעען מאוויס, ווייל דאס רייסט אויס יעדעס פינטעלע יראת שמים. דאס האט נישט צו טון מיט פרומקייט, דאס איז פשוט׳ע שכל.

די אלע וואס מאכן חוזק פון די רבנים וואס האבן דאס גע׳אסר׳ט, די מאכן חוזק פון זיך אליין; שלמה המלך זאגט (משלי ט, יב): ״אִם חָכַמְתָּ - חָכַמְתָּ לָּךְ, וְלַצְתָּ - לְבַדְּךָ תִשָּׂא״, אויב ביסטו קלוג - ביסטו קלוג פאר דיר, און אויב מאכסטו ליצנות, מאכסטו נאר פאר דיר אליין ליצנות; דאס זאלסטו גוט אריין נעמען אין דיין קאפ: ״וואס מען טוט, טוט מען פאר זיך אליין; אז א מענטש פאלגט וואס צדיקים זאגן, וואס ערליכע אידן זאגן, טוט ער פאר קיינעם נישט קיין טובה, נאר פאר זיך אליין, ער וועט עסן פון די שכר אויף די וועלט און אויף יענע וועלט. און ווען א מענטש מאכט ליצנות פון די ווערטער פון א צדיק - מאכט ער פון זיך ליצנות, נישט פונעם צדיק״.

איך האף אז דו וועסט אכטונג געבן אויף דיין שטוב, אויף דיינע קינדער, וועסטו זוכה זיין צו שעפן פון זיי אסאך נחת.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

א פריילעכן חנוכה.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ב׳ פרשת ויגש, ל׳ כסליו, א׳ דר״ח טבת, ו׳ דחנוכה, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד מיין טייערע ... נרו יאיר

האסט מיר פארציילט אז דו האסט באקומען בטעות א מעסידזש פון א פרוי וואס זי האט געמיינט צו שרייבן פאר איר מאן; זי שרייבט אים אז ער פירט זיך נישט אויף ווי א מענטש, נאר ווי א חי׳. ער מאכט זיך פאר מענטשן כאילו ער האט שלום בית, אבער באמת ביסטו שלעכט צו מיר; דו פארציילסט מיר אז נאכדעם האט דער מאן דיר געריפן זאגן אז זיין ווייב איז פארשעמט געווארן אז עס איז אנגעקומען בטעות צו דיר וכו׳, דו ביסט ארום געגאנגען אזוי צעטומלט פון די מעשה וואס די פרוי מאכט מיט פון איר מאן.

עס איז גארנישט קיין טעות; די טעקסט מעסידזש איז אנגעקומען צו דיר אז דו זאלסט ארויסנעמען פון דעם א לימוד. דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן א): א מענטש דארף זיך צוגעוואוינען ארויס צו נעמען פון יעדע זאך - וואס ער זעט, אדער ער הערט - אז מען וויל אים עפעס ווייזן מיט דעם, ער זאל ארויס נעמען שכל פון דעם.

היות דו ביסט א מלמד, האט דער אייבערשטער דיר געוואלט ווייזן וואס אידישע קינדער מאכן נעבעך מיט. קינדער ווען זיי קומען צו דיר אין חדר לערנען די הייליגע תורה, קומען אסאך מאל פון צעדרייטע שטובער; דארפסטו אויף זיי רחמנות האבן, רעדן צו זיי שיין, ווייל קינדער וואס זעען ווי די עלטערן קריגן זיך, ווערן זייער דערשראקן. זייער מח ווערט פארמאכט, און זיי קענען שוין נישט מיט האלטן גמרא רש״י תוספות. א קינד דארף סיי זיין טאטע און סיי זיין מאמע; ווען ער זעט ווי זיי קריגן זיך, ווערט ער זייער צעבראכן, זיין מח פרעגט אים ׳ווער איז גערעכט?׳ זיין מח באזשעוועט: ׳מיט וועם האלסטו?׳ ביז עס באריט זיי אינגאנצן, השם ירחם.

פאריגע וואך דערציילט מיר א בחור אזא מעשה; ער איז אויפגעשטאנען צופרי צו קומען אין ישיבה, אבער ער האט געהערט פון קאך ווי זיין טאטע מאמע קריגן זיך ארום, מען טענה׳ט זיך, עס האט אים אזוי וויי געטון אז ער האט זיך צוריק געלייגט שלאפן, און ער איז אזוי געשלאפן ביז נאכמיטאג. דאס איז נישט דאס ערשטע מאל וואס איך
~~~~~~~~~~~

הער דאס פון בחורים, ווי זייער לעבן ווערט זיי זייער נמאס ווען זיי זעען ווי זייערע עלטערן קריגן זיך ארום.

יעצט אז דו ביסט אזוי צעטומלט אז עס איז אנגעקומען צו דיר בטעות טעקסט מעסידזש פון א פרוי ווי זי שרייבט צו איר מאן וכו׳; דאס איז דיר געקומען צו ווייזן וואס אידישע קינדער גייען אריבער. חכמינו זכרונם לברכה דערציילן (ברכות כח.): רבי יהושע האט געזאגט פאר רבן גמליאל - ווען ער האט אים געזאגט אז עס זעט אויס ווי ער איז א ׳שמיד׳ - ״אוֹי לוֹ לְדוֹר שֶׁאַתָּה פַּרְנָסוֹ, שֶׁאִי אַתָּה יוֹדֵעַ בְּצַעֲרָן שֶׁל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים, בַּמֶּה הֵם מִתְפַּרְנְסִים וּבַמֶּה הֵם נִזּוֹנִים״, וויי איז פאר דער דור וואס דו ביסט דער מנהיג, ווייל דו ווייסט נישט וואס עס גייט איבער אויף אידישע קינדער, דו ווייסט נישט זייער צער, ווי זיי מוטשען זיך וכו׳; א מלמד איז א מנהיג ישראל, ער שטעלט אויף אידישע דורות, דארף ער וויסן וואס עס גייט אריבער אויף די קינדער פאר זיי קומען אין חדר.

זאלסט געבן גוטע ווערטער פאר אלע קינדער - נישט נאר פאר די מצוינים; אסאך מאל כאפט מען זיך נישט, און מען געבט גוטע ווערטער נאר פאר אפאר קינדער, מען דארף געבן פאר אלע קינדער גוטע ווערטער. ווען איך בין געווען א מלמד האב איך געהאט א בוך מיט די נעמען פון אלע קינדער, איך פלעג דארט פארצייכענען יעדעס מאל איך האב געגעבן א גוט ווארט פאר א קינד, סוף טאג האב איך געקוקט אינעם בוך צי ביי אלע קינדער איז דא א צייכן, אזוי האב איך זיכער געמאכט אז איך האב יעדן טאג געגעבן פאר אלע קינדער גוטע ווערטער. דו אליינס האסט געלערנט ביי מיר פאר פופצן יאר צוריק, געדענקסטו זיכער דעם בוך וואו איך פלעג פארצייכענען וכו׳. די קינדער פלעגן מיר פרעגן וואס דער בוך איז, וואס צייכענט מען, א פינטל מיינט שלעכטס אדער גוט, זיי האבן נישט געקענט אויס טרעפען וואס דער בוך איז.

איך דאנק דיר אז דו נעמסט צוזאמען די קינדער ביי שלש סעודות און דו זינגסט מיט זיי. ווען איך דארף ווען נישט פארלערנען ביי שלש סעודות וואלט איך געזיצן צוזאמען מיט דיר ביי די קינדער טיש, ווייל דאס איז ביי מיר דער עיקר פון אלעמען - אויפצושטעלן א נייע דור קינדער יראים ושלמים וואס וועלן זיך פירן בתמימות ופשיטות. לייג אריין אין זיי נארמאלקייט, זיי זאלן וויסן זמן תורה לחוד וזמן תפילה לחוד - ווען מען זינגט זמירות דעמאלט זאגט מען נישט משניות, און ווען מען דאווענט דאווענט מען.

איך האב זייער הנאה אז אלע מלמדים קומען זיך צוזאמען יעדן דינסטאג און מען גייט איבער וואס מען קען בעסער מאכן, יעדער איינער פרעגט עצות פונעם צווייטן, מקבלין דין מן דין.

דו קענסט ווייזן דעם בריוו פאר אלע מלמדים; פארציילן זיי די מעשה וואס דו האסט געהאט מיט די מאמע וכו' (פארשטייט זיך אן א נאמען), זאלן זיי וויסן וואס גייט אריבער אויף אידישע קינדער, וועלן זיי זיין מער פארזיכטיג וכו'.

איך בין מתפלל פאר דיר און פאר דיין ווייב איר זאלט זוכה זיין צו בָּנֶיךָ כִּשְׁתִלֵי זֵיתִים סָבִיב לְשֻׁלְחָנֶךָ, בזכות וואסביידע פון אייך העלפן מיר אזוי געטריי.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת ויגש, א' טבת, ב' דר"ח טבת, ז' דחנוכה, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

היינט נאכט איז "זאת חנוכה" ווען מיר צינדן דעם לעצטן ליכטל; עס ווערט געברענגט פון צדיקים (בת עין, פרשת וישב, על הפסוק ויהי כמשלוש חדשים וגו'; זרע קודש, ליל ג' דחנוכה, דבור המתחיל "בפסוק") אז דער גמר פון ראש השנה איז היינט נאכט - 'זאת חנוכה'. אלע תיקונים וואס הייבן זיך אן ראש חודש אלול, ראש השנה, יום כיפור, סוכות, הושענה רבה, שמיני עצרת, שמחת תורה, איז דער גמר דערפון זאת חנוכה. עס איז זייער א גרויסער טאג, און מען קען פועל'ן גרויסע ישועות, דארפן מיר אויסניצן דעם טאג מיט תורה תפילה און מעשים טובים.

איך בעט דיר מיין טייערער תלמיד ..., האב רחמנות אויף דיר, האב רחמנות אויף דיין ווייב און קינדער. געב אכטונג ווי אזוי דיין ווייב גייט אנגעטון; אויב דו ווילסט האבן הצלחה, דו ווילסט פרנסה, דו ווילסט נחת, דארף מען זיך פירן בצניעות, דו דארפסט רעדן שיין צו דיין ווייב אז זי זאל אכטונג געבן צו גיין אנגעטון בצניעות.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סוטה מז:): אויב דער מאן זאגט נישט פאר די ווייב אז זי זאל אכטונג געבן זיך אויפצופירן בצניעות, ווערט דאס גערעכנט פאר אים ווי אן עבירה; דער מאן דארף מחזק זיין די ווייב זי זאל גיין אנגעטון צניעות'דיג, פארלאנג נישט פון איר זי זאל זיך אנטון מער קורץ, מער שמאל, מער אויסגעשניטן, ווייל אז מען גייט נישט אנגעטון בצניעות האט מען א ביטערן סוף.

דו דארפסט מחזק זיין דיין ווייב זי זאל זיין שטארק ביי זיך מיט איר צניעות, זי האט זיך אירע נסיונות פון שלעכטע חבר'טעס וואס לאכן אפ פון איר צניעות, דו דארפסט זיין דער וואס שטארקט איר זי זאל גיין אנגעטון איידל. ווי פאר די אינגעלייט
~~~~~~~~~~~

וואס ברענען זיך אפ מיט די אייגענע הענט זייער עתיד, מען מוטשעט די פרוי זי זאל זיך אנטון מער פראסט און שטארי.

וויסן זאלסטו, אפילו מען האט מתיר געווען צו גיין א שייטל, דארף מען וויסן אז עס טאר נישט זיין לענגער ווי די אקסל; עס איז א חרפה און א בושה צו זען ווי תלמידים פון מוהרא״ש זאלן אפ לאכן פון צניעות, ווי קענען קומען אינגעלייט זאגן אז מען קען גיין מיט א שייטל ביז דער ערד, וכדומה, בשעת מוהרא״ש שרייבט אן א שיעור הארץ רייסענדע בריוו פאר פרויען מען זאל גיין אנגעטון בצניעות. איך בעט דיר טייערער ...,, זיי מחזק דיין ווייב זי זאל בלייבן מיט איר שיינע ערליכע וועג ווי זי גייט אנגעטון; שלעפ איר נישט אראפ. נאר דו וועסט ליידן שפעטער פון דעם, מען באצאלט נאכדעם א טייערע פרייז.

געב אכטונג ווי אזוי דו טוסט אן דיינע קינדער; א מאן דארף זאגן פאר די ווייב ווען זי קויפט קליידער פאר זיך אדער פאר די טעכטער אויב עס איז צניעות׳דיג. ווען מען קויפט עסן פארשטייט יעדער אז מען פרעגט זיך נאך אויב עס האט א הכשר, אויב מיר עסן דעם הכשר וכו׳, בפרט ווען מען קויפט פלייש, דארף מען זייער אכטונג געבן צו עסן נאר מיט א גוטע הכשר. אזוי אויך ווען מען קויפט קליידער דארף דער מאן אכטונג געבן אז עס זאל זיין צניעות׳דיג. עס איז נישט קיין חילוק ווי קליין די קינדער זענען; פון די דריי יאר דארף מען אכטונג געבן אויף זיי, זיי זאלן גיין אנגעטון צניעות׳דיג.

אזוי אויך דארף מען אכטונג געבן אז די האר פון די מיידלעך זאלן זיין צניעות׳דיג, נישט לאנג און צעלאזט; עס איז אן עקל צו זען אז אידישע קינדער זאלן גיין מיט לאנגע האר אזוי ווי די שדים און די מזקין גייען. אויפן פסוק (במדבר ו, כד): ״יְבָרֶכְךָ ה׳ וְיִשְׁמְרֶךָ״, דער אייבערשטער וועט דיר בענטשן און ער וועט דיר אפהיטן, זאגן חכמינו זכרונם לברכה (מדרש תנחומא, נשא, י): ״יְבָרֶכְךָ בְּבָנִים״, ער וועט דיר בענטשן מיט זינען, ״וְיִשְׁמְרֶךָ בְּבָנוֹת״, און דיר אפהיטן מיט דיינע מיידלעך; ווייל מיידלעך דארפן האבן מער שמירה ווי זון. אויב מען געבט נישט אכטונג אויף זיי ווען זיי זענען נאך יונג אז זיי זאלן גיין אנגעטון בצניעות, וועט מען שפעטער וויינען און שרייען.

איך שיק דיר דא א בריוו וואס דו זאלסט איבער געבן פאר דיין ווייב תחי׳; געב איר עס איבער נאך היינט, זי זאל עס נאך ליינען פאר זאת חנוכה, כדי זי זאל זיך קענען פארנעמען צו זיין שטארק און שטאלץ מיט איר צניעות. אזוי וועט איר האבן ערליכע קינדער, קינדער וואס וועלן ליכטיג מאכן דער וועלט, קינדער וואס וועלן ווייטער גיין אין אירע וועגן.

א פרייליכן חנוכה.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ג׳ פרשת ויגש, א׳ טבת, ב׳ דר״ח טבת, ז׳ דחנוכה, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד מרת ... תחי׳

היינט נאכט איז זאת חנוכה; אלע צדיקים האבן געזאגט אז זאת חנוכה איז זייער א גרויסער טאג, מען קען פועל׳ן זייער גרויסע ישועות. ווער פון אונז דארף נישט קיין ישועה, ׳כִּי כָל לֵבָב דַּוָּי וְכָל רֹאשׁ לָחֳלִי׳, יעדנס הארץ איז פארוייטאגט און יעדנס קאפ טוט וויי; אידישע קינדער גיין אריבער זייער אסאך שוועריקייטן, וויפיל אידישע קינדער דארפן רפואות, וויפיל אידישע קינדערווארטן צו געהאלפן ווערן מיט קינדער, פרנסה, נחת, וכו׳; היינט זאת חנוכה איז זייער א גרויסער טאג, מען קען אלעס פועל׳ן.

א פרוי האט א גרויסע אחריות, אויב א פרוי טוט זיך נישט אן צניעות׳דיג איז זי גורם אז דעם אייבערשטער זאל ווערן פארטריבן פון איר שטוב. עס שטייט אין די תורה (דברים כג, טו): ״כִּי ה׳ אֱלֹקֶיךָ מִתְהַלֵּךְ בְּקֶרֶב מַחֲנֶךָ, לְהַצִּילְךָ וְלָתֵת אֹיְבֶיךָ לְפָנֶיךָ, וְהָיָה מַחֲנֶיךָ קָדוֹשׁ, וְלֹא יִרְאֶה בְךָ עֶרְוַת דָּבָר, וְשָׁב מֵאַחֲרֶיךָ״, דער אייבערשטער זאגט: איר זאלט זיך פירן הייליג, ווייל אויב איר וועט זיך פירן נישט צניעות׳דיג וועל איך אוועק גיין פון אייך; אויב א פרוי געבט אכטונג ווי אזוי זי טוט זיך אן, זי גייט נאר אנגעטון צניעות׳דיג, זאגט דער אייבערשטער ׳איך וועל רוען ביי אייך אין שטוב׳, און אז דער אייבערשטער איז אין שטוב איז דא א ברכה, איז דא פרנסה, איז דא נחת, אלעס איז דא, אבער אויב די פרוי גייט נישט אנגעטון צניעות׳דיג, טרייבט זי ארויס דעם אייבערשטן פון איר שטוב.

עס טוט מיר אזוי וויי ווען איך הער צוריק אז פרויען וואס פאררופן זיך תלמידות פון היכל הקודש, תלמידות פון מוהרא״ש - גייען אנגעטון פריצות׳דיג. ווי שעמט זיך נישט א פרוי זיך צו פאררופן אויף אזא הייליגע רבי, ווען זי גייט אנגעטון אנטקעגן וואס דער רבי האט געזאגט?! ווי מעג א פרוי גיין מיט א לאנגע שייטל וואס גייט אראפ נאכן אקסל?! מוהרא״ש שרייבט קלאר אין ׳אשר בנחל׳ אז א שייטל מעג גיין נאר ביזן אקסל, לענגער פונעם אקסל איז פריצות. מען קען דאס הערן ביי די דרשות וואס מוהרא״ש האט גערעדט צו די פרויען אין יבנאל, יעדע שיעור וואס מוהרא״ש רעדט פון צניעות זאגט מוהרא״ש נאכאמאל און נאכמאל אז א שייטל טאר נישט זיין לענגער פון די אקסל.
~~~~~~~~~~~

יעצט ווען מיר שטייען אין אזא הייליגע טאג, דארפן מיר זיך פארנעמען אז מיר גייען מוסיף זיין קדושה, מוסיף זיין בצניעות; איך פרעג אייך, "ווילט איר גוטע קינדער?" "ווילט איר ערליכע דורות?" קוקט וואס דער הייליגער רבי זאגט (ספר המדות, אות בנים, סימן ט): "צְנִיעוּת שֶׁבְּאִשָּׁה מְזַכָּה לָהּ לְבָנִים הֲגוּנִים", א פרוי וואס פירט זיך איידל און צניעות'דיג, ווערט זוכה זיין צו גוטע קינדער. די גאנצע זאך וואס מען האט מתיר געווען אז פרויען זאלן גיין מיט א שייטל איז נאר כדי זיי זאלן זיך אפשערן וכו', אבער עס טאר נישט זיין לאנג. אז מיר זענען מקורב צום הייליגן רבי'ן, מיר האבן זוכה געווען צו האבן אין אונזער דור מוהרא"ש זכרונו לברכה וואס האט אויף אונז אזוי רחמנות געהאט, ער האט אונז אזוי מקרב געווען וכו', דארפן מיר פאלגן.

א פרוי טאר זיך נישט שמירן די אויגן; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שבת סב:) אויפן פסוק (ישעיהו ג, טז): "וּמְשַׂקְּרוֹת עֵינָיִם", אין די צייטן פון בית המקדש פלעגן די פרויען זיך שמירן זייערע אויגן ווען זיי זענען ארויס אויפן גאס, מיט א כוונה צו ציען צו זיך אויפמערקזאמקייט; ישעיהו הנביא האט זיי געווארנט זיי זאלן דאס נישט טון, ווייל עס וועט קומען צרות אויף זיי, "וּבְרַגְלֵיהֶם תְּעַכַּסְנָה", זיי האבן זיך אנגעשמירט מיט א שטארקע פערפיום אז מענטשן זאלן קוקן אויף זיי. האט זיי דער אייבערשטער באשטראפט און זיי זענען געווארן קרעציג, אנשטאט די 'איי ליינער' וואס זיי האבן געלייגט אויף די אויגן, איז ארויס געקומען שרעקליכע פימפעלס, און אנשטאט די גוטע שמעקעדיגע פערפיום, האבן זיי באקומען א שלעכטע גערוך.

מיר זענען אלע תלמידים פון מוהרא"ש, דארפן מיר מקיים זיין וואס מוהרא"ש האט אונז געבעטן א פאר שעה פאר זיין הסתלקות. אין שפיטאל האט מוהרא"ש געשריבן א בריוו פאר אלע פרויען וואס האלטן זיך אלץ זיינע תלמידות, איך ברענג דא אראפ דעם גאנצן בריוו:

שָׁלוֹם רַב צוּ אַלֶע טֵייעֶרֶע פְרוֹיעֶן פוּן אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵינוּ

אִיךְ גֵיי שׁוֹין אַוֶועק פוּן דִי וֶועלְט, אוּן דֶערִיבֶּער בֶּעט אִיךְ אַייךְ אַז אִיר זָאלְט זִיךְ פָאַרְנֶעמֶען זִיךְ צוּ שְׁטַארְקְן אִין צְנִיעוּת. קוּקְט וואוּ אַ מֶענְטְשׁ קוּמְט אָן צוּם סוֹף, אוּן נֶעמְט אַייךְ פָאַר צוּ זַיין צְנִיעוּת'דִיג, אוּן מִיט דֶעם וֶועט אִיר מַאכְן אַ גְרוֹיסְן נַחַת רוּחַ פַארְן אֵייבֶּערְשְׁטְן אוּן פַאר מִיר. דֶער אֵייבֶּערְשְׁטֶער וָואס הָאט מִיר גֶעהִיטְן מַיין גַאנְץ לֶעבְּן פוּן דִי אַלֶע וֶועלְכֶע הָאבְּן מִיר גֶעוָואלְט שְׁלֶעכְטְס טוּן, זָאל אַייךְ אוֹיךְ אָפְּהִיטְן פוּן אַלֶעם שְׁלֶעכְטְס. אִיךְ בֶּעט אַייךְ אַז אִיר זָאלְט קוּמֶען צוּ מַיין קֶבֶר אִין יַבְנְאֵל, אִיךְ וֶועל אַייךְ דַאנְקְבַּאר זַיין פַאר דֶעם, אוּן וָואס אִיר וֶועט בֶּעטְן בַּיי מַיין קֶבֶר, וֶועט אִיר בַּאקוּמֶען פוּן הִימְל.

אִיךְ וואוּנְטְשׁ אַייךְ בְּרָכָה אוּן הַצְלָחָה.

עס גייט מיר ממש אין לעבן אז מיינע תלמידים וואס איך האב זיך מוסר נפש געווען פאר זיי, זאלן אויפשטעלן ערליכע שטובער; פארוואס זאלט איר זוכן ווי מער ארויסצושטארן, פארוואס זאלט איר גיין אנגעטון נישט ווי אן ערליכע אידישע פרוי?! וואס מיינט איר, מען גייט בלייבן דא אויף אייביג? איין טאג וועט מען נפטר ווערן און מען וועט זיך דארפן שטעלן פארן בית דין של מעלה, מען וועט דארפן אפגעבן דין וחשבון אויף יעדע זאך, אויף יעדע קלייד וואס איז נישט געווען צניעות'דיג; איך בעט אייך זייער איר זאלט זיך אנטוהן פון היינט נאר צניעות'דיג, טוט עס פאר זיך, פאר אייער לעבן, פאר אייער געזונט. אז איר ווילט עס נישט טון פאר אייך אליינס, טוט עס פאר אייערע קינדער, זיי זאלן זיין ערליך, טוט עס פאר אנדערע אידישע קינדער וואס גייען אריבער שוועריקייטן אז דאס זאל זיין פאר זיין א רפואה און פאר א ישועה.

איין יאר ווען איך בין געווען יום כיפור ביי מוהרא"ש זכרונו לברכה, האב איך מיט געהאלטן ווי מוהרא"ש האט געזאגט פאר א אינגערמאן אינמיטן דאווענען, ער זאל גיין זאגן זיין ווייב זי זאל ארויס גיין פון שול, זי זאל אהיים גיין זיך אנטון א לענגערע קלייד; יענער אינגערמאן האט זיך באליידיגט, ער איז אוועק געגאנגען מיט זיין ווייב פון היכל הקודש. היינט האט ער נעבעך גארנישט אין זיין לעבן, ווען ער וואלט ווען געפאלגט מוהרא"ש, ער וואלט שיין געזאגט פאר זיין ווייב אז מען קען נישט גיין מיט א קלייד וואס איז קורץ, עס איז נישט שיין וכו', וואלט ער געהאט א לעבן.

צניעות איז נישט א קנס, צניעות איז נישט פרעשור, צניעות ברענגט ארויס דאס שיינקייט פון א איד; א בהמה, א חיה, זיי האבן נישט קיין פרעשור פון צניעות, זיי גייען אויסגעטוהן, אבער א מענטש איז נישט קיין בהמה, און נאר אז מען גייט צניעות'דיג איז מען שיין.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סנהדרין צד.): "רַבִּי יוֹחָנָן קָרֵי לֵיהּ לְמָאנֵי מְכַבְּדוֹתַי", רבי יוחנן, ווען ער פלעגט בעטן זיין משמש מען זאל אים ברענגען זיינע קליידער, פלעגט ער זאגן, 'ברענג מיר די זאך וואס ברענגט מיר "כבוד"'; ווייל קליידער איז מכבד א מענטש. אז מען גייט אנגעטון צניעות'דיג איז מען שיין, אז מען געבט אכטונג אויף הלכות צניעות איז מען מלא חן.

איך האף צום אייבערשטן אז איך וועל נישט געשטראפט ווערן אז איך זאג נישט פאר מיינע תלמידים ווי אזוי זיך צו פירן, איך וועל פון היינט מער רעדן פון צניעות.

איך בעט אייך איר זאלט זיך פארנעמען היינט "זאת חנוכה", מוסיף צו זיין קדושה, מוסיף צו זיין צניעות, וועלן ענק זוכה זיין צו ערליכע קינדער, ערליכע דורות וואס וועלן

ענק ברענגען נחת. דער אייבערשטער וועט רוען ביי ענק אין שטוב, עס וועט זיין השראת השכינה, עס וועט זיין אלע ברכות, אמן.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת ויגש, ב׳ טבת, זאת חנוכה, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

היינט ׳זאת חנוכה׳ איז זייער א גרויסער טאג; עס ווערט געברענגט פון צדיקים (בת עין פרשת וישב, בשם האריז״ל) אז אלע תיקונים וואס הייבן זיך אן ראש השנה ווערן נגמר זאת חנוכה. דארפאר זאלסטו זען אויסצוניצן דעם גרויסן טאג בתורה ותפילה; בעט דעם אייבערשטן פאר דיר און פאר דיין משפחה און פאר גאנץ כלל ישראל. אזוי פיל אידישע שטובער זענען צעבראכן און ווארטן אויף א ישועה, ווער ווארט נישט אויף א ישועה; כלל ישראל איז אין א מצב וואס מען דארף זייער אסאך רחמי שמים, מיט אונזערע תפילות וואס מיר בעטן דעם אייבערשטן קענען מיר העלפן אלעמען.

דער רבי זאגט (שיחות הר״ן, סימן ע): ״היתכן מיר לאזן דעם אייבערשטן מאכן גזירות אויף אידישע קינדער, ווען מיר וואלטן מער געבעטן פאר אידישע קינדער, וואלטן אלע גזירות בטל געווארן״; מען דארף בעטן דעם אייבערשטן סיי פאר זיך און סיי פאר אלע אידן, מען דארף טענה׳ען מיטן אייבערשטן ער זאל רחמנות האבן אויף זיינע קינדער. וויפיל אידן ליידן נעבעך ביטערע מחלות, וויפיל אידישע פארפעלקער ווארטן אויף קינדער, וויפיל בחורים און מיידלעך ווארטן אויף זייער שידוך, וויפיל אידן דארפן פרנסה, מיר קענען העלפן אלע אידן אז מיר וועלן מתפלל זיין פאר זיי.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט פועל׳ן אלעס גוטס.

...

~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת ויגש, ג׳ טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך בעט דיר זייער דו זאלסט ארום גיין מיט א שמייכל; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תענית כב.): אליהו הנביא האט אמאל באגעגנט רבי ברוקא אויפן גאס, און ער האט אים געוויזן אויף צוויי מענטשן אז זיי זענען בני עולם הבא, ווייל זיי גייען ארום פריילך

מאכן אידישע קינדער, זיי שמייכלען צו יעדן איינעם. ווען זיי זעען ווי צוויי מענטשן קריגן זיך, מאכן זיי דארט פריילין ביז זיי בעטן זיך איבער; זעט מען פון דעם דאס גרויסקייט פון ארום גיין מיט א שמייכל און פריילין מאכן א צווייטן.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן א׳): ״הַיֵּצֶר הָרָע מִתְלַבֵּשׁ עַצְמוֹ בְּמִצְווֹת, וּמַטְעֶה אֶת הָאָדָם כְּאִלּוּ מְסִיתוֹ לַעֲשׂוֹת מִצְוָה״; ווען דער יצר הרע קומט צום מענטש אים אוועק צו נעמען פונעם אייבערשטן, שטעלט ער זיך אהער ווי אן ערליכער איד, ער רעדט איין דעם מענטש אויף אן עבירה אז דאס איז א מצוה. ר׳ נתן זכרונו לברכה זאגט: ״וואו זעט מען אז דער יצר הרע נעמט אן עבירה און מאכט עס פאר א מצוה? ביי מחלוקת! ער קומט צום מענטש מיט א פרומען פנים, אז די מענטשן וכו׳ איז א מצוה צו רודפ׳ן.

וויסן זאלסטו, אז די ערגסטע זאך איז מחלוקת; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (מדרש במדבר רבה יח, ד): ״מחלוקת איז אזוי הארב, אז אפילו קליינע קינדער ווערן אוועק געוומען פון דער וועלט אלץ א שטראף פאר מחלוקת. בית דין של מטה געבט נישט קיין עונש פאר א קטן אונטער די דרייצן יאר, און בית דין של מעלה שטראפט נאר פון די צוואנציג, אבער ביי די מחלוקה פון קרח האבן אלע באקומען אן עונש, אפילו די קליינע קינדער פון איין טאג אלט״.

דערפאר בעט איך דיר, אנטלויף פון מחלוקת! קיינער זאל דיר נישט איינרעדן אז עס איז א מצוה צו רודפ׳ן דעם און יענעם; דו שטיי אין דער זייט. ווער רעדט נאך ווען מען קומט דיר זאגן אז דאס איז לשם שמים - פון די מענטשן זאלסטו זיך גאר שטארק היטן, ווייל מען באצאלט א טייערע פרייז ווען מען רודפ׳ט א צווייטן.

איך בעט דיר, אנטלויף פון יעדע סארט מחלוקת! אפילו מען וועט דיר איינרעדן אז דאס איז א מצוה, מען דארף יענעם רודפ׳ן, מען דארף פארשעמען וכו׳ - די סארט מצוות לאז איבער פאר א צווייטן, דו אנטלויף פון מחלוקת. זאלסט יעדן איינעם געבן א שמייכל, וועט דיר גוט זיין אויף דער וועלט און אויף יענע וועלט.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

בעזרת ה׳ יתברך - ערב שבת קודש פרשת ויגש, ד׳ טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

דער הייליגער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק ב׳, סימן יז): ״שבת דארף מען זיין זייער פריילין, מען טאר נישט זיין שבת בעצבות״; דארף מען בעטן דעם אייבערשטן אז מען
~~~~~~~~~~~

זאל זוכה זיין צו זיין פרייליך שבת. דער יצר הרע קומט צום מענטש מיט א פרומען פנים אז מען דארף זיין צעבראכן וכו׳, דארפן מיר געדענקען וואס דער רבי זאגט אונז אז שבת דארף מען זיין פרייליך.

אמאל איז ר׳ נתן געקומען צום רבי׳ן, און דער רבי האט אים געזאגט אז שבת דארף מען זיין פרייליך; ווען ר׳ נתן האט דאס געהערט איז ער גלייך געווארן צעבראכן אז ער איז נישט פרייליך. דער רבי האט גלייך פארשטאנען וואס ער טראכט, האט אים דער רבי געזאגט: ״דאס דארף דיר אויך נישט אנגיין - אז דו ביסט נישט פרייליך״.

דערפאר, אז עס קומט שבת, זע צו זיין פרייליך, עס זאל דיר גארנישט אנגיין, אפילו דאס אז עס גייט דיר אן זאל דיך אויך נישט אנגיין; זע צו גיין אין מקוה לכבוד שבת און בעט דעם אייבערשטן אז דו זאלסט האבן א פרייליכע שבת, סיי דו זאלסט זיין פרייליך און אויך דיין ווייב זאל זיין פרייליך.

זאלסט דיר אנגרייטן א שיינע מעשה פאר די סעודה פון ביינאכט און פאר די סעודה פון צופרי צו דערציילן פאר דיין ווייב אין קינדער. אזוי אויך זאלסטו זען צו זינגען זמירות ביי די שבת סעודות.

זע צו גיין דאווענען שבת אלע דריי תפילות אין בית המדרש; עס טוט זייער וויי פאר א פרוי צו זען ווי איר מאן שלאפט אריין, און גייט נישט אין שול. אפילו די ווייב זאגט גארנישט, אבער אינעווייניג ווערט זי אויפגעגעסן, עס באדערט איר, דאס מאכט אז דער מאן זאל ווערן אראפגעקוקט ביי איר וכו׳ וכו׳.

דער אייבערשטער האט געמאכט א נס דעם פארגאנגענעם זאת חנוכה, ר׳ שלום מרדכי רובאשקין נרו יאיר איז באפרייט געווארן פון תפיסה; די נייעס האט אויפגעשטורעמט די גאנצע וועלט, יעדער איד פריידט זיך מיט די נס. מען זעט אז דער אייבערשטער הערט אויס די געבעט פון אידישע קינדער, מען זעט אז עס איז נישט דא קיין יאוש אויף דער וועלט. דאס שטארקט אונז אלע אז מיר זאלן ווייטער בעטן פאר אידישע קינדער, מיר זאלן מתפלל זיין פאר אלע וואס דארפן א רפואה, פאר אלע וואס דארפן ישועות, ווייל יעדע תפילה קומט אן צום אייבערשטן.

די וואך האסטו שוין וואס צו פארציילן פאר דיינע קינדער, פארצייל פאר דיין ווייב און קינדער די גאנצע מעשה: ״פרשת שלום מרדכי בן רבקה״; מען האט גענומען אן אומשולדיגער מענטש, מען האט אים איינגעשפארט אין תפיסה פאר לאנגע יארן, און אלע אידן פון די גאנצע וועלט האבן געבעטן פאר אים יעדן טאג, ביז דער אייבערשטער האט געהאלפן ער איז באפרייט געווארן פון תפיסה אין דעם טאג זאת חנוכה. פארצייל זיי דאס גרויסקייט פון תפילה, אז דורך תפילה קען מען אלעס באקומען.

מען זעט די אחדות וואס איז דא ביי כלל ישראל; גאנץ כלל ישראל פריידט זיך מיט אים, אפילו מענטשן פון אנדערע קרייזן, מענטשן וואס האבן אים קיינמאל נישט געזען, מענטשן וואס קענען אים נישט - יעדער גייט ארום מיט א מורא׳דיגע שמחה אויף די גרויסע נס. דאס ווייזט פארן אייבערשטן אז אלע אידן זענען פאראייניגט מיט א שטארקע אחדות, און דאס וועט ברענגען די גאולה שלימה בקרוב ממש.

א פרייליכן שבת.

...

~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~

~~~ שאלות ותשובות ~~~

תוכן השאלה:

לכבוד הראש ישיבה שליט"א,

קודם כל וויל איך געבן א גרויסן דאנק פאר'ן ראש ישיבה שליט"א פאר די אלע חיזוקים, דאס איז ממש מחיה אידישע קינדער, דאס איז א ספעציעלער כח וואס איר האט פון הימל.

איך האב געוואלט פרעגן עטליכע פראגעס איבער אייער ישיבה, אזוי ווי איך האב אויך א ישיבה, און איך לערן זיך פון אייך ווי אזוי צו רעדן צו בחורים.

איז דא ביי אייך אין ישיבה תקנות וואס מ'טאר נישט עובר זיין אויף דעם? וואס טוט איר ווען א בחור פאלט אין קדושה, מאכט איר א שוויג, אדער איר ווארפט ארויס? דאס וואס מ'זעט ווי די בחורים זיצן אזוי שטיל און הערן אויס מיט דרך ארץ אייערע שיעורים, ווי אזוי מאכט איר דאס?

בקיצור, ווי אזוי האלט מען בחורים? יעדער פון די בחורים האט דאך זיינע אייגענע רצונות, אפשר נעמט איר לכתחלה אריין נאר די בחורים וואס זענען זיך מקבל צו פאלגן אלעס אין ישיבה?

א גרויסן יישר כח.

בעריש

תשובה מאת הראש ישיבה שליט"א:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת מקץ, כ"ב כסליו, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד בעריש נרו יאיר

געלויבט דעם אייבערשטן אז איך האב זוכה געווען צו לערנען מיט בחורים תורה ויראת שמים ומידות טובות שוין פאר איבער פיפצן יאר; פינף יאר בין איך געווען א מלמד פאר קינדער פון דרייצן יאר, און יעצט ווערט צען יאר פון ווען מיר האבן געעפענט די ישיבה "תפארת התורה - היכל הקודש ברסלב".

יעדער בחור וואס וויל קומען לערנען ביי אונז אין ישיבה קען קומען לערנען, ביי אונז איז נישט דא קיין גחזי וואס טרייבט אוועק תלמידים פון ישיבה, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן אויף גחזי, אז ער האט נישט קיין חלק לעולם הבא, ווייל ער פלעגט מרחק זיין תלמידים פון אלישע הנביא (סנהדרין קז:).

אשריך ואשרי חלקיך אז איר נעמט צוזאמען בחורים און איר זענט זיי מחזק, עס איז נישט דא קיין גרעסערע זאך ביים אייבערשטן ווי אז א מענטש טוט פאר א צווייטן איד. אז מען האט רחמנות אויף אידישע קינדער, דאס איז אן אמת'ער מנהיג ישראל; דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ז): "מִי שֶׁהוּא רַחֲמָן, הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת מַנְהִיג", איינער וואס האט רחמנות, דער קען זיין א רבי, א מנהיג ישראל, "כִּי עִקַּר הָרַחֲמָנוּת הוּא

כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל עַם קָדוֹשׁ נוֹפְלִין חַס וְשָׁלוֹם בַּעֲווֹנוֹת רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי זֶהוּ הָרַחֲמָנוּת הַגָּדוֹל מִכָּל מִינֵי רַחֲמָנוּת", דער גרעסטער רחמנות איז, רחמנות האבן אויף אידישע קינדער זיי זאלן נישט עובר זיין קיין עבירות. ווייל ווען א מענטש טוט עבירות רחמנא לצלן איז ער דער גרעסטער רחמנות, "וְזֶהוּ עִקַּר הָרַחֲמָנוּת, לְרַחֵם עַל יִשְׂרָאֵל עַם קָדוֹשׁ, לְהוֹצִיאָם מֵהַמַּשּׂאוֹי הַכָּבֵד שֶׁל עֲווֹנוֹת". ווען מען נעמט אידישע קינדער און מען שיינט אריין אין זיי אמונה, זיי זאלן וויסן אז דער אייבערשטער איז מיט זיי, זיי זאלן זיך אויפהייבן פון זייערע אלטע מעשים און זיך אומקערן צום אייבערשטן - דאס הייסט אז דער מענטש האט רחמנות אויף אידישע קינדער; דערפאר, אז איר נעמט צוזאמען בחורים איז דאס זייער א גרויסע זאך אויבן אין הימל ביים אייבערשטן.

דאס וואס איר פרעגט, וואס דארף מען טון ווען מען זעט א בחור פאלט בקדושה; ערשטנס, ווען א ראש ישיבה טרעפט זיך אז אין זיין ישיבה געפונט זיך א קראנקער בחור וואס האט שייכות מיט אנדערע בחורים וכו', דאס איז א גרויסער סכנה פאר די אנדערע בחורים, און פון אזא בחור דארף מען זייער שנעל פטור ווערן. ווען א בחור טוט עבירות מיט א חבר וכו', אזא איינעם רופט מען נישט מיט אן איידעלע טיטל "פאלט בקדושה", ווייל איינער וואס טוט מעשי תועבה איז א קראנקער מענטש וואס טאר נישט זיין צווישן קינדער אדער בחורים. ביי דעם איז נישט שייך רחמנות, פארקערט, דאס איז דער ריכטיגער רחמנות, צו ראטעווען אלע אנדערע בחורים, זיי זאלן בלייבן געזונט און נאך ווערן חתונה האבן.

מען דארף אסאך רעדן צו בחורים זיי זאלן אכטונג געבן פון נישט געזונטע מענטשן; מען דארף רעדן אפען צו זיי, עס איז נישט גענוג אז מען רעדט צו זיי מיט רמזים, קינדער און יונגע בחורים פארשטייען נישט קיין רמזים, אז מען רעדט נישט צו זיי אפען זיי זאלן אנטלויפן פון מנוולים, זיי זאלן וויסן אז קיינער קען זיי נישט אנרירן וכו', ווערן זיי פאלן נאכדעם קרבנות פאר די קראנקע בעלי עבירה.

צווייטנס; דאס וואס בחורים גיין אריבער וכו' און זיי האבן זייערע אייגענע נסיונות אין פגם הברית הוצאת זרע לבטלה רחמנא לצלן, זיי דארף מען מחזק זיין אן א שיעור. ווייל ווען א מענטש זינדיגט אין די עבירה פון פגם הברית, ער איז מוציא זרע לבטלה רחמנא לצלן, ווערט ער ביי זיך זייער צעקלאפט, ער שפירט ביי זיך ווי דער אייבערשטער דארף אים נישט, און ער גייט ארום מיט שרעקליכער צער, זיי דארף מען זייער אסאך מחזק זיין.

מוהרא"ש זכרונו לברכה האט געזאגט אז ער איז אראפ געקומען אויף דער וועלט נאר צו מחזק זיין בחורים; מוהרא"ש האט געשריבן גוזמאות פון ספרים פאר בחורים,

זיי מעודד זיין און מחזק זיין אז זיי זאלן זיך דערהאלטן מיט אלע זייערע כוחות נישט אויף צו געבן. מוהרא"ש האט געשריבן די ספרים: "ספר אוצר הקדושה", "ספר קדושת ישראל", "ספר שמירת הברית"; דאס דארף מען געבן פאר בחורים צו לערנען, דאס וועט זיי אויפלעבן.

די בעסטע וועג איז זיי מחזק זיין ברבים; דאס הייסט, אז מען רעדט אסאך ביי די דרשות דאס גרויסקייט פון תשובה וכו', אז דער אייבערשטער איז מוחל ווען מען טוט תשובה. אפילו א מענטש איז אראפ געפאלן אין פגם הברית רחמנא לצלן, אויב איז ער זיך מתודה פארן אייבערשטן, איז אים דער אייבערשטער מוחל.

פריוואט איז נישט כדאי צו פאטשקען אין די ענינים; עס איז א טעות פון מנהלים אז זיי רעדן פריוואט וכו', ליידער זענען דא מנוולים וואס זוכן צוטריט צו בחורים, קומען זיי מיט א שלייער כאילו זיי העלפן דעם בחור, זיי מאכן א טבלא (טשארט) און האלטן חשבון מיטן בחור וויפיל מאל ער האט פוגם געווען וכו', וויפיל טעג ער איז ריין וכו'; די זענען גרויסע מנוולים. ליידער זענען בחורים נישט צוגעגרייט און זיי פארציילן זייערע פריוואטע מעשים ה' ירחם.

נישט קיין חילוק צי דאס איז א משגיח, א חברותא אדער א מגיד שיעור וכו', ווער עס קריכט אריין אין יענעמס קישקעס איז א מניוול, איך שרייב דאס אן מורא, ווייל דאס איז דער מציאות.

נישט אזוי ווערט מען נאנט מיט בחורים, און נישט אזוי געוואונט מען זייער הארץ; דער רבי זאגט (ספר המידות, אות אהבה, סימן ז): "כְּשֶׁתְּחַזֵּק אֶת הָאָדָם בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא יֹאהַב אוֹתְךָ", ווען דו וועסט מחזק זיין א מענטש ער זאל זיך שטארקן און עבודת השם, וועט ער דיר ליב האבן; דאס איז די וועג צו געוואונען בחורים, דאס איז די וועג וואס ברענגט ליבשאפט צווישן א רבי מיט תלמידים.

עס זענען פארהאנען מענטשן וואס זענען עוסק מיט בני הנעורים, זיי מיינען אז מיט דעם וואס זיי וועלן געבן פאר די בחורים זייער קאר צו דרייווען וכו' אדער מתנות, וועט דער בחור אים ליב האבן, ער וועט געווינען ציטרוי צו אים וכו'; אפשר אויף די מינוט האסטו אים געכאפט וכו', אבער נאך א שטיק צייט וועט דער בחור בכלל נישט ארויף קוקן אויף דעם, עס וועט אים נישט אינטערעסירן. די איינציגסטע וועג וואס מאכט אז א בחור זאל ארויף קוקן זיין משגיח, מגיד שיעור, רבי, וכדומה, איז, אז מען איז זיי מחזק צו עבודת השם, מען רעדט צו זיי פאזעטיוו: "דו קענסט יא", "דו וועסט עס באווייזן".

אז איר האט א ישיבה דארפט איר אריין לייגן אין די בחורים זיי זאלן לערנען תורה; דער רבי האט אונז געגעבן א זיסן ׳דרך הלימוד׳ - א וועג צו לערנען פאר אלעמען, פאר יונג און אלט, פאר א גוטע קאפ אדער א שוואכע קאפ (שיחות הר״ן, סימן עו). אויב מען נעמט דעם רבינ׳ס דרך הלימוד בתמימות ופשיטות, קען יעדער לערנען און ענדיגן כל התורה כולה, בלי גוזמא.

דאס וואס איר פרעגט, ווי אזוי עס קען זיין אז די בחורים זיצן ביי די שיעורים מיט גרויס דרך ארץ, עס איז שטיל און מען הערט אויס וואס מען רעדט וכו׳; ווייסן זאלסטו אז חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תנא דבי אליהו רבה, פרק א): ״דֶּרֶךְ אֶרֶץ קָדְמָה לַתּוֹרָה״; אויב מען וויל מצליח זיין מיט תלמידים דארף זיין דרך ארץ, אז עס איז נישט דא קיין דרך ארץ איז א שאד יעדע מינוט וואס מען זיצט מיט די קינדער אדער בחורים, דאס איז קדמה לתורה. ביים רבי׳ן איז געווען דרך ארץ א יסוד היסודות, דער רבי האט געזאגט: ״ווען קיסרין און קעניגן וואלטן געוואוסט וואסערע דרך ארץ איך לערן מיט מיינע מענטשן, וואלטן זיי געשיקט זייערע קינדער צו מיר איך זאל מיט זיי לערנען״.

דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט מצליח זיין מיט אייערע תלמידים.

...

~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד הראש ישיבה שליט"א,

איך וויל וויסן וואו ס'איז דא א מקור אין די תורה אז מ'טאר נישט נעמען קיין דראגס (סמים). דער ראש ישיבה ווייסט דאך זיכער אז עס דרייט זיך היינט אין די ישיבות גרינגע דראגס.

אפשר ווייס איך פשוט נישט וואס דראגס טוט פאר א מענטש? וואס איז עס אנדערש פון א גלעזל אלקאהאל? אפשר שעדיגט עס דעם מח אויף שפעטער? אפשר טאר מען נישט אנהויבן מיט אביסל, ווייל נאכדעם ציט עס צו מער און שטערקערע?

ביטע מיר קלאר מאכן איבער דעם, יישר כח.

בעריש

תשובה מאת הראש ישיבה שליט״א:

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת מקץ, כ״ב כסליו, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד בעריש נרו יאיר

איך ווייס נישט וואס עס גייט פאר מיט דיר; דו פרעגסט וואו עס איז דער מקור פון די תורה אז מען טאר נישט נעמען דראגס (סמים). איך וועל דיר פרעגן א שטערקערע
~~~~~~~~~~

שאלה: "וואו שטייט אז מען טאר נישט עסן קיין סם (רעל)?" וועסטו מיר אודאי ענטפערן: "ווייל אז מען עסט סם שטארבט מען"; דאס זעלבע איז ווען א מענטש נעמט דראגס. ווען מען נעמט דראגס פארברענט מען זיך דעם מח, מען קען שוין מער נישט טראכטן געהעריג, מען פארלירט סיי דעם גשמיות'דיגן לעבן, און כל שכן דעם רחניות'דיגער לעבן. מען איז שוין נישט דער זעלבער מענטש פון פריער, מען דרייט זיך ארום אנגע'דראג'ט אזוי ווי איינער וואס איז פאר'שיכור'ט אינגאנצן.

איינער וואס נעמט דראגס ווערט מיט די צייט צוגעקלעבט צו דעם, ביז ער קען שוין נישט אנגיין אנדעם. אויב האט ער נישט קיין דראגס ווערט ער פשוט משוגע, ער וועט טון אלעס אין דער וועלט צו באקומען דראגס, אויב האט ער נישט קיין געלט וועט ער גיין גנב'ענען געלט, אבי צו באקומען דראגס. דער סוף וועט זיין אז ער וועט אנקומען אין משוגעים הויז אדער אין תפיסה, אדער וועט ער זיך נעמען דאס לעבן.

מען דארף רעדן צו בחורים זיי זאלן וויסן וואס דער סוף איז פון איינער וואס נעמט דראגס, כדי זיי זאלן נישט פארכאפט ווערן פון שלעכטע חברים וואס זוכן אריין צו כאפן אומשולדיגע קינדער אין דעם. ווייל איינמאל מען איז טועם פון דעם ביטערן טעם איז זייער שווער ארויס צו קריכן פון דעם, און מען מוטשעט זיך פארן גאנצע לעבן. דערפאר הערט מען זייער אסאך מעשיות ווי יונגע מענטשן נעמען זיך דאס לעבן רחמנא לצלן, ווייל דער לעבן איז זיי שוין גארנישט ווערד.

ליידער גייט אריבער אזוי פיל צרות אויף יעדן איינעם; אנשטאט מען זאל נעמען דעם הייליגן רבינ'ס עצות וואס דאס קען העלפן יעדן איינעם, ווייל דער רבי האט עצות פאר יעדע פראבלעם, דער רבי לערנט אונז אויס אז ווען מען האט א צרה זאל מען לויפן צום אייבערשטן, מען זאל זיך אויסשמועסן דאס הארץ מיטן אייבערשטן, דאס אליינס - אז מען רעדט זיך אויס דאס הארץ צום באשעפער - מאכט פרייליך דעם מענטש, מען שפירט ווי מען איז מער נישט אליין. ווען מען רעדט צום אייבערשטן שפירט מען ווי דער אייבערשטער פארשטייט מיר, ער האט רחמנות אויף מיר, אנשטאט דעם נעמט מען נעבעך סם המות, מען נעמט דראגס, וואס דאס מאכט נאר ערגער דעם צרה ביז מען פארלירט דאס לעבן.

מען הערט ליידער אן א שיעור מעשיות ווי גאנצע שטובער צעפאלן, נאר ווייל דער מאן - דער טאטע האט זיך געטראפן נישט גוטע חברים, זיי האבן אים צוגערעדט ער זאל נאר פארזיכן אביסל, ביז ער פארגעסט אהיים צו קומען, ער בלייבט שלאפן אין זיין אפיס וכו', אדער אין זיין קאר, ביז די גאנצע משפחה ווערט אויס.

אלעס פאנגט זיך אן מיט דעם וואס מען פאפט זיך אליין אפ, מען טראכט צו זיך: ׳איך נעם נאר אביסל׳, ׳עס איז נישט געפערליך איין שלעפ וכו׳׳; דו קענסט היינט הערן כל מיני הסברים פון מענטשן וואס זענען שוין אראפגעפאלן וכו׳, מענטשן וואס לעבן אן יראת שמים, וואס בארעכטיגן דאס נעמען דראגס: ׳וואס איז אזוי געפערליך׳, ׳וואס איז דראגס אנדערש ווי א צווייטע סארט אדיקשן׳, אבער א מענטש מיט שכל וועט אנטלויפן פון די מענטשן וואס קענען אים אומגליקליך מאכן בזה ובבא.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד הראש ישיבה שליט"א,

א גרויסן יישר כח פאר אלע שיעורים און דרשות וואס זענען ממש מחיה נפשות!

איך האב לעצטנס געהערט פון איינעם פון די רבנים פון ברסלב וואס האט געזאגט אין א דרשה אז ווען עס קומט א צרה אויף א מענטש ח"ו, דארף דער מענטש דאנקען דעם אייבערשטן פאר צען מינוט אויף די צרה, און דאן וועט ער זען א ישועה. האב איך געוואלט פרעגן אויב דאס איז טאקע דער ריכטיגער וועג.

א גרויסן יישר כח!

נתן

תשובה מאת הראש ישיבה שליט״א:

בעזרת ה׳ יתברך - יום א׳ פרשת מקץ, כ״ב כסליו, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד נתן נרו יאיר

דער רבי האט אונז געגעבן א מתנה ׳התבודדות׳; מוהרא״ש זאגט, ווען מיר וואלטן מקורב געווארן צום רבי׳ן נאר צו באקומען די מתנה, וואלט שוין אלעס כדי געווען.

׳התבודדות׳ איז טייטש אז א מענטש זאל זיך צוגעוואוינען צו רעדן צום אייבערשטן אויף זיין שפראך, אויף זיין מאמע לשון, אלעס אויס דערציילן פארן אייבערשטן. דער רבי האט געזאגט (שבחי הר״ן, סימן י) אז ער איז צו געקומען צו זיינע מדריגות נאר דורך די עצה פון התבודדות, נאך האט דער רבי געזאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק ב׳, סימן כה; ק) ער האט געהערט פון אסאך צדיקים, אז זיי אלע זענען צוגעקומען צו זייערע מדריגות נאר דורך התבודדות, ווייל מען קען נישט זיין קיין ערליכער איד אן התבודדות. ווען דער רבי האט דאס געזאגט, אז מען קען נישט זיין קיין ערליכער איד אן התבודדות, זענען דארט געשטאנען אנשי שלומינו, זיי האבן אנגעפאנגען אויסרעכענען נעמען פון
~~~~~~~~~~

צדיקים, האט דער רבי געזאגט אויף יעדן נאמען וואס זיי האבן אויסגערעכנט, אז אלע פון זיי האבן אים בפירוש געזאגט אז זיי זענען צוגעקומען צו זייערע מדריגות נאר דורך אסאך רעדן צום אייבערשטן.

ווען א מענטש גייט אריבער צרות ויסורים, איז די איינציגסטע עצה ארויס צו גיין דערפון - דורך בעטן דעם אייבערשטן. עס איז א מצוות עשה מן התורה צו שרייען צום אייבערשטן ווען עס קומט א צרה (רמב"ם, פרק א' מהלכות תעניות, הלכה א), און אזוי לערנט אונז דער הייליגער רבי, אז מיר זאלן נאר אנטלויפן צום אייבערשטן, וויינען צו אים ער זאל רחמנות האבן אויף אונז.

דאס וואס דו שרייבסט אז מען דארף דאנקען דעם אייבערשטן צען מינוט אויף די צרה וואס מען האט וכו', דאס איז קעגן די תורה. ווען מען לערנט תורה זעט מען וואס די אבות הקדושים האבן געטון ווען זיי האבן געהאט א צרה; וואס האט יצחק אבינו געטון ווען ער האט געווארט אויף קינדער? ער האט געבעטן דעם אייבערשטן, אזוי ווי עס שטייט (בראשית כה, כא): "וַיֶּעְתַּר יִצְחָק לַה' לְנֹכַח אִשְׁתּוֹ", יצחק אבינו האט געדאווענט צום אייבערשטן ער זאל זוכה זיין צו קינדער. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בראשית רבה סג, ה): "יצחק אבינו איז געשטאנען אין איין ווינקל, רבקה איז געשטאנען אינעם אנדערן ווינקל, און אזוי האבן זיי געדאווענט ביז דער אייבערשטער האט זיי געגעבן קינדער; וואס האט יעקב אבינו געטון ווען ער האט געזען ווי עשו וויל אים הרג'נען? ער האט געבעטן דעם אייבערשטן; וואס האבן די אידן געטון אין מצרים ווען פרעה האט זיי געפייניגט? זיי האבן געקרעכצט צום אייבערשטן, און זיי האבן געשריגן צו אים ער זאל זיי העלפן.

נעם דעם ספר תהילים, קוק וואס דוד המלך האט געטון ווען ער האט געהאט צרות און יסורים - ער האט געשריגן צום אייבערשטן: "העלף מיר אייבערשטער", "ראטעווע מיר אייבערשטער", אויך האט ער געדאנקט דעם אייבערשטן אויף אלע חסדים וואס ער טוט מיט אים. דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצה) אז דוד המלך האט שטענדיג געזוכט עפעס גוטס אויף וואס ער קען דאנקען דעם אייבערשטן, אפילו ווען דער אייבערשטער האט געברענגט אויף אים שלעכטס, האט ער געזוכט אין די שלעכטס עפעס גוטס, אזוי ווי עס שטייט (תהלים ד, ב): "בַּצָּר הִרְחַבְתָּ לִּי", אין די צרה האסטו מיר ברייט געמאכט.

עס איז נישט דא אזא זאך ווי צו זאגן פאר א מענטש: "דאנק דעם אייבערשטן אויף די צרה וואס דו האסט", עס איז סתם ליצנות געמאכט אויפן חשבון פון מענטשן; גיי צו א איד וואס האט נישט קיין קינדער פאר לאנגע יארן, און זאג אים ער זאל יעדן טאג

טאנצן פאר צען מינוט: "א מחיה אז איך האב נישט קיין קינדער", "איך דאנק דיר אייבערשטער אז מיר האבן נישט קיין קינדער", דאס איז סתם ליצנות געמאכט אויפן חשבון פון א צעבראכענעם איד. אודאי דארף מען טאנצן יעדן טאג, מען דארף דאנקען דעם אייבערשטן אויף אלע חסדים וואס ער טוט - מער ווי צען מינוט, אבער מען טאר זיך נישט אפנארן.

א מענטש דארף גלייבן אז אלעס וואס דער אייבערשטער טוט מיט אים איז זיכער לטובותו, דער אייבערשטער ער ווייסט וואס עס איז גוט פארן מענטש, אויף דעם בעטן מיר (תהלים פה, ח): "הַרְאֵנוּ ה' חַסְדֶּךָ", ווייז אונז אייבערשטער אז אלעס וואס גייט אריבער אויף אונז איז חסדים; אבער ארויס צו גיין פון א צרה איז דא איין עצה - בעטן דעם אייבערשטן מיט רחמנות, אז דער אייבערשטער זאל אוועק נעמען פון אים זיינע יסורים.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה,

איך האב אייך געהאט געשריבן א שאלה אויב איך מעג חתונה האבן מיט א מיידל מיט וועמען איך האב זיך געדרייט פאר די חתונה, למעשה האב איך אויסגעלאזט א וויכטיגע נקודה, אז זי איז געווען חתונה געהאט בשעת מעשה ווען איך בין געווען מיט איר, און יעצט האלט זי פאר א גט; מעג איך חתונה האבן מיט איר?

א בחור

תשובה מאת הראש ישיבה שליט"א:

בעזרת ה' יתברך - יום א' פרשת מקץ, כ"ב כסליו, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

ווי איז דיר אז דו האסט געזינדיגט אין די עבירה פון אשת איש, ווי ביטער איז דיר אז דו האסט עובר געווען אויף אן עבירה וואס דער עונש אויף דעם איז טויט שטראף; עפען אויף א חומש און קוק וואס דער אייבערשטער זאגט (ויקרא כ, י): "וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת אֵשֶׁת אִישׁ, אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת אֵשֶׁת רֵעֵהוּ, מוֹת יוּמַת הַנֹּאֵף וְהַנֹּאָפֶת", א מענטש וואס וועט טון אן עבירה מיט אן אשת איש, דארף מען הרג'ענען דעם מענטש, און אויך די פרוי; ווי איז דיר אז דו ביסט צוגעקומען צו אזא זאך, און דו שעמסט זיך נישט דו ווילסט נאך גיין חתונה האבן מיט איר.
~~~~~~~~~~

עס ווערט בפירוש גע׳פסק׳נט (שלחן ערוך אבן העזר, סימן יא, סעיף א): ״אֲסוּרָה לְבַעַל, וַאֲסוּרָה לַבּוֹעֵל וכו׳״, אויב א פרוי - אן אשת איש, האט געטון אן עבירה מיט א פרעמדע מאן, איז זי אסור צו בלייבן חתונה געהאט מיט איר מאן, און זי איז אסור חתונה צו האבן מיט דעם מענטש מיט וועם זי האט געזינדיגט.

איך האף אז דו וועסט תשובה טון, דו וועסט זיך אפטשעפען פון די פרוי און דו וועסט אפהאקן אלע דיינע פארבינדונגען וואס דו האסט מיט איר, אז נישט וועט זיין זייער ביטער דיין סוף. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (תנחומא, בראשית): ״עַל הַכֹּל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְוַותֵּר, חוּץ מִן הַזִּמָּה וְהַזְּנוּת״, אויף אלעס איז דער אייבערשטער מוותר חוץ ווען איינער טוט שמוץ. קוק אריין אין רמב״ם (פרק טו מהלכות סנהדרין, הלכה ג): ווען איינער האט שייכות וכו׳ מיט אן אשת איש, אפילו די פרוי איז צעטיילט, זי איז סעפערעיטעד און זי וויל זיך גט׳ן, כל זמן זי האלט נאך פאר א גט, איז זי אן אשת איש, פסק׳נט דער רמב״ם דארט אז ״מִיתָתוֹ בְּחֶנֶק״.

קלאפ דיר ארויס פון קאפ אז דו גייסט מיט איר חתונה האבן; א פרוי וואס גייט אונטערן רוקן פון איר מאן איז א פארשאלטענע פרוי, א זינדיגע פרוי, וואס זי האט נישט קיין שום האפענונג.

איך בעט דיר, האב רחמנות אויף דיר אליינס, אנטלויף פון איר, האק אפ אלע קשרים מיט איר, אז נישט וועט דיר זיין זייער ביטער.

דער אייבערשטער זאל דיר העלפן זאלסט תשובה טון וואס שנעלער.

...

~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

צו די חשוב'ע ראש ישיבה שליט"א.

קודם וויל איך זאגן א גרויסן ש'כח פאר די אלע הערליכע עצות און חיזוק, נאר דער אייבערשטער קען אייך באצאלן.

פאר בערך צוויי יאר צוריק האב איך אויסגעפונען פון די הערליכע האטליין, און ס'האט זיך מיר געעפנט א נייע וועלט. כ'האב אנגעפאנגען צו טראכטן און רעדן צום אייבערשטן, כ'האב אנגעפאנגען רעדן אנדערש צו מיין טאטע מאמע, בקיצור כ'בין משוגע געווארן פאר היכל הקודש ברסלב.

כ'האב גלייך געמאכט א חשבון אין מיין קאפ אז ווען ס'וועט קומען צו שידוכים וועל איך אי"ה חתונה האבן מיט א בחור פון ישיבה תפארת התורה, כ'האב אסאאאך געוויינט צום אייבערשטן... כ'האב נישט ח"ו געצווינגען דעם אייבערשטן, נאר זייער שטארק געבעטן, פשוט וויל דאס האב איך זייעער געוואלט.
~~~~~~~~~~

למעשה בין איך א כלה געווארן בערך א חודש צוריק צו א ... בחור, וואס ווייסט גארנישט פין הייליגן רבי'ן. און יעדעס מאל איך דערמאן מיך צו ווען כ'בין צום סוף א כלה געווארן, ווין איך... וואו זענען מיינע מיליאנען תפילות???

אויך האב איך אאאזוי געוואלט חתונה האבן פשוט און ביליג, און יעצט דארף איך ספענדען אויף אזויפיל נארישקייטן.

וויפיל כ'ווייס אז דער שידוך איז באשערט פון הימל, קען איך מיך נישט בארואיגן.

א כלה

תשובה מאת הראש ישיבה שליט"א:

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת מקץ, כ"ד כסליו, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד ... תחי'

מזל טוב פאר אייער שידוך! דער אייבערשטער זאל העלפן איר זאלט זוכה זיין אויפצושטעלן ערליכע אידישע דורות.

וויסן זאלט איר, אז אלע בחורים פון אלע ישיבות זענען היינט רובם ככולם מקורב צום הייליגן רבי'ן; אלע הערן אויס די שיעורים פון ישיבה, אלע נעמען די ספרים און קונטרסים פון די מפיצים.

צום קול ברסלב האט-ליין רופן יעדן טאג אריין צענדליגער טויזנטער מענטשן; רוב פון די וואס רופן זענען בחורים פון אלע ישיבות ארום די וועלט, מען זעט דאס נישט ארויס אפען ווייל יעדער שעמט זיך פונם צווייטן - דער בחור הערט דאס שטילערהייט, ער האט מורא פון זיינע מגידי שיעורים, דער מגיד שיעור הערט דאס אליינס, אבער ער שעמט זיך פונעם ראש ישיבה, און דער ראש ישיבה הערט דאס פאר זיך, נאר ער שעמט זיך פון וכו'.

דאס זעלבע איז צווישן מאן און ווייב; זייער אסאך מאל הערט דער מאן אויס די שיעורים, ער איז זיך מחיה דערמיט, ער באקומט שכל ווי אזוי צו רעדן צו זיין ווייב, ווייל וואס דער רבי לערנט אויס - לערנט קיינער נישט אויס. פארפאלן, אלע זענען דאס שוין היינט מודה, אז נאר דער רבי האט עצות פאר יעדן פראבלעם. דער מאן טראכט נאר: 'ווי אזוי קען איך מאכן אז מיין ווייב זאל עס אויך הערן', אין דער צייט וואס זי הערט דאס שוין אויך אויס שטילערהייט...

איך האב שוין געהערט אסאך מעשיות פון אינגעלייט ווי זיי האבן מיר דערציילט אז זיי פלעגן שטילערהייט הערן די שיעורים אין די ישיבה, זיי פלעגן מתפלל זיין אז זיי זאלן זוכה זיין אויפצושטעלן אן ערליכע שטוב, א שטוב וואס וועט זיך פירן מיטן

הייליגן רבינ׳ס הקדמות. זיי האבן חתונה געהאט און ווייטער שטילערהייט געהערט די שיעורים און זיך מחיה געווען דערמיט שטילערהייט. ביז איין טאג האבן זיי זיך דערוואוסט אז זייער ווייב הערט דאס שטילערהייט נאך פון אלץ מיידל, און זי בעט שטילערהייט דעם אייבערשטן אז איר מאן זאל אויך זיין מקורב צום רבי׳ן און פאלגן די עצות פון רבי׳ן. ווידעראום דער אינגערמאן וויל קומען צו די שיעורים, אבער ער ווייסט נישט ווי אזוי מען הייבט אן רעדן פון דעם נושא מיט זיין ווייב, זי שטייט אין בעט דעם אייבערשטן אז איר מאן זאל האבן גוטע חברים וואס לעבן מיטן אייבערשטן, ביז זיי געפונען אויס איינער פונעם צווייטן...

איר זאלט ווייטער בעטן דעם אייבערשטן אז ענק זאלן אויפשטעלן א שיינע אידישע שטוב, מיט ערליכע אידישע דורות; קינדער וואס ווען זיין דבוק צום אייבערשטן, קינדער וואס וועלן האבן אמונת חכמים, זיי וועלן גלייבן אין צדיקי אמת, וועט דער אייבערשטער ענק העלפן איר וועט זוכה זיין צו א חיים טובים. קיין איין תפילה גייט נישט לאיבוד, יעדע תפילה נעמט דער אייבערשטער אן, און מען איז זוכה צו באקומען די ישועה.

דאס וואס איר שרייבט וועגן ביליג חתונה האבן, אז איר האט אזוי שטארק געוואלט חתונה האבן ביליג וכו׳; וואויל איז פאר א כלה וואס זאגט פאר איר חתן: ״איך דארף נישט קיין עכטע צירונג״. זי זאגט פאר איר חתן: ״איך פריי מיך מיט דיר אליין״; ״איך וויל אז דיינע עלטערן זאלן נישט בארגן קיין איין איבעריגע דאללער פאר מיינע צירונגען, וכדומה״. וואויל איז פאר א כלה וואס זאגט פאר איר מאמע: ״מאמע, איך דארף נישט קיין חתונה קלייד וואס קאסט געלט; מיר איז גוט א חתונה קלייד פון א גמ״ח וואס קאסט אינגאנצען אפאר דאללער״; אזא כלה וועט זוכה זיין צו לעכטיגע דורות, און צו ערליכע קינדער, ווייל זי געבט אכטונג אויף איר טאטע און מאמע.

וויפיל עלטערן גיין אראפ פון זינען ווען עס קומט חתונה צו מאכן די קינדער; זייער לעבן ווערט אויס, זיי ווערן גרויסע בעלי חובות, אלעס נאר וועגן נארישע קינדער וואס עקשנ׳ען זיך פאר טייערע קליידער, טייערע שטריימל, טייערע צירונג וכו׳.

דאנקט דעם אייבערשטן אז איר האט זוכה געווען צו טרעפן אייער שידוך, דער אייבערשטער זאל העלפן ענק זאלן זוכה זיין אויפצושטעלן א בית נאמן בישראל, דורות ישרים מבורכים.

...

~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

מיינע גרויסע קינדער ווילן אז איך זאל זיי קויפן א פיש טענק, וויל איך פרעגן אויב ס'איז דא עפעס א פראבלעם דערמיט פאר די חינוך פון די קינדער.

א גרויסן יישר כח.

יוחנן

תשובה מאת הראש ישיבה שליט"א:

בעזרת ה' יתברך - יום ג' פרשת מקץ, כ"ד כסליו, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד יוחנן נרו יאיר

עס איז נישט גוט צו האלטן אין שטוב קיין שום בעל חי, ווייל עס ברענגט נאר צרות בגשמיות וברוחניות, בפרט אויב מען פארגעסט צו געבן עסן פאר די בעלי חיים באקומט מען א גרויסער עונש.

עס איז באוואוסט די מעשה אז א פארפאלק וואס האבן נישט געהאט קיין קינדער זענען געקומען צום אר"י הקדוש בעטן א ברכה אויף קינדער, האט דער אריז"ל זיי געזאגט: "דאס וואס איר האט נישט קיין קינדער איז, ווייל איר האט א הינער שטייג ביי אייך אין חצר וואו איר האדעוועט הינער, דארט איז געשטאנען א לייטער וואס אויף דעם פלעגן די הינער ארויף גיין און אראפ גיין טרינקען וואסער, אבער אזוי ווי די פרוי האט אוועק גענומען די לייטער שלא בכוונה, דערפאר איז זי געשטראפט געווארן אז זי האט נישט קיין קינדער". זעט מען ווי הארב עס איז וועו מען טשעפעט בעלי חיים.

דערפאר איז נישט כדאי צו האלטן אין שטוב קיין שום בעלי חיים; זאלסט מסביר פאר דיינע קינדער די הארבקייט פון צער בעלי חיים.

דער רבי זאגט (ספר המידות, אות רחמנות, חלק ב', סימן ד): "צָרִיךְ לִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מִלְּצַעֵר אֶת בַּעֲלֵי חַיִּים, כִּי יַזִּיק לוֹ", מען דארף אכטונג געבן נישט צו טשעפען בעלי חיים, ווייל אז מען איז מצער בעלי חיים וועט עס ברענגען א היזק פארן מענטש.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,
~~~~~~~~~~~

קודם וויל איך באדאנקען דעם ראש ישיבה פאר אלע שיינע זאכן וואס מען באקומט פונעם ראש ישיבה. יעדע דרשה וואס איך הער די אלע יארן איז ממש כמים קרים על נפש עיפה, נאך יעדע שיעור מאך איך אפ אז איך וועל פרובירן נאכאמאל צו פאלגן און אפשר דאס מאל וועט עס געלונגען...

איך וואלט געוואלט פרעגן דעם ראש ישיבה, א) בנוגע וואס עס שטייט אז וועם דער אייבערשטער האט ליב, שיקט ער אים צו אן ארימאן צו בעטן צדקה, איז מיין שאלה צי עס גייט אויך אן אין שול? ווייל איך פרוביר צו געבן מיין גאנצע מעשר געלט און צדקה געלט פאר די ישיבה, און אין שוהל ווי איך דאווען זענען דא זייער אסאך צדקה גייערס, עס קען זיין ביי איין מנין 20-25 גייערס, וואס אויב געב איך פאר יעדן אפילו נאר אביסל, נוצט זיך אויס כמעט די גאנצע צדקה געלט.

ב) אזוי ווי מארגן גיי איך אי"ה מופן, וואלט איך געוואלט וויסן אויב ס'איז דא עפעס ספעציעלע הנהגות ווען מ'מופט?

יישר כח פאר'ן אראפ נעמען פון די טייערע צייט צו ענטפערן פאר יעדן איינעם, דער אייבישטער זאל געבן פאר'ן ראש ישיבה כח און געזונט ווייטער אנצוגיין מיט די עבודת הקודש.

מ.א. בארא פארק

תשובה מאת הראש ישיבה שליט״א:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת מקץ, כ״ו כסליו, ב׳ דחנוכה, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד מ.א. נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

קענסט זיך נישט פארשטעלן דאס גרויסקייט פון צדקה; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בבא בתרא ט:): ״שְׁקוּלָה צְדָקָה כְּנֶגֶד כָּל הַמִּצְוֹת״, די מצוה פון צדקה איז אזוי גרויס ווי אלע מצוות פון די תורה; און פארקערט אויך, אויב מען געבט נישט קיין צדקה איז עס זייער הארב, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (שם, י.): ״כָּל הַמַּעֲלִים עֵינָיו מִן הַצְּדָקָה כְּאִילוּ עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים״, אז מען געבט נישט קיין צדקה איז עס אזוי ווי מען דינט עבודה זרה.

עס שטייט אין זוהר הקדוש (פרשת וירא, קד.): ווען דער אייבערשטער האט ליב איינעם, שיקט ער אים א מתנה - אן ארעמאן; ווען א ארעמאן קומט צו דיר בעטן צדקה, זאלסטו טאנצן פאר שמחה אז דער אייבערשטער ווייזט דיר אז ער האט דיר ליב.

איך האב געהערט פון א איד וואס האט געעפענט א נייע געשעפט און ער האט גערופן מוהרא״ש זאל קלאפן מזוזות ביי אים אין געשעפט; האט ער מיר פארציילט, אז מוהרא״ש האט אים דעמאלט געזאגט די ווערטער: ״זאלסט קיינמאל נישט אוועק שיקן אן ארעמאן אן אים צו געבן א נדבה; ענדערש זאלסטו געבן פאר הונדערט

ארעמעלייט - פאר יעדן איינעם - איין דאללער, ווי צו געבן פאר איינעם א הונדערטער, און אוועק שיקן ניין אין ניינציג מיט ליידיגע הענט", און מוהרא"ש האט אים געזאגט: "אויב דו וועסט אכטונג געבן אויף ארעמעלייט, דו וועסט קיינמאל נישט פארשעמען אן ארימאן, אפילו ווען דו ביסט אנגעצויגן וכו', וועסטו האבן גרויס הצלחה"; דאס זעלבע זאג איך דיר: "זאלסט ענדערש געבן פאר די געלט גייערס קלענערע סכומים, אבער זאלסט געבן פאר יעדן, ווי צו געבן פאר איינעם א גרויסע סומע און פאר אלע אנדערע גארנישט".

אויף דעם וואס דו פרעגסט אויף הנהגות ווען מען ציט זיך אריבער אין א נייע דירה וכו'; זאלסט אכטונג געבן אייביג צו געבן צדקה, און מען זאל קיינמאל נישט אוועק שיקן א איד פון שטוב אן דעם וואס מען זאל אים געבן א נדבה אדער עפעס עסן וכו'. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (מדרש שיר השירים רבה ו, יז): "א טיר וואס איז נישט אפען פאר צדקה, וועט זיין אפען פארן דאקטער ה' ירחם"; ווען א איד קומט צו דיר אין שטוב פאר א נדבה, זאלסטו נעמען אלע דיינע קינדער צום טיר, און אלע קינדער זאלן געבן צדקה. מען געבט פאר יעדן קינד א דאללער, און מען לערנט זיי אויס צו געבן צדקה, אזוי איז מען זיי מחנך צו וויסן דאס גרויסקייט פון צדקה.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט זיך אריבער ציען געזונטערהייט אינעם נייעם דירה, און נאר מאכן דארט שמחות, אמן.

...

~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער ראש הישיבה שליט"א,

קודם א יישר כח פאר אלע שיעורים. די לעצטע יאר האב איך שוין ב"ה מסיים געווען גאנץ משניות, ווי אויך בין איך יעדן טאג מעביר סדרה די פסוקים פון יענעם טאג, אלעס א דאנק די שיעורים.

וואס איך וויל פרעגן, איך האב ליידער געטון עבירות עטליכע מאל מיט א צווייטען אינגערמאן, וואס יענער איז ליידער קראנק אויף די זאכן, ב"ה אז יענער גייט שוין פאר הילף, למעשה האט ער פארציילט פאר יענעם צו וועם ער גייט פון דעם און יענער האט מיר גערופן אז ער וויל רעדן מיט מיר, איך האב שוין למעשה אפגעהאקט מיט דעם אינגערמאן און איך טו נישט די זאכן מיט קיינעם, איז מיין שאלה צי זאל איך גיין צו יענעם ווייל איך ווייס נישט וואס יענעמ'ס ציל איז, ווי אויך האלט איך נישט אז איך דארף צוקומען צו הילף, ב"ה איך האב שיעורים יעדן טאג איך הער די דרשות פונעם ראש הישיבה איך טו תפילה און תשיבה אויף די פארגאנגענהייט.
~~~~~~~~~~

ב"ה אז איך ליג נישט אין די אלע שמוץ, מיין קאפ ליגט אין ארבעט, תורה, שטוב, קינדערלעך. דאס אז איך בין דורכגעפאלן מיט איינעם לדעתי מיינט נאך נישט אז איך דארף גיין צו איינעם ובפרט אז איך ווייס בכלל נישט צו וואס יענער צילט דא, און איך פיל מיר זייער געפאלן ביי מיר צו גיין צו אזא סארט מענטש ווען איז בין בכלל נישט אין די סארט מדריגה.

אזויווי איך האלט אז דער ראש הישיבה איז דער "איינציגסטער" מענטש היינט וואס מען קען פרעגן די שאלות און וועט מיר באמת זוכן צו העלפן וויל איך פרעגן ווי אזוי איך זאל מיר דא פירן.

איך וויל ענדיגן אז איך בין מקנא די עולם הבא פונעם ראש הישיבה, ווייל וויפיל איך זעה ביי מיר וואס די שיעורים טוט אויף, בין איך זיכער אז עס זענען דא נאך טויזענטער אינגעלייט און בחורים וואס עס טוט זיי העלפן אין אלע ענינים.

א ישר כח אויף אלעם, כל טוב.

תשובה מאת הראש ישיבה שליט״א:

בעזרת ה׳ יתברך - ערב שבת קודש פרשת מקץ - חנוכה, ד׳ דחנוכה, כ״ז כסליו, שנת תשע״ח לפ״ק

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אז מען טוט אן עבירה, אפילו מען איז נאר איינמאל דורך געפאלן אין דעם, דארף מען תשובה טון. אז מען טוט תשובה איז דער אייבערשטער מוחל אויף וואס מען האט געטון, אבער אויב מען טוט נישט תשובה, איז זייער ביטער.

דערפאר זאלסטו פארן קיין אומאן צום הייליגן רבינ׳ס ציון. דער רבי האט צוגעזאגט (חיי מוהר״ן, סימן רכה) אז ווער עס וועט קומען צו זיין ציון, ער וועט זאגן דעם תיקון הכללי, די צען קאפיטלעך תהילים (קאפיטל - ט״ז, ל״ב, מ״א, מ״ב, נ״ט, ע״ז, צ׳, ק״ה, קל״ז, ק״נ) און געבן א פרוטה לצדקה פאר זיין זכות, אפילו ער האט געטון די הארבסטע עבירות, ״וועל איך מיר לייגן אויף די לענג און אויף די ברייט, אים א טובה צו טון, ביי די פיאות וועל איך אים ארויס נעמען פון שואל תחתית״; דערפאר אז דו ווילסט פאררעכטן וואס דו האסט פוגם געווען, כאפ דיר אריבער קיין אומאן ווי שנעלער, און דו זאלסט זאגן דארט דעם תיקון הכללי. זאלסט זיך מתוודה זיין פארן אייבערשטן, אים אלעס דערציילן וואס דו האסט געטון, וועסטו אלעס פאררעכטן.

עס איז נאריש צו גיין צו מענטשן וכו׳ זיי פארציילן די זינד וואס מען האט געטון; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות לד:) אויפן פסוק (תהלים לב, א): ״אַשְׁרֵי נְשׂוּי פֶּשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה״, אז מען טאר נישט דערציילן פאר מענטשן די עבירות וואס מען האט געטון, ווער עס דערציילט פאר א צווייטן זיינע זינד, איז א סימן אז ער איז אן עזות פנים;

זאלסט זיך אויסגיסן דיין הארץ פארן אייבערשטן, און אים בעטן ער זאל דיר מוחל זיין אויף וואס דו האסט געטון, בפרט אויף די עקעלדיגע זאכן וואס דו האסט געטון מיט א צווייטן וכו'. אויב דו וועסט תשובה טון וועט דיר גוט זיין, אבער אז מען טוט נישט תשובה איז זייער ביטער ביים סוף, בזמן שבית המקדש היה קיים, וואלטן די סנהדרין געגעבן אויף די עבירה סקילה.

מיין נישט אז היינט איז נישט דא קיין עונש אויב מען טוט נישט תשובה; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (כתובות ל.) אפילו מיר האבן נישט קיין בית המקדש, מיר האבן נישט קיין סנהדרין וואס זאלן מעניש זיין מיט די ד' מיתות בית דין, אבער די ד' מיתות בית דין גייט נאך אן אפילו היינטיגע צייטן - אויב מען טוט נישט תשובה; ווער עס איז מחויב סקילה, פאלט אראפ פון א דאך, אדער ווערט ער פארציקט פון א חי'; ווער עס איז מחויב שריפה, ווערט פארברענט, אדער כאפט ער א ביס פון א שלאנג; אזוי אויך, ווער עס איז מחויב מיתת הרג, וועט ער געהרג'ט ווערן; ווער עס איז מחויב חנק, ווערט דערטראנקען אין וואסער, אדער ווערט ער דערשטיקט; מען הערט ליידער היינטיגע צייטן זייער אסאך שוידערליכע מעשיות פון עקסידענטס און אנדערע פארשידענע אומגליקן, עס איז נישט אומזיסט, אלעס וואס דער אייבערשטער טוט איז מיט א פונקטליכער חשבון.

דער רבי זאגט (ספר המידות, אות ניאוף, סימן לג): "ווער עס טוט די עבירה פון משכב זכר, וועט צום סוף אנקומען אין תפיסה"; נאך זאגט דער רבי (ספר המידות, אות ניאוף, חלק ב', סימן ח): "מען טאר נישט מלמד זכות זיין אויף איינער וואס זינדיגט אין די עבירה פון משכב זכור"; דערפאר זאלסטו זיך גוט בארעכענען וואס דו האסט געטון, און זאלסט תשובה טון, וועט דיר גוט זיין בזה ובבא.

דער אייבערשטער זאל אריין לייגן אין דיר א רוח טהרה, זאלסט זוכה זיין תשובה צו טון.

...

~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין א מיידל פון אכצן יאר, איך האב זייער חשק צו האבן א שידוך א בחור פון אייער געוואלדיגע ישיבה, אבער מיינע עלטערן זענען נישט אינטערעסירט דעריין, ווי אזוי קען איך זיי איבערצייגן יא צו זוכן פאר מיר א בחור פון ישיבה?
~~~~~~~~~~

תשובה מאת הראש ישיבה שליט"א:

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת מקץ - חנוכה, ד' דחנוכה, כ"ז כסליו, שנת תשע"ח לפ"ק

לכבוד ... תחי'

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

מען דארף וויסן אז א שידוך האט נאר מיטן אייבערשטן; חכמינו זכרונם לברכה זאגן (בראשית רבה סח, ג): "מָצִינוּ בַּתּוֹרָה בַּנְּבִיאִים וּבַכְּתוּבִים שֶׁאֵין זִוּוּגוֹ שֶׁל אִישׁ אֶלָּא מִן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא", מיר געפונען אין די תורה, נביאים און אין כתובים, אז א שידוך האט נאר מיטן אייבערשטן. אין די תורה שטייט (בראשית כד, נ): "וַיַּעַן לָבָן וּבְתוּאֵל, וַיֹּאמְרוּ, מֵה' יָצָא הַדָּבָר", אין נביאים שטייט (שופטים יד, ד): "וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ כִּי מֵה' הִיא", און אין כתובים שטייט (משלי יט, יד): "בַּיִת וָהוֹן נַחֲלַת אָבוֹת, וּמֵה' אִשָּׁה מַשְׂכָּלֶת", זעען מיר איבעראל אז נאר דער אייבערשטער געבט שידוכים.

מיט תפילה קען מען אלעס באקומען; דער רבי זאגט (ספר המידות, אות תפלה, חלק ב', סימן י): "עַל יְדֵי תְּפִלָּה יָכוֹל לְשַׁנּוֹת זִוּוּגוֹ הַנִּכְרָז בַּשָּׁמַיִם", דורך תפילה קען מען טוישן אפילו די שידוך וואס מען האט אויסגעריפן אין הימל; אזוי ווי מיר זעען, אז לאה האט געדארפט חתונה האבן מיט עשו הרשע, אבער זי האט נישט געוואלט חתונה האבן צו אזא רשע, האט זי געוויינט, אזוי ווי עס שטייט (בראשית כט, יז): "וְעֵינֵי לֵאָה רַכּוֹת" - פון אסאך וויינען, אז זי זאל נישט אנקומען צו עשו; זי האט געבעטן דעם אייבערשטן אז זי וויל חתונה האבן צו א צדיק, צו יעקב אבינו. ביז דער אייבערשטער האט אויסגעהערט איר תפלה, זי האט חתונה געהאט מיט יעקב אבינו און זוכה געווען אויפצושטעלן די הייליגע שבטים.

זעט מען פון דעם דאס גרויסקייט פון תפילה; אויב מען בעט דעם אייבערשטן מען זאל האבן א מאן א ערליכער איד, איז מען זוכה צו דעם.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצו): "א מענטש טאר זיך נישט איינ'עקשנ'ען ביים אייבערשטן אז דער אייבערשטער מוז אים געבן וואס ער בעט, נאר מען דארף בעטן דעם אייבערשטן מיט רחמנות, אזוי ווי אן ארעמאן בעט זיך ביי איינעם אז מען זאל רחמנות האבן אויף אים". נאכדעם זאגט דער רבי (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן מח): "א מענטש דארף זיין א גרויסער עקשן, נישט אפלאזן וואס ער טוט - סיי און תורה, סיי אין תפילה". לכאורה זעט דאס אויס ווי א שטיקל סתירה; דא זאגט דער רבי אז מען דארף זיין א גרויסער עקשן נישט אפלאזן דעם אייבערשטן און נישט אויפהערן אים צו בעטן,

און פריער זאגט דער רבי אז מען טאר נישט גיין מיט עקשנות. איז דאס מוהרא"ש זכרונו לברכה זייער שיין מסביר, באמת איז דאס בכלל נישט קיין סתירה, ווייל א מענטש דארף זיין א גרויסער עקשן בעבודת השם, נישט אפלאזן צו דאווענען; אפילו דער מענטש זאל הערן א בת קול פון הימל: "מען דארף דיר נישט", אפילו עס זאלן קומען מלאכים און נשמות פון הימל אים זאגן: "מען דארף דיר נישט", זאל ער זיך נישט וואוסענדיג מאכן, נאר ווייטער אנגיין מיטן לערנען און דאווענען. אבער פון דער אנדערע זייט דארף מען אכטונג געבן נישט צו זיין א דוחק את השעה, אזוי ווי חכמינו זכרונם לברכה זאגן (ברכות סד.): "כָּל הַדּוֹחֵק אֶת הַשָּׁעָה - הַשָּׁעָה דוֹחַקְתּוֹ", ווער עס עקשנ'ט זיך - ער זאגט 'עס מוז יעצט געשען דאס און דאס', דער וועט ווערן זייער אנטוישט און צעבראכן; נאר מען דארף וויסן אז דער אייבערשטער ווייסט וואס איז גוט פארן מענטש, און ער טוט נאר וואס עס איז גוט.

...

~~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין א בחור, 17 יאר אלט, איך וויל פרעגן דעם ראש הישיבה אויף דעם בריוו פון א בחור וואס פרעגט וועגן זאגן תיקן הכללי אויף מוציא זיין זרע לבטלה, צי דאס העלפט אויך אויף טון עבירות מיט א פרעמדע בחור (משכב זכר), אדער עס העלפט נאר אויף מוציא זיין זרע לבטלה? אויב עס העלפט נישט, וואס קען יא זיין א תיקון אויף דעם?

אהרן

תשובה מאת הראש ישיבה שליט"א:

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת מקץ - חנוכה, ד' דחנוכה, כ"ז כסליו, שנת תשע"ח לפ"ק

לכבוד הבחור אהרן נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

וויסן זאלסטו אז די עבירה פון פגם הברית הוצאת זרע לבטלה איז זייער הארב, עד כדי כך אז חכמינו זכרונם לברכה זאגן (נדה יג:): "כָּל הַמּוֹצִיא שִׁכְבַת זֶרַע לְבַטָּלָה חַיָּיב מִיתָה", ווער עס זינדיגט אין פגם הברית, ער איז מוציא זרע לבטלה רחמנא לצלן, איז חייב מיתה. נאך זאגן חז"ל (שם): "כְּאִילוּ שׁוֹפֵךְ דָמִים", ווער עס זינדיגט אין פגם הברית, ער איז מוציא זרע לבטלה, איז אזוי ווי איינער איז עובר אויף רציחה און שפיכת דמים.
~~~~~~~~~~~

און עס איז "כְּאִילוּ עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים", ווער עס זינדיגט אין פגם הברית, ער איז מוציא זרע לבטלה איז אזוי ווי ער דינט עבודה זרה רחמנא לצלן.

עס ווערט געברענגט אין שלחן ערוך (אורח חיים, סימן ר"מ, סעיף יד): ווי מער א מענטש איז פוגם בברית - "זִקְנָה קוֹפֶצֶת עָלָיו, וְכֹחוֹ תָּשַׁשׁ" - ווערט ער אפגעשוואכט און פארעלטערט, מען פארלירט די כוחות, אזוי אויך "עֵינָיו כֵּהוֹת, וְרֵיחַ רַע נוֹדֵף מִפִּיו", די אויגן ווערן אים אפגעשוואכט, עס הייבט אן גיין א שלעכטע גערוך פון זיין מויל; "וְשַׂעַר רֹאשׁוֹ וְגַבּוֹת עֵינָיו וְרִיסֵי עֵינָיו נוֹשְׁרִים וְכוּ'", די האר פונעם קאפ פאלט ארויס, "וְהַרְבֵּה כְּאֵבִים חוּץ מֵאֵלּוּ בָּאִים עָלָיו", און עס ברענגט אסאך ווייטאג אויפן מענטש; זעט מען פון דעם וואס די עבירה ברענגט אויפן מענטש בגשמיות.

אין זוהר הקדוש שטייט (וישב קפח.; ויחי ריט.) אז עס העלפט נישט קיין תשובה אויב מען זינדיגט אין פגם הברית; דער אייבערשטער האט רחמנות געהאט אויף אונזער דור, און אראפ געשיקט דעם הייליגן רבינ'ס נשמה אויף דער וועלט, וואס ער הייבט אויף אלע נשמות וואס זענען אראפ געפאלן אין די עבירה, און דורך זיינע עצות ברענגט ער זיי אלע צוריק צום אייבערשטן. האט דער רבי געזאגט (שיחות הר"ן, סימן עא): "קיינער פארשטייט נישט פשט אין דעם זוהר, נאר איך, און איך זאג אז עס העלפט יא תשובה, אפילו איינער וואס האט אסאך געזינדיגט".

דער הייליגער רבי האט אונז געגעבן א מתנה וואס רופט זיך 'התבודדות'; א מענטש זאל זיך אויסרעדן זיין הארץ צום אייבערשטן אויף זיין אייגענע שפראך, אויף זיין מאמע לשון. מען זאל גיין אויף א פלאץ וואו קיינער געפונט זיך נישט דארט, און זיך אויסשמועסן דאס הארץ; מען זאל דערציילן פארן אייבערשטן וואו דער יצר הרעווארפט אים אלץ אראפ, און אז וויפיל מאל דער מענטש מאכט שוין אפ אז ער גייט זיין גוט, פאלט ער נאכאמאל צוריק אריין אין די עבירה.

דערפאר טייערער ברודער, פאלג דעם רבי'ן, און זוך דיר אויף א פלאץ וואו קיינער איז נישט דארט, דארט זאלסטו זיך אויסגיסן דיין הארץ צום אייבערשטן, פארצייל אים אלעס וואס עס גייט אריבער אויף דיר, אלע שלעכטע מחשבות וואס דער יצר הרע ברענגט אריין אין דיר, בעט אים: "רבונו של עולם, האב רחמנות אויף מיר, איך וויל זיין אן ערליכער איד, איך וויל האבן ריינע אויגן, וואס זאל איך טון אז איך האלט אין איין אראפפאלן? איך שפיר אז איך ווער פארברענט, די תאות ניאוף פלאקערט אין מיר, הייליגע באשעפער ראטעווע מיר, איך וויל אזוי שטארק זיין אן ערליכער איד, אבער איך האלט אין איין צוריק פאלן, איך האלט אין איין אראפפאלן אין די עקלדיגע עבירה פון פגם הברית - הוצאת זרע לבטלה רחמנא לצלן, איך בין אזוי צעבראכן, דער לעבן

איז מיר נמאס״, אזוי זאלסטו רעדן צום אייבערשטן, זאלסט אים אלעס פארציילן און גארנישט באהאלטן פון אים, וועסטו סוף כל סוף ארויס גיין פון דיין פלאנטער אין וואס דו ליגסט.

זאג יעדן טאג דעם ״תיקון הכללי״; די צען קאפיטלעך תהילים וואס דער הייליגער רבי האט מתקן געווען (קאפיטל ט״ז, ל״ב, מ״א, מ״ב, נ״ט, ע״ז, צ׳, ק״ה, קל״ז, ק״נ); דער רבי האט געזאגט (שיחות הר״ן, סימן קמא) אז ווער עס זאגט די צען קאפיטלעך תהילים, דארף שוין גארנישט זארגן; דאס העלפט אויף אלע עבירות.

ליידער רעדט מען נישט צו קינדער און צו בחורים זיי זאלן זיך אכטונג געבן פון עבירות, אפילו די מלמדים וואס רעדן שוין יא, רעדן זיי נאר בדרך רמז. רוב בחורים פארשטייען נישט וואס זיי רעדן, און נאכדעם פאלן זיי אריין אין עבירות בלא יודעים. זאג פארן אייבערשטן: **״וואס זאל איך טון אז איך בין אראפ געפאלן אין אזא עקעלדיגע עבירה מיט אן אנדערע בחור, קיינער האט מיר נישט געזאגט אז דאס איז די ערגסטע זאך אויף דער וועלט, קיינער האט מיר נישט געזאגט אז אויב מען גייט מיט א צווייטע בחור וכו׳ פארלירט מען דער וועלט און אויך יענע וועלט, הייליגער באשעפער, העלף מיר איך זאל ווערן צוריק געזונט, איך זאל נישט טראכטן פון טון עבירות מיט א צווייטער בחור״.**

איך האף אז דו וועסט פאלגן דעם רבינ׳ס עצות, וועסטו האבן א גוט לעבן. אויב אבער דו וועסט נישט תשובה טון אויף די עבירה, וועט זיין זייער ביטער דיין סוף. דער רבי זאגט (ספר המידות, אות ניאוף, חלק ב׳, סימן ח): ״אָסוּר לְלַמֵּד זְכוּת עַל זֶה שֶׁעָבַר עַל מִשְׁכַּב זָכָר״, מען טאר נישט מלמד זכות זיין אויף א מענטש וואס טוט די עבירה; נאך זאגט דער רבי (ספר המידות, אות פדיון שבויים, סימן ו): ״בַּעֲווֹן מִשְׁכַּב-זָכָר נִתְפָּס בִּתְפִיסָה״, ווער עס טוט די עקעלדיגע עבירה, וועט צום סוף אנקומען אין תפיסה.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט זוכה זיין צו תשובה שלימה.

...

~~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

קודם א גרויסן יישר כח פאר די פילע חיזוק וואס מיר באקומען פון אייך דורך אייערע געוואלדיגע שיעורים מיט וואס מיר זענען זיך ממש מחיה.
~~~~~~~~~~~

מיר האבן צוויי בחורים אינדערהיים און מיר דארפן הדרכה ווי אזוי זיך אומצוגיין מיט זיי, ווי אזוי זיי מחנך צו זיין, ווי אזוי אריינצולייגן אין זיי א חשק צו לערנען און דאוונען און זיך אויפצופירן ווי עס דארף צו זיין.

ובפרט ווי אזוי זיי זאלן האבן חשק אויפצושטיין אינדערפרי, עס איז זייער שווער זיי ארויסצושלעפן פון בעט יעדן צופרי.

א גרויסן יישר כח נאכאמאל.

תשובה מאת הראש ישיבה שליט"א:

בעזרת ה' יתברך - ערב שבת קודש פרשת מקץ - חנוכה, ד' דחנוכה, כ"ז כסליו, שנת תשע"ח לפ"ק

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

היינטיגע צייטן ווען די גאס איז זייער מסוכן, דארף מען זייער אכטונג געבן אז די קינדער זאלן ליב האבן זייער היים, די קינדער זאלן ווען פארברענגען אין שטוב, און זיי זאלן ליב האבן זייערע עלטערן.

ר' נתן האט געזאגט: "עס איז ביי מיר חשוב צו מחנך זיין מיינע קינדער, פונקט ווי אויפשטיין חצות און זאגן 'תיקון חצות'"; אז מען וויל אויפשטיין ביי חצות זאגן תיקון חצות, דארף מען זיך לייגן שלאפן פרי, ר' נתן האט נישט געוואלט גיין שלאפן פאר זיינע קינדער קומען אהיים, ווייל ער האט זיי געוואלט מחנך זיין, ער האט געוואלט ליינען קריאת שמע מיט זיי, זיי מחנך זיין צו מאכן ברכות, אנגרייטן נעגל וואסער וכדומה. ווייל א קינד וואס זיינע עלטערן האבן אים שיינערהייט דערמאנט נאכט נאך נאכט צו ליינען קריאת שמע, אים איז גרינגער דאס צו טון זיין גאנץ לעבן; אודאי דארף יעדער מענטש חיזוק, יעדער מענטש האט א יצר הרע וכו' וכו', אבער מיט א גוטע חינוך איז דאס יראת שמים און אידישקייט איינגעבאקן אין הארצן.

בנוגע וואס איר פרעגט ווי אזוי מען קען מאכן די בחורים זאלן וועלן אויפשטיין אינדערפרי; דאס איז א פראגע מיט וואס אלע עלטערן מוטשען זיך, אלע זוכן עצות ווי אזוי מען קען מאכן די בחורים זאלן אויפשטיין. מען דארף געדענקען וואס דער רבי זאגט: "מיט גוטן פועל'ט מען בעסער ווי מען שלעכטן"; נאך האט דער רבי געזאגט: "אויב מען זעט מען האט יא געפועל'ט מיט שלעכטן, זאל מען וויסן אז מען וואלט דאס געקענט פועל'ן אסאך גרינגער און שנעלער מיט גוטן"; איך געדענק ווען איך בין געווען א בחור איז מיר אויך שווער געווען אויפצושטיין פארטאגס וכו', פלעגט מיין מאמע -

זאל זיין געזונט און שטארק - זיצן ביי מיין בעט פארטאגס און מיר וועקן, זי האט זיך אזוי געבעטן ביי מיר איך זאל אויפשטיין, זי פלעגט רעדן אזוי שיין און זינגען ניגונים איך זאל גיין לערנען, אז איך האב געמוזט אויפשטיין. ווען מען רעדט מיט שיינעם צו די קינדער ווען זיי זיכער פאלגן די עלטערן.

מוהרא"ש זכרונו לברכה האט דערציילט פונעם אהבת ישראל זכותו יגן עלינו, אז ווען ער האט זיך אריין געצויגן קיין מארמאראש, וואו עס האבן געוואוינט אידישע קינדער וואס זענען געווען זייער ווייט פונעם דרך התורה והמצוות, האט מען אים געפרעגט: "ווי אזוי וועט דער רבי קענען פועל'ן ביי די מארמאראשע אידן זיי זאלן תשובה טון, זיי זאלן זיך פירן אזוי ווי עס דארף צו זיין?" האט זיי דער אהבת ישראל געענטפערט: "איך וועל זיי אזוי ליב האבן, ביז זיי וועלן פאלגן וואס איך לערן זיי, און וואס איך פארלאנג פון זיי"; זעט מען אז מיט ליבשאפט קען מען אלעס פועל'ן.

חכמינו זכרונם לברכה זאגן (סנהדרין קז:): "לְעוֹלָם תְּהֵא שְׂמֹאל דּוֹחָה, וְיָמִין מְקָרֶבֶת"; ווען עס קומט מחנך צו זיין קינדער אדער תלמידים, דארף מען טאקע זאגן מוסר, אבער מיט די רעכטע האנט זאל מען זיי מחזק זיין, דאס הייסט מען דארף געבן מער חיזוק און מער ליבשאפט, ווי אוועקשטופן.

דער אמת איז, ווען די קינדער זענען נאך יונג, דעמאלט איז דער ריכטיגער צייט פון חינוך, דעמאלט איז דער צייט פון שמאל דוחה, זיי מחנך זיין מיט דרך ארץ. קינדער זאלן וויסן אז אווארט פון טאטע מאמע איז זייער חשוב, און מען קען זיך נישט שפארן וכו'. ווען מען דערזעט זיך שוין מיט קינדער פון פערצן יאר און העכער, דעמאלט דארף מען שוין זייער אכטונג געבן מען זאל זיי נישט פארלירן, מען דארף מער פארברענגען מיט זיי וכו', דעמאלט איז דער צייט פון "ימין מקרבת".

ליידער זעט מען זייער אסאך משפחות זענען נישט מחנך די קינדער ווען זיי זענען נאך יונג, שפעטער וועקן זיי זיך אויף - ווען זיי האבן שוין עלטערע קינדער, אבער דעמאלט דארף מען שוין אכט געבן מען זאל זיי נישט פארלירן.

נאך אלע עצות דארף מען גוט וויסן אז דער עיקר עצה אויף גוטע קינדער איז "תפילה"; מוהרא"ש האט דערציילט אז א איד איז געקומען צום הייליגן חפץ חיים זכותו יגן עלינו, ער האט אים געבעטן א ברכה אויף גוטע קינדער; האט דער הייליגער חפץ חיים גענומען א תהלים וואס איז געווען אויפגעבלאזן פון נאסקייט, און דאס געוויזן פאר דעם איד און אים געזאגט: "דאס איז דער תהלים פון מיין מאמע עליה השלום, וואו זי פלעגט זיך יעדן טאג אויסוויינען אז זי זאל האבן גוטע קינדער, אזוי איז מען זוכה צו גוטע קינדער". דערפאר זאלסטו אסאך בעטן דעם אייבערשטן אז דו

זאלסט זוכה זיין צו ערליכע קינדער, געזונטע קינדער, און קינדער וואס וועלן ליכטיג מאכן דער וועלט.

דער אייבערשטער זאל העלפן ענק זאלן זען אסאך אידיש נחת פון ענקערע קינדער, אמן.

א פרייליכן שבת.

...

~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין זיך שטארק מחזק מיט'ן הייליגן רבינ'ס ספרים. איך האב געוואלט פרעגן אזא שאלה: מיין ווייב איז זייער קעגן ברסלב, זי האלט נישט אויס ווען איך רעד פונעם הייליגן רבי'ן, אבער איך פיל אז איך קען נישט אנגיין אן דעם, און איך וויל ארײנלייגן אזא חינוך אין מיינע קינדער, וואס דארף איך טון?

א גרויסן יישר כח.

משה יחזקאל

תשובה מאת הראש ישיבה שליט"א:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת ויגש, ל' כסליו, א' דר"ח טבת, ו' דחנוכה, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד משה יחזקאל נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אויב איז טאקע אזוי ווי דו שרייבסט, אז דו ביסט זיך מחיה מיט דעם הייליגן רבינ'ס ספרים; וויל איך דיר פרעגן, צי דו ביסט אויך מקיים וואס דער רבי האט געזאגט.ביים רבי'ן איז געווען א יסוד היסודות "שלום בית"; דער רבי האט אונז זייער געווארענט מיר זאלן מכבד זיין די ווייב (שיחות הר"ן, סימן רסד): "כִּי אָמַר, הֲלֹא הַנָּשִׁים הֵם סוֹבְלִים צַעַר וְיִסּוּרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד מִיַּלְדֵיהֶם, צַעַר הָעִבּוּר וְהַלֵּדָה וְהַגִּדּוּל, כַּאֲשֶׁר יָדוּעַ לַכֹּל עֹצֶם מַכְאוֹבָם וְצַעֲרָם וְיִסּוּרֵיהֶם". דער רבי האט געזאגט: מען דארף זייער אכטונג געבן אויף די ווייב, ווייל זיי גייען אריבער זייער אסאך ווייטאג פון צער גידול בנים, און צער לידה וכו'.

אז דו האסט הנאה פון רבינ'ס ספרים ווייסטו מן הסתם זיכער די מעשה וואס האט פאסירט ביים רבי'ן מיט איינע פון די תלמידים וואס האט זיך געקריגט מיט זיין ווייב;
~~~~~~~~~~

אמאל איז דער רבי געזעצןביים טיש מיט זיינע תלמידים, אינמיטן האט זיך דער רבי אנגערופן: "ווי וואגט זיך צו קומען צו מיין טיש איינער וואס האט נישט קיין ריינע מחשבות", און דער רבי האט זיך אויפגעשטעלט, ער איז אריין אין זיין צימער און מער נישט געוואלט בלייבן זיצן ביים טיש. ווען דער אינגערמאן האט געזען ווי דער רבי גייט אריין אין צימער, האט ער זיך אויפגעשטעלט, ער איז צוגעגאנגען צום רבינ'ס צימער און אנגעהויבן וויינען, און זיך איינגעבעטן ביים רבי'ן, ביז דער רבי איז צוריק ארויסגעקומען און ווייטער ממשיך געווען די תורה. וואס איז געווען די מעשה מיט דעם אינגערמאן? מוהרא"ש פלעגט דערציילן, אז דער אינגערמאן האט זיך אביסל צעאמפערט מיט זיין ווייב בעפאר ער איז געקומען צום רבי'ן, און דער רבי האט שוין נישט געוואלט זיצן מיט אים ביי איין טיש, אזוי שטארק האט דער רבי מקפיד געווען מען זאל האבן שלום בית, ווייל אז מען קריגט זיך אין שטוב האט מען נישט קיין מח, מען ווערט אויס מענטש, און נאכדעם פאלט מען אראפ אין א טיפע גרוב.

וואס דארפסטו רעדן צו איר פון רבי'ן, פארוואס דארפסטו זיך קריגן מיט איר? דו לערן דעם רבינ'ס ספרים פאר דיר, זיי זיך מחזק מיטן רבינ'ס עצות, און זיי מקיים וואס דער רבי זאגט. נעם די חיזוק מיט די שכל פון רבי'ן און ניץ דאס סיי פאר דיין ווייב, און סיי פאר דיינע קינדער.

וואס איז "ברסלב" אז דיין ווייב וויל דאס נישט? ליידער האבן זיך אנגעקלעבט צום רבי'ן מענטשן וואס פירן זיך נישט אויף ווי עס דארף צו זיין, און זיי זענען גורם אז מענטשן זאלן מורא האבן פון 'ברסלב'. דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ע): "עס זענען דא מענטשן, וואס דורך זייערע מעשים זענען זיי גורם אז מענטשן זאלן נישט מקורב ווערן צום צדיק"; בפרט דאס משוגעת פון נ' נח' - דאס איז ליידער גורם אז מענטשן זאלן אנטלויפן פון ברסלב. ווען מען זאל ווען אריין קוקן פון דער נאנט וואס ברסלב איז, וואלט יעדער נארמאלער מענטש געוואלט אז זיינע קינדער זאלן לערנען די ספרים, יעדע פרוי וואלט געוואלט אז איר מאן זאל פאלגן דעם ברסלב'ער רבי, אפשר פירסטו זיך נישט אויף אזוי ווי עס דארף צו זיין, מיינט זי אז דו ביסט ברסלב, ממילא וויל זי נישט אז דו זאלסט האבן שייכות מיט זיי.

פאלג מיר, מאך נישט קיין מחלוקת, זוך נישט וואו דו קענסט איר אויפרעגן; דו לערן ווייטער דעם רבינ'ס ספרים און פאלג דעם רבי'ן. זע צו האבן שיעורים בכל התורה כולה; לערן יעדן טאג אביסל חומש רש"י מיטן תרגום, הייב אן פון אנהייב וואך, יעדן טאג זאלסטו זאגן צוויי מאל די חומש און איין מאל דעם תרגום - זונטאג ביז שני,

מאנטאג ביז שלישי, דינסטאג ביז רביעי, און אזוי ווייטער ביז סוף וואך וועסטו ענדיגן די גאנצע פרשה.

עס איז ידוע דעם סיפור ביי סאטמארער חסידים, אז דער הייליגער קדושת יום טוב זכותו יגן עלינו האט געשיקט זיינע צוויי קינדער - דער 'עצי חיים' און דער בעל 'דברי יואל' זכותם יגן עלינו, ווען זיי זענען נאך געווען גאר קליין, צו גיין נעמען א ברכה פון דעם הייליגן צדיק רבי מרדכי'לע מנאדבורנא זכותו יגן עלינו, ער האט זיי געבענטשט און געזאגט די ווערטער: "קינדערלעך, פילעוועט זיך אין חומש רש"י (לערנט אסאך חומש רש"י); איך האב געקענט גרויסע גאונים וואס זיי האבן נישט געוואוסט וואו דער אייבערשטער וואוינט, ווייל זיי האבן נישט געלערנט חומש רש"י".

אזוי אויך זאלסטו לערנען יעדן טאג אסאך משניות; א פרק משניות נעמט נישט מער ווי צוויי דריי מינוט, אפילו דו פארשטייסט נישט וואס דו לערנסט - דאך זאלסטו זאגן די ווערטער, אזוי ווי דער רבי זאגט (שיחות הר"ן, סימן עו): "אֵין צְרִיכִין בְּלִמּוּד רַק הָאֲמִירָה לְבַד, לוֹמַר הַדְּבָרִים כְּסֵדֶר, וּמִמֵּילָא יָבִין", מען דארף נישט פארשטיין דאס לערנען, מען דארף נאר לערנען - זאגן די ווערטער, מען וועט שוין סיי ווי פארשטיין; אז מען פאלגט דעם רבי'ן איז מען זוכה אז דער קאפ עפענט זיך אויף, במשך הזמן הייבט מען אן צו פארשטיין. איך האב דאס געזען ביי אסאך בחורים און אינגעלייט וואס האבן געפאלגט דעם רבי'ן בתמימות ובפשיטות.

אז דו וועסט פאלגן דעם רבי'ן, דו וועסט נישט זוכן אויסצופירן וכו', וועסטו זען אז דיין ווייב וועט דיר נאך טרייבן צום רבי'ן, דיין ווייב וועט דיר זאגן: 'איך וויל דו זאלסט גיין דאווענען מיט ברסלב'ער אידן, איך וויל דו זאלסט גיין צו שיעורים וואס מען לערנט פאר פון רבי'ן', נאר איין זאך בעט איך דיר: "קריג דיך נישט מיט איר, זוך איר נישט צו מחנך זיין, זוך איר נישט צו מקרב זיין צום רבי'ן, געב איר וואס זי דארף וכו', וועט זיך אלעס איבער דרייען ביי דיר".

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך ליין יעדן טאג די טעגליכע בריוו און איך בין מיך זייער מחיה דערמיט. יישר כח.
~~~~~~~~~~

ביי די בריוו פון יום א' מקץ שרייבט דער ראש ישיבה אז א צדיק מיינט נישט איינער וואס פאלט נישט אראפ, און אז א צדיק קען אויך האבן נסיונות. דאס איז א זאך וואס איך טראכט אסאך דערפון, אז לכאורה ווי אזוי מ'זעט זענען אלע גרויסע צדיקים געבוירן געווארן מיט א העכערע נשמה, אזוי ווי מ'זעט ביים רבי'ן וויפיל ער האט שוין צאמגעלערנט נאך אלט זייענדיג ווייניגער ווי זעקס יאר, אויך האט ער שוין נאך פאר דריי יאר געהאט שכל וואס א נארמאלע מענטש האט נישט אפילו ביי די פערציג, אזוי ווי ער האט אליינס דערציילט אז ווען זיין מאמע האט אים אויסגעקעמט די האר און ס'האט אים וויי געטון האט ער פארשטאנען אז ער האט גארנישט פון שרייען ווייל אויף די וועלט דארף מען ליידן און שווייגן.

אויך ווערט געברענגט פונעם הייליגן קאמארנער זי"ע אז ער האט שוין געלערנט מיט זיין טאטע ביי די ניין יאר כתבי האריז"ל. אויך פארציילט דער הייליגער ריבניצער זי"ע אז ער האט געלערנט שוין אלס קינד מיט זיין רבי'ן דער הייליגער שטיפינעשטער רבי ז"ל, נגלה און נסתר.

ווי אזוי קען זיך א פשוטער מענטש אויך דערהאלטן ווען ער שטייט אזוי ווייט פון אזעלכע גרויסע צדיקים וואס זיי זענען געווען קדושים וטהורים און גרייט געווען פאר מסירת נפש 24 שעה א טאג?

א גרויסן יישר כח פאר די שיינע בריוון.

שמעון

תשובה מאת הראש ישיבה שליט"א:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת ויגש, ל' כסליו, א' דר"ח טבת, ו' דחנוכה, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד שמעון נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

דער הייליגער רבי פלעגט אסאך שמועסן מיט אונזערע לייט פון זיינע מדריגות, ער פלעגט זיי דערציילן צו וואס ער האט אלץ זוכה געווען; דער רבי פלעגט שמועסן פון זיך, פון זיינע מדריגות און השגות, ווייל דער רבי האט געוואלט מיר זאלן אים ווערלן נאכמאכן. דורכדעם וואס מען וועט הערן צו וואס א מענטש קען זוכה זיין, וועלן אלע פרובירן אים נאכצומאכן.

ווען דער רבי פלעגט פארציילן זיינע מדריגות וכו', איז געווען אפאר מאל וואס מענטשן האבן געזאגט פארן רבי'ן: "איר זענט צו געקומען צו גרויסע מדריגות און השגות ווייל איר זענט אן אייניקל פון דעם הייליגן בעל שם טוב זכותו יגן עלינו, איר זענט אן אייניקל פון הרב הקדוש רבי נחמן הורודענקער זכותו יגן עלינו, און פון נאך צדיקים, דאס איז די סיבה פארוואס איר האט זוכה געווען צו די גרויסע מדריגות", שרייבט ר' נתן (שבחי הר"ן, סימן כו): "יעדעס מאל ווען דער רבי האט געהערט אז מענטשן זאגן אז דער רבי איז צוגעקומען צו זיינע גרויסע מדריגות ווייל ער איז געבוירן מיט א

הויכע נשמה, אדער מצד יחוס, פלעגט דער רבי זייער מקפיד זיין, און געזאגט: 'איך בין צוגעקומען צו וואס איך בין צוגעקומען, נישט ווייל איך שטאם פון אזעלכע גרויסע זיידעס, און נישט ווייל מיין נשמה וכו', נאר ווייל איך האב זייער אסאך געהארעוועט, און יעדער מענטש קען זוכה זיין צו דעם'".

דאס וואס דו שרייבסט אז דער רבי האט דערציילט, ווען ער איז געווען א קליין קינד און זיין מאמע די גרויסע צדיקת פייגא האט געקעמט זיין האר, עס האט זייער ווי געטון, און ער האט קיינמאל נישט געשריגן, ווייל ער האט שוין דעמאלט פארשטאנען אז אויף דער וועלט דארף מען ליידן; דאס איז טאקע אמת, דער רבי האט געהאט א גאר גרויסע נשמה, אבער דאס האט נישט צו טון מיט ווערן א צדיק, קוק אריין אין שבחי הר"ן (סימן כה) אז דער רבי האט בפירוש געזאגט: "אֲפִלּוּ אִם הָיָה מִמִּשְׁפָּחָה הַיְרוּדָה שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל, הָיָה זוֹכֶה גַּם כֵּן לְמַה שֶּׁזָּכָה עַל יְדֵי עֹצֶם עֲבוֹדָתוֹ וִיגִיעָתוֹ, שֶׁיָּגַע וְטָרַח מְאֹד מְאֹד בַּעֲבוֹדָתוֹ יִתְבָּרַךְ", אפילו ער וואלט ווען געבוירן געווארן ביי די פשוט'סטע שטוב, וואלט ער אויך זוכה געווען צו זיינע מדריגות, צוליב וואס ער האט אזוי סאך געהארעוועט.

יעדער מענטש קען זוכה זיין צו ווערן אזוי גרויס ווי משה רבינו; קוק אריין אין רמב"ם הלכות תשובה (פרק ה', הלכה ב) ווי ער זאגט דארט אז יעדער מענטש קען זוכה זיין צו ווערן אזוי גרויס ווי משה רבינו, עס ווענדט זיך נאר אינעם מענטש אליין. איך טייטש דיר איבער דעם לשון פון רמב"ם: "דיינע מחשבות זאלן דיר נישט איינרעדן דאס וואס מען קען הערן פון נארישע מענטשן ווי זיי זאגן, 'דער אייבערשטער האט שוין גוזר געווען ווער עס זאל זיין א צדיק און ווער עס זאל זיין א רשע', עס איז נישט אזוי, נאר יעדער איינער קען זוכה זיין צו זיין אזוי גרויס ווי משה רבינו, אדער פארקערט - ווי ירעם בן נבט; יעדער מענטש האט זיין אייגענע בחירה צי ער זאל זיין א חכם אדער א נאר. יעדער מענטש קען זיין א רחמנות'דיגער, אדער פארקערט - אן אכזר, אדער א קארגער מענטש, אזוי אויך אין אלע אנדערע זאכן".

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

א פרייליכן חנוכה.

...

~~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,
~~~~~~~~~~~

איך האב עטליכע בחורים וואס גליטשן ליידער אוועק, איך פרוביר זיך אן עצה צו געבן און זיי מחזק זיין אז זיי זאלן זיך דערהאלטן, אבער יעצט קומט די שווערסטע פראבלעם אז מיין ווייב איז אריינגעפאלן אין א דעפרעסיע פון דעם, און איך ווייס נישט וואס צו טון.

א גרויסן יישר כח פאר אלעס.

אפרים

תשובה מאת הראש ישיבה שליט"א:

בעזרת ה' יתברך - יום ד' פרשת ויגש, ב' טבת, זאת חנוכה, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד אפרים נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אויף יעדן איינעם גייט אריבער שוועריקייטן אין לעבן, עס איז נישט דא קיין מענטש בזה העולם וואס מוטשעט זיך נישט. אונזער ארבעט איז, מיר זאלן פרובירן מיט אלע אונזערע כוחות זיך צו שטארקן, זיך פריילך צו מאכן.

איך בעט דיר זייער, שטארק דיר און זיי פריילך, מאך פריילך דיין ווייב; אז מען האט א שטוב מיט קינדער, דארף מען פרובירן מיט אלע כוחות אנצוגיין, אז די אנדערע קינדער זאלן דיר חס ושלום נישט אוועקפאלן.

דער רבי זאגט (ספר המידות, אות המתקת הדין, סימן סה): "כְּשֶׁאָדָם מְסַפֵּר לַחֲבֵרוֹ צַעֲרוֹ, צָרִיךְ הַשּׁוֹמֵעַ לְהַחְכִּים בִּשְׁעַת הַשְּׁמִיעָה, שֶׁלֹּא יָבוֹא עָלָיו הַצַּעַר הַזֶּה", ווען מען הערט ווי איינער דערציילט א צרה דארף מען זיין קלוג, און טראכטן: 'וואס קען איך טון אז דער צרה זאל נישט קומען אויף מיר'; דאס גייט אויך ארויף ביים מענטש אליין. ווען א מענטש זעט אז עס האט אים פאסירט א צרה, דארף ער טראכטן: 'ווי אזוי קען איך מאכן עס זאל נישט פאסירן נאכאמאל'. ווען עלטערן זעען אז א קינד איז אוועק געפאלן פון אידישן וועג לא עלינו, דארפן זיי אכטונג געבן אז די אנדערע קינדער זאלן נישט מיט פאלן.

דערפאר זאלסטו מחזק זיין דיין ווייב, זי זאל ווייטער זיין א פרייליכע מאמע, און אז זי וועט זיין פריילך וועט זי דיר מחזק זיין; דער עיקר זייט אייך מחזק מיט אמונה פשוטה, איר זאלט נישט האבן קיין קשיות אויפן אייבערשטן, איר זאלט ווייטער פרובירן מיט אלע אייערע כוחות מחנך צו זיין אייערע קינדער בשמחה ובטוב לב.

שלמה המלך זאגט (קהלת יא, ו): "בַּבֹּקֶר זְרַע אֶת זַרְעֶךָ, וְלָעֶרֶב אַל תַּנַּח יָדֶךָ, כִּי אֵינְךָ יוֹדֵעַ אֵי זֶה יִכְשָׁר - הֲזֶה אוֹ זֶה, וְאִם שְׁנֵיהֶם כְּאֶחָד טוֹבִים"; מען טאר נישט ווערן צעפאלן

ווען מען זעט ווי די ארבעט פון יארן איז אוועק געפאלן. קוק אן דער הייליגער תנא רבי עקיבא ווי ער האט זיך דערהאלטן; ער האט געהאט פיר און צוואנציג טויזענט תלמידים, ער האט זיך מיט זיי געמוטשעט, ווער עס האט תלמידים ווייסט ווי שווער עס איז צו ארבעטן מיט תלמידים, מען דארף האבן כוחות עצומים, מען דארף האבן אייזערנע נערוועז מען זאל נישט ווערן בכעס וכו׳, און אלע זיינע תלמידים זענען אויסגעשטארבן. וואס האט דער הייליגער תנא רבי עקיבא געטון? ער האט אנגעהויבן פון פריש, ער האט געעפענט נאכאמאל זיין ישיבה און ער האט אויפגעשטעלט פינף תלמידים וואס האבן ליכטיג געמאכט דער וועלט.

וואס האבן אונזערע זיידעס און באבעס געטון ווען דער ימח שמו׳ניק האט אויסגע׳הרג׳ט זעקס מיליאן אידן, גאנצעטע משפחות זענען פארברענט געווארן, און עס איז בלויז איבער געבליבן (ירמיהו ג, יד): ״אֶחָד מֵעִיר, וּשְׁנַיִם מִמִּשְׁפָּחָה״? זיי האבן אויפגעשטעלט פון פריש א נייעם דור. מיינע זיידעס און באבעס, אלע האבן זיי געהאט איינגעקריצט נומערן אויף זייער האנט, זיי זענען אלע געוועזן אין אוישוויץ, זיי פלעגן דערציילן ווי זיי האבן אלעס פארלוירן, זייער גאנצע משפחה, אבער זיי האבן זיך געשטארקט און אנגעהויבן פון דאסניי, די זענען די גרעסטע העלדן זייט דער וועלט שטייט. דאס זעלבע איז ווען א מענטש זעט ווי זיינע קינדער פאלן אים אוועק איינס נאכן צווייטן, טאר מען נישט אויפגעבן, מען דארף נאכמאכן רבי עקיבא, אנהייבן פון דאסניי.

איך האף אז דו וועסט זיך מחזק זיין און ווייטער דינען דעם אייבערשטן בשמחה ובטוב לבב, דו וועסט מחזק זיין דיין ווייב און איר פרייליך מאכן, וועסטו האבן נחת פון דיינע קינדער, עס וועט דיר גוט זיין בזה ובבא.

...

~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד הראש ישיבה שליט"א,

איך וויל וויסן וואס איר האלט וועגען די קראנקהייט מה שקורין "adhd" בלע"ז, אויב מען זאל נעמען מעדעצין פאר דעם אויב א דאקטער זאגט מ'זאל נעמען?

אויך וויל איך וויסן אויב מען זאל נעמען "אנטיי דעפרעסענס" ווען דער דאקטער זאגט מען אז מ'זאל עס נעמען?
~~~~~~~~~~

און די דריטע שאלה; ווען מען נעמט עס שוין פאר 2 יאר די אנטיי דיפרעסענט מעדעצין, און דער דאקטער זאגט אז מען וועט נאר קענען אראפגיין פון די מעדעצין אויב מען מאכט א סארט "טערעפי" וואס הייסט "CBT" , דאס איז א געוויסער מהלך, וואס דער רבי זאגט דאס קלאר אין ליקוטי מוהר"ן תורה ע"ב צום סוף אז ווען עס פייניגט פאר א מענטש א מחשבה אז א גוי שטייט פארענט פון אים בשעת'ן דאווענען, זאל ער אפמאכן אז עס גייט אים נישט אן אז דער גוי שטייט דארט, און ער זאל זיך ווייטער ביקן און דאווענען אפילו ווען דער גוי שטייט דארט; און דאס איז פונקט די זעלבע מהלך פון די "CBT" טערעפי. דער רבי זאגט דארט אז די עצה העלפט נאר לפי שעה, און דער עיקר עצה איז זיך צו הייליגן, און אויך צו פרעגן א חכם אויף יעדע זאך.

וויל איך וויסן אויב דאס איז נאר לגבי מחשבות זרות ביים דאווענען וואס מען דארף זיך הייליגן עס זאל אוועקגיין, אדער דאס איז אויך פאר מחשבות פון נערוועזקייט ווי למשל גוט צוצושפארן א טיר ביינאכט, אדער "ענגזייעטי", נישט אויף עבודת השם, צי אויף דעם קען אינגאנצען העלפען CBT אלס א השתדלות מיט'ן בעטן דער אייבערשטן, צי זאל איך גיין?

א גרויסן יישר כח פאר אלעס.

משה

תשובה מאת הראש ישיבה שליט״א:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת ויגש, ב׳ טבת, זאת חנוכה, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד משה נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

אז דער דאקטער הייסט דיר נעמען מעדעצין - זאלסטו אודאי נעמען; דער אייבערשטער זאל דיר העלפן זאלסט האבן א רפואה שלימה.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר״ן, חלק א׳, סימן עב): ״ווען א מענטש ליידט פון שלעכטע מחשבות, די מחשבות פייניגן אים, איז די עצה מען זאל זיך נישט וואוסענדיג מאכן דערפון״. דער רבי האט דערציילט (שם): ״עס איז געווען א מענטש וואס האט נעבעך געליטן אויף שלעכטע מחשבות, ער האט נישט געקענט דאווענען שמונה עשרה, ווייל זיין שלעכטע מחשבה האט אים געמאכט זיך דאכטן ווי ער זעט א גוי האלט א צלם פארנט פון אים, און ער האט זיך אודאי נישט געוואלט ביקן צום צלם, האט ער זיך געשלאגן מיט זיין מחשבה - דאס אוועק צו שטופן, אבער יעדעס מאל ווען ער האט זיך גע׳טענה׳ט מיט זיין מחשבה אז דאס איז נאר א דמיון, האט ער עס געזען שטערקער און קלארער, יעדעס מאל ווען ער האט זיך געשלאגן מיט זיין מחשבה האט ער עס געזען שטערקער און שטערקער. דער איד איז ארום געלאפן פרעגן אן עצה, אבער

קיינער האט אים נישט געקענט העלפן. ביז ער האט געטראפן א חכם, דער חכם האט אים געזאגט אזוי: "פון היינט אן, יעדעס מאל דו ווילסט זיך ביקן ביי שמונה עשרה און דו זעסט מיט דיין מחשבה ווי דער גוי איז דא מיטן צלם, זאל דיר דאס נישט אנגיין, לאז אים שטיין מיטן צלם, מאך דיר נישט וואוסענדיג פון דעם".

דער עצה איז אבער נישט דוקא ביים דאווענען, דער רבי נעמט בלויז אלץ אביישפיל שלעכטע מחשבות ביים דאווענען, אבער דאס גייט ארויף אויף יעדע צייט; יעדעס מאל עס קומט אריין שלעכטע מחשבות, טאר מען זיך נישט קריגן מיט די מחשבות, ווייל ווי מער מען קריגט זיך דערמיט, ווערן זיי נאר שטערקער, און מען ליידט מער יסורים דערפון. דער עצה איז, מען זאל זיך נישט וואוסענדיג מאכן פון זיי; למשל, אז מען הייבט אן איבער טראכטן 'אפשר האב איך נישט ארויס געזאגט יעדעס ווארט פון קריאת שמע', וכדומה, דארף מען זיך אליין זאגן: "אמת, איך האב נישט ארויס געזאגט די ווערטער, און עס גייט מיר נישט אן", ווייל אויב מען הייבט זיך אן צו פארענטפערן די בלבולים: 'איך האב יא געזאגט', קומט א מחשבה פארקערט: 'האסט נישט געזאגט', עס גייט אהין און צוריק ביז דער מח פלאצט רחמנא לצלן.

פירט דער רבי דארט אויס: "דאס איז אן עצה נאר אויף יעצט, אבער ווער עס וויל אינגאנצן ארויס קריכן פון די שלעכטע מחשבות, דארף זוכן א צדיק וואס וועט אים אויסרייניגן און אויסוואשן זיין מח, ביז ער וועט פטור ווערן פון אלע שלעכטע מחשבות".

מיין ליבער ברודער, ווען מען נעמט דעם רבינ'ס עצות, מען הייבט אן פאלגן דעם רבי'ן, קריכט מען ארויס פון יעדע איינציגע פראבלעם. דער רבי האט עצות פאר יעדן איינעם, אפילו מענטשן וואס ליידן נעבעך אויף שווערע גייסטישע מחלות, זיי ליידן נעבעך פון שלעכטע מחשבות, אלעס גייט אוועק אויב מען פאלגט דעם רבי'ן.

דער רבי זאגט (ליקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ה): "הָעִקָּר הוּא הָאֱמוּנָה, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְחַפֵּשׂ אֶת עַצְמוֹ, וּלְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה", דער עיקר אויף וואס א מענטש דארף ארבעטן צו צוקומען - איז אמונה, "כִּי יֵשׁ סוֹבְלֵי חֳלָאִים, שֶׁיֵּשׁ לָהֶם מַכּוֹת מֻפְלָאוֹת, וְהֵם סוֹבְלִים הֶחֳלָאִים רַק בִּשְׁבִיל נְפִילַת הָאֱמוּנָה", ווייל עס זענען דא זייער אסאך מענטשן וואס האבן מחלות, זיי ליידן דאס נאר ווייל זיי האבן נישט קיין אמונה; דאס גייט ארויף אויף יסורי הנפש וואס מענטשן ליידן זיך נעבעך צאם, זאגט דער רבי ווייטער: "כִּי עַל יְדֵי נְפִילַת הָאֱמוּנָה, בָּאִים מַכּוֹת מֻפְלָאוֹת שֶׁאֵין מוֹעִיל לָהֶם - לֹא רְפוּאוֹת, וְלֹא תְּפִלָּה, וְלֹא זְכוּת אָבוֹת", ווען א מענטש האט נישט קיין אמונה און ער ליידט נעבעך פון די מחלות וואס קומט פון חסרון אמונה, דעמאלט העלפט אים נישט קיין רפואות, עס העלפט נישט קיין

תפילה און אויך נישט זכות אבות. דאס גייט ארויף אויף די יסורים וואס מענטשן מאכן נעבעך מיט פון אלע סארט יסורי הנפש; עס פייניגט זיי פון אינעווייניג - יעדער מיט זיינע שלעכטע מחשבות, און די איינציגסטער רפואה אויף דעם איז אמונה.

ווען א מענטש נעמט אריין אין זיך די אמונה; ער ווייסט אז עס איז גארנישט דא אויף דער וועלט אויסערן אייבערשטן, דער אייבערשטער איז "מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין, וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין, וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל", לעבט ער א רואיג לעבן. מוהרא"ש זכרונו לברכה האט זיך געמאכט א ניגון אויף די ווערטער ווען ער פלעגט גיין אין וואלד רעדן צום אייבערשטן, עס איז אים געווען זייער שווער אין אנהייב, ער האט מורא געהאט צו זיין אליינס אין וואלד, פון די חיות וכו', האט ער זיך אונטער געזינגען די ווערטער: "מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין, וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין, וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרֵךְ כְּלָל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם". ער האט דאס גע'חזר'ט אן א שיעור, ביז ער האט שוין נישט געהאט קיין שום פחד פון קיינעם, פון דעם איז געווארן די שיינע ניגון אויף די ווערטער.

וויסן זאלסטו, ווען א מענטש לעבט מיט אמונה ווערט אים שטארק זיינע נערוון, אזוי אויך פארקערט, אויב א מענטש האט נישט קיין שטארקע אמונה, ער שפירט נישט דעם אייבערשטן, ער מיינט אז זאכן פאסירן סתם אזוי אן קיין חשבון, ער מיינט אז עס איז דא טבע מקרה מזל - אזא מענטש לעבט שטענדיג מיט פחדים, מיט שלעכטע מחשבות; מען באשולדיגט זיך כסדר, און פון דעם קומען אלע נערוון קראנקהייטן לא עלינו ולא עליכם. די איינציגסטע רפואה פאר די וואס ליידן אויף די נערוון איז נאר "אמונה".

איך בעט דיר זייער, שטארק דיר מיט אמונה; א גאנצן טאג זאלסטו נאר זינגען ניגונים פון אמונה; היינט איז דא זייער שיינע ניגונים פון אמונה, א גאנצן טאג זאלסטו טאנצן מיט ניגונים פון אמונה, ביז עס וועט ווערן איינגעבאקן אין דיר אז אלעס איז דער אייבערשטער. דעמאלט וועסטו זיך אויפהערן צו באשולדיגן, דו וועסט זיך אויפהערן צו דערנידערן וכו', דו וועסט וויסן אז אלעס אלעס איז דער הייליגער באשעפער, און מען קען זיך נישט געבן קיין ריר אן דעם וואס דער אייבערשטער זאל הייסן.

דער אייבערשטער זאל העלפן זאלסט זיין געזונט און שטארק, זאלסט האבן הצלחה אין אלע ענינים.

...

~~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

איך בין א מיידל און איך האב ליב ארויסצוגיין ביינאכט פון דערהיים, ספעציעל פרייטאג צו נאכטס. צומאל גיי איך צו א חבר'טעס הויז צו שמועסן און פארברענגען, און אמאל סתם שפאצירן אויפ'ן גאס. וויל איך פרעגן אויב דאס איז אויסגעהאלטן פאר א מיידל צו גיין ביינאכט אויפ'ן גאס?

יישר כח.

א מיידל

תשובה מאת הראש ישיבה שליט״א

בעזרת ה׳ יתברך - יום ד׳ פרשת ויגש, ב׳ טבת, זאת חנוכה, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... תחי׳

איך האב ערהאלטן אייער בריוו.

ווי מער מען געפונט זיך אין שטוב איז בעסער; א מיידל קומט נישט זיך צו דרייען אויפן גאס.

עס שטייט א פסוק (תהלים מה, יד): ״כָּל כְּבוּדָּה בַת מֶלֶךְ, פְּנִימָה״, דאס שיינקייט פון א אידישע טאכטער איז צו זיין אין שטוב; אודאי דארף מען גיין אין גאס ערלעדיגן זאכן, מען דארף איינקויפן וכו׳, אבער סתם ארויס גיין שפאצירן ברענגט נאר פראבלעמען.

וואס דארפט איר מער פון דעם וואס מען זעט די מעשה אין די תורה, אז שכם האט פארכאפט דינה, יעקב אבינו׳ס טאכטער, ער האט איר געפייניגט וכו׳. אלעס האט זיך אנגעפאנגען ווייל זי איז ארויס שפאצירן אין די גאסן פון שכם, אזוי ווי עס שטייט (בראשית לד, א): ״וַתֵּצֵא דִינָה לִרְאוֹת בִּבְנוֹת הָאָרֶץ״, דינה איז ארויסגעגאנגען שפאצירן; דורך דעם איז געשען די ביטערע מעשה.

עס איז נישט קיין צניעות פאר מיידלעך ארויס צו גיין מיט חבר׳טעס שפאצירן אויף די גאסן, אז איר ווילט גיין צו אייער חבר׳טעס שטוב שמועסן וכדומה, איז נישט קיין פראבלעם, אבער סתם שפאצירן אויף די גאסן ברענגט נישט קיין גוטס.

...

~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:
~~~~~~~~~~

לכבוד הרה"ג ר' יואל ראטה שליט"א,

אני לכאורה מבוגר ממך בשנים, ואני ב"ה איש מצליח, יש לי משפחה ועבודה ב"ה וב"ש, אבל במסתרים תבכה נפשי בנסיונות של קדושה שיש לי מאז שאני זוכר את עצמי.

אני לא חסיד של ברסלב בכלל, וגם איש נכבד במקום שאני נמצא, אבל מישהו שלח אלי קלי"פ מדרשה שאמרת לבחורים בישיבתך, ובאתי בזה לחזק ידך ולשבח מעשיך.

כשאני הייתי ילד אני זוכר שהיה לי חבר שעשיתי עמו דברים נוראים ביחד. לא הייתי ילד רע בכלל, הייתי מהכי טובים של הכיתה בחדר, מהכי הכי; אבל לא ידעתי, הייתי קצת נאיוו ולא הבנתי רמזים "כפי שאתה אומר בהדרשה שלך". אבל הכי כואב זה שבימי הבר מצוה אני זוכר שאמרתי להחבר שלי שהרבי אמר שמשהו שאינו מצוה הוא עבירה, וזה שאנחנו עושים בסתר אינו לכאורה מצוה ואולי זהו עבירה וממילה לא נעשה את זה יותר; זהו עד היכן התמימות שלי היה. [וברור לי שלא הייתי בן יחיד בזה]. ויש לי טענות גדולות על ההנהלה, אולי באם היה שם מישהו כשהייתי קטן שיהיה לו האומץ להגיד את זה ברבים, לא הייתי עובר עכשיו כשאני כבר מחתן ילדים בעיות כל כך חמורות בעניני קדושה.

ע"כ אני רק רוצה לחזק אותך בזה, ויעזור השי"ת שיהיה לך הרבה הצלחה.

תשובה מאת הראש ישיבה שליט״א:

בעזרת ה׳ יתברך - יום ה׳ פרשת ויגש, ג׳ טבת, שנת תשע״ח לפרט קטן

לכבוד ... נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

עס גייט נישט אריבער א טאג וואס איך זאל נישט הערן אזעלכע מעשיות וואס דו שרייבסט; וואס זאלן מיר טון אז מען לערנט נישט מיט קינדער און בחורים זיי זאלן זיך היטן פון עבירות, זיי זאלן זיין נזהר אין שמירת הברית... דאס דארפן מיר זאגן פארן אייבערשטן: ״רבונו של עולם, אידישע קינדער ווילן זיין גוט, זיי ווייסן נישט וואס צו טון, מען לערנט נישט אויס פאר קינדער און בחורים וואס צו טון; אפילו די ערליכע מלמדים וואס רעדן שוין יא, רעדן אויך נישט קלאר, מען רעדט נאר מיט רמזים, מען זאגט פאר די קינדער אז מען דארף זיין ערליך און אפגעהיטן וכו׳״, קינדער פארשטייען נישט וואס מיינט וכו׳ וכו׳, מען דארף רעדן קלאר און דייטליך, מען זאל וויסן וואס מען טאר נישט טון.

עס איז ידוע אז דער הייליגער רבי זכותו יגן עלינו מסאטמער האט געהייסן אלע מלמדים זיי זאלן רעדן צו די קינדער וועגן שמירת הברית, עס איז געוועזן געוויסע רבנים ביי די אסיפת המלמדים וואס האבן געטענה׳ט אז מען זאל נישט רעדן צו די קינדער פון שמירת הברית, ווייל אז מען וועט רעדן וועלן זיי וויסן וכו׳, האט דער הייליגער רבי

זכותו יגן עלינו מסאטמער געקלאפט אין טיש און געזאגט אז מען דארף יא רעדן, און אז מען רעדט נישט ווייסן נישט די קינדער בכלל פון וואס זיך צו היטן.

ביי יענע אסיפה האט ער דערציילט די מעשה וואס ווערט געברענגט אין תנא דבי אליהו (פרק יח): אליהו הנביא האט דערציילט: איך האב געטראפן א מלמד וואס האט געהאט זייער אסאך תלמידים - בערך צוויי הינדערט תלמידים; נאך א יאר בין איך צוריק געקומען צו דעם שטאט פון דעם מלמד, ווען איך האב אויפגעזיכט דעם מלמד אים צו טרעפן, האט מען מיר געזאגט אז דער מלמד איז שוין געשטארבן, צוזאמען מיט זיין ווייב און קינדער, אזוי אויך זענען אלע תלמידים געשטארבן. האב איך אנגעהויבן צו וויינען, איך האב זייער שטארק געוויינט ׳פארוואס דער מלמד מיט זיין משפחה, מיט די תלמידים, זענען אלע געשטארבן׳, ביז עס איז געקומען צו מיר א מלאך פון הימל און מיר געפרעגט: ״אליהו, פארוואס וויינסטו?״ האב איך אים געזאגט, ״צי דען זאל איך נישט וויינען, אז די אלע זענען געשטארבן...״ האט מיר דער מלאך געזאגט: ״וויין נישט אליהו, זיי האבן געטון שמוציגע מעשים, זיי האבן געטון עבירות איינער מיטן צווייטן״; האט דער רבי זי״ע מסאטמער געזאגט פאר די מלמדים, דא זעט מען דער חיוב וואס מלמדים האבן צו רעדן צו קינדער פון וואס מען דארף זיך דערווייטערן.

עס איז באוואוסט אז דער הייליגער חתם סופר זכותו יגן עלינו האט אין די לעצטערע יארן געהאט א מחלה לא עלינו אויפן פלאץ וואו מען גייט ארויס, ער האט געדארפט האבן א קאטערער ארויס צו גיין לצרכיו, און ער האט געהאט זייער שטארקע יסורים. האט דער הייליגע חתם סופר זי״ע געזאגט: ״איך האב זיך מתבונן געווען פארוואס איך האב באקומען דעם שטראף, איך האב דאך קיינמאל נישט פוגם געווען בברית, נאר וויבאלד איך האב גערעדט צו וויניג צו מיינע תלמידים פון שמירת הברית, איך פלעג רעדן נאר איין מאל א יאר ביי די ׳כל נדרי דרשה׳ צו מיינע תלמידים פון שמירת הברית, דערפאר האב איך באקומען דעם עונש״.

דער רבי זאגט (ספר המידות, אות ניאוף, סימן מא): ״תִּקּוּן לְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה - שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל לְהַחֲזִיר בְּנֵי-אָדָם בִּתְשׁוּבָה״, ווער עס וויל א תיקון אויף פגם הברית, זאל צוריק ברענגען מענטשן צום אייבערשטן און צו די תורה; עס איז נישט דא קיין גרעסערע זאך וואס א מענטש קען טון צו פארעכטן וואס ער האט פוגם געווען, ווי ער זאל עוסק זיין אין צוריק ברענגען מענטשן צום אייבערשטן, דערפאר זאלסטו זען צו העלפן דרוקן דעם רבינ׳ס ספרים און זיי פארשפרייטן אויף די וועלט, אז נאך אידישע קינדער זאלן זיך צוריק קערן צום אייבערשטן, ביז דער אייבערשטער וועט רחמנות האבן אויף אידישע קינדער, און

אונז שיקן משיח צדקינו, ער וועט אונז לערנען אז מיר אלע זאלן תשובה טון, און ער וועט אונז אויסלייזן פון אונזער ביטערן גלות, אמן.

...

~~~~~~~~~~~

תוכן השאלה:

לכבוד דער ראש ישיבה שליט"א,

ברוך השם אז איך הער אויס די שיעורים פונעם ראש ישיבה און די חיזוק יומי כמעט יעדן טאג, דער אויבערשטער זאל געבן כח פאר די ראש ישיבה שליט"א ווייטער ממשיך זיין מחזק זיין אידישע קינדער.

אונזער משפחה קומען פון וויען, וואו מ'פלעגט הענגען אסאך בילדער אינדערהיים, און איך האב זייער ליב אויפצוהענגען בילדער פון צדיקים און רבנים. לעצטנס האט מיר איינער געזאגט אז ס'איז נישט גוט אזוי צו טון ווייל ס'ליגט אויף בילדער א רוח הטומאה, וויל איך וויסן אויב ס'איז טאקע אזוי?

אויך וויל איך פרעגן אויב מ'מעג לאזן קינדער קושן די בילדער ווייל ביי אונז פלעגט מען הייסן קינדער קושן די בילדער פון צדיקים.

א גרויסן דאנק.

אליעזר

תשובה מאת הראש ישיבה שליט"א:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת ויגש, ג' טבת, שנת תשע"ח לפרט קטן

לכבוד אליעזר נרו יאיר

איך האב ערהאלטן דיין בריוו.

עס איז נישט דא קיין שום פראבלעם אויפצוהענגען אין שטוב בילדער פון צדיקים, אזוי ווי עס שטייט (ישעיה ל, כ): "וְהָיוּ עֵינֶיךָ רֹאוֹת אֶת מוֹרֶיךָ"; אדרבה, מיט דעם ברענגט מען אריין קדושה אין שטוב, די קינדער וואקסן אויף פון קליינווייז אן מיט צדיקים.

עס איז באוואוסט אז דער חזון איש זכר צדיק לברכה האט געהייסן פאר א מנהל פון א מוסד ער זאל אויפהענגען בילדער פון צדיקים אין אלע קלאסן, אז די קינדער זאלן שטענדיג זען דעם פנים פון צדיקים, און דאס וועט ברענגען אויף זיי יראת שמים.

ביי מוהרא"ש אין שטוב האט שטענדיג געהאנגען א בילד פון הרב הקדוש מסאטמער זכותו יגן עלינו, און פון זיין טאטע - דער טאקיי'ער רב זכרונו לברכה.

מוהרא"ש האט געזאגט, ביי עבירות זאגן חכמינו זכרונו לברכה (מדרש במדבר רבה י, ב): "עַיִן רוֹאָה וְלֵב חוֹמֵד", אז מען היט זיך נישט די אויגן, מען קוקט אויף שמוציגע
~~~~~~~~~~~

בילדער, ברענגט דאס צו מען זאל גליסטן צו טון עבירות; איז דאך ביי בילדער פון צדיקים - וואס מדה טובה איז מרובה ממידה של פורעניות - זיכער אז דאס וועט ברענגען דעם מענטש וואס קוקט אויף א בילד פון א צדיק עס זאל זיין "עַיִן רוֹאֶה וְלֵב חוֹמֵד", צו גוטע זאכן, מען וועט גליסטן צו זיין א צדיק.

אויך איז נישט קיין פראבלעם אז קינדער זאלן קישן בילדער פון צדיקים, דאס ברענגט אריין אין קינדער א ליבשאפט צו ערליכע אידן. חכמינו זכרונם לברכה זאגן (מכות כד.) אויפן פסוק (תהלים טו, ד): "וְאֶת יִרְאֵי ה' יְכַבֵּד" - "זֶה יְהוֹשָׁפָט מֶלֶךְ יְהוּדָה", ער פלעגט ארומהאלזן און קישן יעדן תלמיד חכם; דערפאר איז נישט קיין פראבלעם אז קינדער זאלן קישן בילדער פון צדיקים.

דער אייבערשטער זאל העלפן מיר זאלן אלע גיין אין די וועגן פון צדיקי אמת וואס האבן זיך אוועק געגעבן פאר אידישע קינדער, ביז מיר וועלן זוכה זיין צו די גאולה שלימה.

...

~~~~~~~~~
~~~~~~~~~